

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

VZTAH JEDINCE K TANCI V SOUČASNÉ DOBĚ

Diplomová práce
(magisterská)

Autor: Bc. Marie Turková, tělesná výchova a sport,
učitel TV

Vedoucí práce: Mgr. Tereza Vrbová
Olomouc 2012

BIBLIOGRAFICKÁ IDENTIFIKACE

Jméno a příjmení autora: Bc. Marie Turková
Název diplomové práce: Vztah jedince k tanci v současné době
Pracoviště: Katedra společenských věd v kinantropologii
Vedoucí diplomové práce: Mgr. Tereza Vrbová
Rok obhajoby diplomové práce: 2012

Abstrakt:

Práce se zaměřuje na jedince a jeho vztah k tanci v současné době. Hlavním záměrem bylo zkoumání motivace neprofesionálního tanečníka opětovně vyhledávat tanec v tanečních organizacích a pokusit se zjistit vnímání tance tanečníkem. Byl proveden předvýzkum a na jeho základech bylo postaveno dotazníkové šetření. Teoretická část obecně popisovala tanec a jeho historický vývoj a zabývala se charakteristikou jedince ze stránky tělesné, duševní a emoční.

Zjištěná data ve výsledkové části byla vyhodnocována, srovnávána a dále posuzována úvahami pro využití v tanečních organizacích. Současně získaná data tvořila náhled na postavení jedince k tanci v současné době.

Klíčová slova: tanec, historie, jedinec, tělo, duše, emoce, vnímání, motivace
Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovních služeb.

BIBLIOGRAPHICAL IDENTIFICATION

Autor's first name and surname: Bc. Marie Turková

Title of the master thesis: Contemporary Relationship of an Individual towards Dancing

Department: Department of Social Sciences in Kinanthropology

Supervisor: Mgr. Tereza Vrbová

The year of presentation: 2012

Abstract:

The thesis focuses on the contemporary relationship of the individual towards dancing. The main themes are a study of an unprofessional dancer's motivation that comes repeatedly to dancing classes and his/her perception of dancing as such. The research methods were interviews which served as the basis for the questionnaire survey. The theoretical part of the thesis describes dancing in general and its historical development and it deals with the physical, mental and emotional aspects of the individual in relation to dancing.

All gained data summarized in the closing part were evaluated, compared and assessed in order to be used by dancing schools and organisations. It also creates a comprehensive view on an individual's attitude towards dancing at the present time.

Keywords: dancing, history, individual, body, mind, emotions, perception, motivation.

I agree with the lending of the thesis within the library services.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně pod vedením Mgr. Terezy Vrbové, uvedla jsem všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Praze dne 7. prosince 2011

.....

Poděkování

Děkuji Mgr. Tereze Vrbové za odborné vedení práce a telefonické konzultace. Dále bych chtěla poděkovat Mga. Ditě Kándlové za odborné rady v oboru tance a její ochotu poskytování kontaktů pro zpracování teoretické a praktické části práce.

V neposlední řadě patří mé díky všem tanečnickům za dobrovolné poskytování informací z tanečních studií a center tance.

1	ÚVOD	8
2	PŘEHLED POZNATKŮ	9
2.1	Tanec	9
2.2	Historie tance	10
2.2.1	Egypt	11
2.2.2	Řecko	12
2.2.3	Řím	13
2.2.4	Středověk	14
2.2.5	Renesance	15
2.2.6	Baroko	16
2.2.7	Tanec v 19. století	17
2.2.8	Tance 20. a 21. století v souvislosti s dnešní dobou	18
2.3	Jedinec a jeho tělesno-psycho-sociální sféra	25
2.3.1	Psychická stránka osobnosti	25
2.3.2	Tělesná stránka osobnosti	29
2.3.3	Sociální vztahy	31
3	METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA	33
3.1	Cíle a úkoly práce	33
3.2	Výzkumné metody	33
3.3	Popis výzkumného souboru	34
3.4	Průběh sběru dat	34
4	ANALÝZA A INTERPRETACE VÝSLEDKŮ	36
4.1	Analýza a interpretace výsledků respondentů dotazníkového šetření	36
4.1.1	Obecné informace o respondentech	36
4.1.2	Vnímání tance z pohledu tanečníka	40
4.1.3	Důvody neprofesionálních tanečníků vyhledávat tanec v současné době	49
4.1.4	Zainteresanost jedince k tanci	51
5	DISKUSE A ÚVAHY	54
6	ZÁVĚRY	56
6.1	Závěry z výzkumu dotazníkového šetření	56
6.1.1	Odpovědi vyplývající z dílčích cílů práce výzkumu	56
6.1.2	Obecné závěry z dotazníkového šetření	58
7	SOUHRN	59

8 SUMMARY	60
Referenční seznam	61
Přílohy	63

1 ÚVOD

Tanec je součástí člověka od pradávna. V době vývoje dějin nám historie ukazuje, jak se vyvíjel vztah jedince k tanci. Tanec býval složkou denního dění ve všech kulturách společnosti. Dokladem jsou četné archeologické nálezy, spisy a další zachované archeologické předměty.

V posledním století, zejména dvacátém a jednadvacátém století dochází ke změně vztahu tance a jedince. Vlivem dynamického rozvoje průmyslu se tanec přesouvá z předního společenského dění do formy volnočasové. Tato forma se tedy dle autorů vyjadřujících se o postavení tance v současné době, stává vedlejší formou lidského života. Můžeme k ní přistupovat jako k zábavě, nebo jako k učení a zdokonalování své osoby po stránce tělesné i duševní aj. Všechny uvedené přístupy vedou jedince k motivaci vyhledávat tanec.

Tanec je v současné době vyhledáván zejména v tanečních organizacích. Zde dochází k předávání tanečních zkušeností, taneční techniky, hudby i kultury tance formou výuky. Výuka je postavena na cílech, která by se měla ztotožňovat s cíli každého jedince. Je tedy nedílnou součástí lektora tance znát celkový postoj jedince k tanci a jeho motivaci opětovně vyhledávat tanec. Z uvedených výkladů vynikají následně otázky, jak tedy v současné době tanečník vnímá tanec? A stává se tanec v současné době vedle pracovních povinností formou zábavnou a odpočinkovou, jak uvádí autoři?

V diplomové práci se budeme teoreticky blíže zabývat jedincem a jeho tělesno-psycho-sociální sférou. Budeme se soustřeďovat na objasnění vztahu těchto sfér k tanci, na základě prostudované literatury. Neznalostí vztahů sfér jedince k tanci může totiž docházet k nepochopení vnímání tance tanečníkem a způsobovat následnou dezorientaci v navazujících souvislostech jako jsou cíle a motivy tanečníka vyhledávat tanec, nebo představa tanečníka o tanci a další. Na základě všech souvislostí se budeme snažit získat ucelený náhled na současnou podobu a postavení tance ve společnosti.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

2.1 Tanec

Tanec je pohybová společenská aktivita vyjadřující pocity tanečníka, proto může být považována za umění. Umění je vyjadřováno prostřednictvím pohybu tělesné stránky, tudíž můžeme tanec blíže nazývat pohybovým uměním.

Podle Jiráska (2005, 151) řadíme pohybové umění do vědního oboru kinantropologie. Kinantropologie je věda, která se zabývá zkoumáním pohybové činnosti člověka.

„Zkoumá strukturu a funkci účelově zaměřených pohybových činností člověka, jejich rozvoj, kultivaci a účinky v definovaných podmínkách prostředí. Definovanými podmínkami prostředí chápeme především tělesnou výchovu, sport fyzioterapii, zdravotní tělesnou výchovu a rekreaci“ (Jirásek 2005, 151).

Obrázek 1. Kinantropologický rámec

Kinantropologický rámec (Obrázek 1) znázorňuje pět základních oborů, které jsou součástí obecného okruhu pohybových činností. Jedná se o

- Sport
- Výchovu
- Rekreaci
- Lékařství
- Umění

Těchto pět pohybových činností má odlišné cíle, významy a smysl prováděné pohybové aktivity. Také tanec (tj. pohybová umění) má určitý cíl, význam a smysl. Zabývá se nejen samotnou technikou pohybu, ale také jedincem. Zaměřuje se na jeho tělesno-psycho-sociální sféru. Tanec se tak snaží u jedince zachytit jednak jeho vztahy mezi duchovní a tělesnou stránkou, ale také sociální vztahy mezi jedinci. Z toho vyplývá, že tanec usiluje o zážitky jeho protagonistů. Tyto zážitky mohou ovlivňovat jedince k jeho cíli opětovně vyhledávat taneční pohyb. Mají tedy svůj opodstatněný význam ve vztahu k tanci.

2.2 Historie tance

První písemné záznamy o tanci lze vyhledat již v době před naším letopočtem. Obrázek 2 chronologicky mapuje jednotlivá vývojová období tance.

Obrázek 2. Časový diagram vývoje tance

V časovém úseku od čtyř tisíc let před Kristem do pádu Říma roku čtyři sta sedmdesát šest našeho letopočtu, byly tance úzce spjaty s každodenním životem obyvatel než v pozdějších dobách. To můžeme vysvětlit kladením většího důrazu na duchovní rozvoj člověka než na jeho materiální stránku života (Fromm, 1967).

Společnost byla rozdělována na jednotlivé třídy obyvatel a to od panovníků až po prostý lid. Každá společenská třída měla svůj specifický druh tance. Také v jednotlivých civilizacích od Egypta až po Řím je tanec charakterizován danou kulturou, na jejímž základě byl tanec postaven.

2.2.1 Egypt

Egyptskou říši Jebavá (1998, 19) zcela přesně vymezuje jako říši, která se „rozprostírala v severní Africe. Její vývoj probíhal dlouhodobě, ovšem vznik můžeme datovat přibližně před čtyřmi tisíci lety před Kristem a zánik v sedmém až čtvrtém století před naším letopočtem“.

Egyptané v době svého rozvoje žili na velmi vysoké životní úrovni a jejich náboženství bylo polyteistické a zároveň spojené s uměním.

Tance Egyptanů vycházely z kultury ve spojitosti s bohy. Bohové ztělesňovali nadpřirozené síly a společně s hudbou a tancem tvořily nejvýznamnější část při náboženských nebo pohřebních obřadech. Vytvářely rovněž zábavu pro nejvyšší třídy společnosti tj. pro krále a aristokracii. Tanečníci a hudebníci byli profesionálové, kteří patřili k vyšší společenské třídě a byli ve společnosti velmi ceněni. Znakem tance byla lehkost, ladnost a kostýmy se skládaly z lehkého lnu a květin, což umocňovalo prožitek tance (Dorazil, 1995; Jebavá, 1998).

Rozdělení egyptských tanců dle Jebavé (1998):

- skupinové – každý tanečník vykonával vlastní pohyby. Skupinové tance můžeme dále dělit:
 - válečné
 - dramatické
 - lyrické
 - groteskní

- čistě pohybové – účelem byl aktivní odpočinek
- gymnastické – akrobatické prvky a obtížné figury
- tance v páru – tančily je pouze ženy

2.2.2 Řecko

Na peloponéském poloostrově se vyvíjela od osmého století kultura Řeků. Doba největšího rozmachu řecké civilizace je rozdělována do čtyř etap (Jebavá, 1998, 45 - 51):

- a) prearchaická 1200 – 800 let př. Kr.
- b) archaická 1000 – 500 let př. Kr.
- c) klasická 5 – 3. století př. Kr.
- d) helenistická 336- 323 léta př. Kr.

Všechny etapy vývoje řecké kultury byly spojovány s mytologií, a také ve všech etapách byli Bohové Řeků považováni za ochránce právního řádu a společenských zásad. Jejich filosofie se stala významným kulturním projevem. Kultivace fyzické a duševní zdatnosti a zájem o pěstování subjektivního náhledu na svět prostřednictvím zážitků vedlo ke vzniku harmonické osobnosti, tím se rodil ideál Kalokagathie. Kalokagathie znamená harmonické sladění fyzis a Duše, které je nezbytným předpokladem pro rozvoj lidské individuality (Dorazil, 1995; Jebavá, 1998).

Z tohoto pojetí a nazírání na individualitu jedince, lze charakterizovat řecké znaky tance. Je jím lehkost, rytmičnost pohybu, spojené s krokovými variacemi, se skoky a otočkami i s občasnými akrobatickými prvky (Jebavá, 1998).

Tance dávají vyniknout kráse lidského těla tak, že tanečníci pěstují ideál Kalokagathie. Předvádí se jak sólový tanec, tak i kolektivní. Tyto znaky mají mnoho prvků společných s dnešním moderním tancem.

Tance jsou propojovány s děním v životě Řeka. Jebavá (1998) rozděluje řecké tance dle charakteru jejich využití:

- na řeckých slavnostech - athénští vládcí podporovali kultu bohů
- na lidových vystoupení tzv. Falloforiích - byly spojovány s kultem plodnosti
- na svatbách a s ní souvisejících obřadech
- na Sympóziích - jsou slavnosti domácího charakteru, kde vystupují určené osoby „hétery“ s odpovídající úrovní dovedností, aby pískaly na píšťaly a tančily
- na Iniciační slavnosti ve Spartě - byly určené ke vstupu dvanáctiletých chlapců do života bojovníka, a kde součástí těchto slavností byly též taneční rituály
- na divadelních vystoupeních
- na olympijských hrách

V poslední etapě helenistické jsou změny v tanci spjaty s vladařem a vojevůdcem Alexandrem Velikým a se změnami ve společenském životě. Cílem jeho snažení bylo vytvořit makedonskou orientální říši, a tudíž dobýváním orientálních říší mělo za následek spojování orientální civilizace s evropskou, a tím i ovlivnění řeckého tance (Bauer, 2003; Dorazil, 1994).

Podstata tanečního řeckého umění zůstává, jen se zaznamenávají jiné prvky v tanci, a to orientální. Tyto prvky přicházejí například z Indie a Egypta.

Helenistická kultura silně ovlivnila další společnosti, zejména ve vědě a umění. Hlavními pokračovateli helenismu byli Římané.

2.2.3 Řím

Důležitým mezníkem vzniku Římského impéria bylo založení hlavního města Řím v osmém století před Kristem. Roku čtyři sta sedmdesát šest našeho letopočtu docházelo k úpadku Říma, což mělo vliv na celou římskou civilizaci (Dorazil, 1994).

Římská společnost byla orientována na válečnictví a na vojenský způsob života, s čímž souvisí i jejich mytologie, která však vychází z mytologie řecké. Příklad můžeme uvést ze zasvěcovacích obřadů k uctívání bohů války Mars a Jupitera (Dorazil, 1995; Jebavá, 1998).

Všechny tance jsou dle Jebavé (1998) spjaty s mytologií:

- slavnosti k úctě bohyni květin a jara Floralia - tanečnice nazývané „kněžky“ byly ozdobeny květinovými věnci a tančily v procesích líbezných tanců k příznivé úrodě
- slavnostní hostiny – tanec byl zastoupen jako složka doplňková, zajímavostí při hodování byly také erotické tance nahých mladíků a dívek
- a další slavnosti, kde byly taneční prvky hojně zastoupeny – iniciační slavnosti, slavnosti boha Jupitera, slavnosti k Faunově počtě, či slavnosti zasvěcené starořímskému bohu Saturnovi

2.2.4 Středověk

Od pádu Říma pozvolna dochází k nástupu středověku. Je datován od pátého do čtrnáctého století našeho letopočtu a rozvíjel se na území západní Evropy. Vznikl na základě duchovního úpadku Říma.

Do popředí se dostává křesťanství. Právě toto náboženství mělo vliv na umění všeho druhu, které nazývalo jako světské a nemravné. Také umění pohybové bylo zavrhováno. Tím dochází k velkému úpadku a stagnaci nejen tance, ale také umění vůbec. Umělci byli pronásledováni a obviňováni z obcování s ďáblem (Dorazil, 1995; Jebavá, 1998).

Jedinými tanci, které byly uznávány křesťanstvím a mohli být součástí veřejného dění, byly tance duchovní. Tance světské spojené se slavnostmi vesnických obyvatel byly křesťanstvím zavrhovány.

Rozdělení tanců ve středověku dle Jebavé (1998):

- tance duchovní – byly úzce spjaty s náboženstvím, dále rozdělujeme
 - tance v křesťanské ikonografii - což znamená tanec postav z duchovních knih
 - tance kostlivců - předváděli ministranti v kostelech
 - kanovnícké tance - konaly se při udílení teologických hodností
 - dětské chórové tance - byly prováděny při liturgických svátcích ve Španělsku a Francii
- tance světské – byly spojené se svátkem životního cyklu zemědělce - jsou jím například májové oslavy, sklizeň obilí, vinobraní, narození i pohřeb. Tančili je první

lidoví profesionální tanečníci nazývání žakéři, truvéři i medvědáři. Světské tance se dále dělí

- dvorské – tančily se na dvorech panovníka, kolektivní tance
- procesionální tance – tzv. obchůzka v párech
- chorea – tance tančící v kruhu
- ballatio – vycházel z tanců procesionálních
- cechovní – tance nižší společenské třídy obyvatel středověku
- morové – tančící proti morové epidemii

2.2.5 Renesance

Období renesance se datuje od čtrnáctého do šestnáctého století našeho letopočtu na území dnešní Evropy. V této době se rozvíjí obchod, jež styky zasahovaly k dávnému orientu. Vznikají vládnoucí rody, zaznamenán je přepych a s tím související hospodářský vzestup. S hospodářským vzestupem se začaly vytvářet pro zbohatlé vrstvy a šlechtice libující si v radovánkách nové formy zábavy, jako jsou maškarní plesy, slavnosti s okázalými ceremoniemi (Dorazil, 1995; Jebavá, 1998).

Renesanční umělecká tvorba se sblíží s antickou, ale zároveň navazuje na středověk, neboť se nemůže zbavit náboženského nazírání na svět. To se projevuje v umění, blíže v námětech uměleckých děl, které čerpají motivy z náboženství. Do popředí vstupuje člověk a jeho touha po poznávání a zkoumání (Jebavá, 1998).

V tanci se objevují nové prvky kreativity i harmonie, které vystupují ve všech formách do popředí. Renesance nachází inspiraci v ryzosti a citlivosti přírody.

Rozdělení renesančních tanců dle Jebavé (1998):

- basse danse - „nízký tanec“, tančí se při zemi bez skoků s úklony hlavy
- alta danza – tanec s poskoky a je silně rytmický

- ballo, balletti, abilitti – každá pohybová variace byla spojena se speciální hudební skladbou, obohacenou o motivy obrátů, otáček, podupů či poklesů v kolenou, tanec je předchůdcem dnešního baletu
- ballet de cour, ballet comique de la reine – jednalo se o představení, kde byly součástí tance partie mluvené i zpívané
- lidové tance
 - nadále se rozvíjely ve vesnicích i ve městech,
 - do párového tance pronikal prvek skákání a točení a zvedání partnerky do vzduchu
 - jsou známé chorovody s pomalejším tempem.
- další tance – pavana, galliarda, allemanda, duranta, sarabanda, minuet, bránly, measure

2.2.6 Baroko

Baroko vzniká v šestnáctém století v Itálii, jeho rozmach lze datovat do osmnáctého století. Dotýká se celé střední Evropy.

Baroko je slohem, který se označuje jako monumentální s vlastnostmi absolutistické moci státu a církve. Pojetí tohoto směru a jeho monumentálnost si můžeme představit nejlépe v četných kostelech a chrámech s umocněnými tvary a zdobenými fasády (Dorazil, 1995).

Umění, ať to bylo divadlo, hudba či tanec byli vyzdvihovány, a to zejména na vladařských dvorech. Divadlo mělo mimořádný význam pro barokního člověka a hudba s tancem zaujímala neoddělitelnou složku celého barokního období, protože byly součástí nové umělecké formy - opery (Ansimov, 1983; Jebavá, 1998).

Rozdělení barokních tanců dle Jebavé (1998):

- tanec v opeře - tanec tvoří nezávislý divadelní děj, to znamená různé zápletky s různými osobami a dominancí je hlavně vizuální složka s honosnými kostýmy
- oper balet - je forma tance, kdy tanečník prostřednictvím ladných pohybů vytváří „krásné figury“, zajímavé je poznamenat, že se rozvíjí výrazněji mužská technika tance, což je způsobeno lehčími kostýmy oproti ženám

- lidový tanec - v barokním průběhu se vytváří na základě renesančních forem progresivnější kroková variace, skočné figury a zvedání tanečnic

2.2.7 Tanec v 19. století

Tance 19. století plynule navazují na baroko a dále se vyvíjí ve střední Evropě. Do tohoto období zasahuje směr romantismus, který vystupuje proti minulé duchovní a sociální struktuře. Obrací se k individualismu, k originalitě, ke svobodné fantazii a k tvořivé originalitě (Jebavá, 1998).

Koncem 18. století se tanec ubíral v souladu s operou. Dal možnost vzniknout klasickému tanci, který se formoval a dotvářel do podoby dnešního baletu. Ve vznikajícím baletu 19. století dominují prvky exotičnosti a snivé poetičnosti. Odehrávají se motivy studené mlhavé země, nejasnost, bílé fantómy a žena se v baletu stává nehmotnou. Balet je předváděn na jevišti jako podívaná. Zde je důležitý mezník oddělení jevištního baletu od zábavných tanců párových a kolektivních (Ansimov, 1983; Jebavá, 1998).

Rozdělení renesančních tanců dle Jebavé (1998):

- francouzský styl baletu – charakteristický odlehčením kostýmů, dalším rysem je dodržování pravidel, půvabu, eleganci, výbušnosti a lehkosti tanečních kroků a je předváděn bez prvků akrobatických
- italský styl baletu – stává se vedle francouzského baletu druhým světově uznávaným baletem, který dává přednost obrátům, velkým skokům, pohybu pažím, sérii rychlých kroků, které jsou náročným na výcvikovou zdatnost
- ruský balet – vznikl z francouzského a Italského stylu tak, že byly zcela přesně okopírovány taneční techniky z těchto dvou dominant, ze kterých vznikl jejich osobitý styl.

2.2.8 Tance 20. a 21. století v souvislosti s dnešní dobou

Ve dvacátém století je zaznamenán dynamický rozvoj vědy a průmyslu. S tím souvisí hluboké změny duchovní i sociální.

K tomuto názoru se přiklání také Jebavá (1998, 107) s přiblížením doby jako „k rozbíjení pomyslných jistot a ztrátou jednotného chápání světa, ze kterého v minulém století existovaly jednotné postupy, které byly uznávány jako normy estetiky a kultury. Určovaly způsob života, byly zárukou existence uměleckých kritérií, hodnověrnosti. Nová doba přichází s rozkladem zažitých jistot v myšlení a v umění. Umělec se snaží vyjádřit nový pocit a vztah člověka ke skutečnosti, k nové době“.

Mnoho tanců, v souvislosti s filosofií dvacátého století, ztratily svůj původní význam nebo zanikly. Jak v Americe, tak i v Evropě došlo k proměnám tance z etap náboženských, politických, kulturních a společenských k formám zábavným (Balaš, 2003).

Tance, které ovlivnily Evropu, pronikly ze Spojených států Amerických nejdříve do Paříže a Londýna, posléze do celé Evropy. Lidové tance se vyvíjely samostatně a nezávisle na módních novinkách doby.

Rozdělení tanců 20. století dle Balaše (2003):

- Tance afroamerického původu

Africký rytmus, hudba i taneční pohyby se dostávají do křesťanské kultury Ameriky vlivem kolonizování afrických národů. Nejdříve se dostává v podobě chorálových zpěvů v kostelech hudba, později jsou přejímány také taneční prvky. Taneční prvky vycházející z africké kultury nejsou stálé. Vlivem vývoje jiných tanečních směrů Ameriky jsou neustále obměňovány, přetvářeny do nejrůznějších podob nových tanců. Tak vznikají například latinskoamerické tance, některé společenské tance, či expresivní výrazový tanec. V současné době se setkáváme s nejrůznějšími druhy tanců, které mají své předchůdce právě v těchto afroamerických rytmech. Jsou jimi například tolik oblíbené disco-dance, či break-dance, nebo také salsa.

- Tance latinskoamerického původu

Na začátku dvacátého století se v Jižní Americe, kde převládal španělský a portugalský vliv přistěhovalců, mísily africké rytmy právě s národy Španělů a Portugalců. Tak vznikají tance latinskoamerické. Odsud se neustálým vývojem a vlivem dalších směrů přesouvají do Severní Ameriky, posléze na další kontinenty.

- Latinskoamerické tance

Latinskoamerické tance se stávaly velmi populárními tanci. Nejdříve vzniklo tzv. argentinské tango. Dále se na Kubě ve stejné době mísily kubánské rytmy s africkými a vznikla rumba. Samba společně se vznikem argentinského tanga a rumby zaujímala místo v Brazílii. Ze samby se později vyvinula carioca. Ve čtyřicátých letech dvacátého století je součástí latinskoamerických tanců mambo. V padesátých letech vzniká na území Jamajky, Toboga a Trinidadu tanec calypso a cha-cha-cha vzniká na Kubě. V šedesátých letech navazuje na calypso bossa nova. V sedmdesátých letech vzniká salsa, která je v současném dvacátém prvním století velmi populárním tancem. Vznikla prolínáním kubánské a americké hudby (Balaš, 2003).

Salsa si napříč vývoje uchovala svůj energický rytmus, kterým se zařazuje do současného tanečního dění. Setkáváme se salsou nejen ve výukových lekcích, ale také na tanečních i diskotékových zábavách.

V osmdesátých letech dvacátého století je k latinskoamerickým tancům zařazován dle Balaše (2003) také tanec brazilská lambada.

- Standardní tance

Vedle tanců latinskoamerických, které angličtí učitelé tance odmítali, vznikaly tance standardní - v anglickém stylu. Patří mezi ně waltz, slowfox, quickstep.

Angličtí lektoři se také snažili o utlumení silné vlny charlestonu a foxtrotu, které přichází jako velký „hit“ z Ameriky. Zcela se nepodařilo zabránit, tedy vznikají tance řadící se ke standardním, ale původ mají v latinskoamerickém. Jsou jimi tance tango a blues.

Latinskoamerické tance jsou společně s tanci standardními v současné době nazývány též sportovním tancem. Z původního významu tzv. společenského tance plnící funkci společenské události na plesových zábavách se stala spíše soutěžní disciplína. Příkladem mohou být vydávané publikace s pojmenováním těchto tanců jako sportovní tanec.

Také se objevuje skupina jedinců, kteří se nazývají hobby-dance. Hobby-dance jsou jedinci různého věku, kteří sportovní tanec provozují jako sportovní disciplínu. To znamená, že je pro ně tanec sportem (Odstrčil, 2004).

Svůj původní význam však z části i v současné době plní. Společenský tanec je i přesto řazen do společenského dění života dnešní společnosti tím, že jejich repertoár je zařazován na některých zábavách. Jsou mimo jiné také nabízeny výukové hodiny nejen pro dospívající mládež, ale také pro dospělou populaci. Zde probíhá výuka jako společenská událost. A znalost společenských tanců u této populace jedinců patří k základním znalostem taneční koncepce každého jedince. To dokazuje, že společenské tance jsou stále populární a jejich vývoj bezpochyby pokračuje.

- Vývoj tanců do současné podoby

Africké rytmy se prolínaly do tanečních prvků jazzu a výrazně ovlivňovaly latinskoamerickou hudbu, z čehož vycházel neustálý průběh vývoje nově vznikajících druhů tanců až do dnešní doby. Vývoj tanců z afrických rytmů v současné době nadále pokračuje.

Ve dvacátých letech dvacátého století se objevují například tance bostom, cake, boogie-woogie, lindy hop, nebo shimmy. Ve třicátých letech doba swingu přichází s tanci bop a jive. Jive je v současné době zařazován do tanců latinskoamerických.

Dále se po swingu začínala lehce prosazovat hudba pop, která je v současné době velmi rozsáhlá. Zpočátku se pop dotýká čtyřicátých let a tance rock 'n rollu, v pozdější době beatu. S tanci ovlivněnými popem a beatem se setkáváme na diskotékových zábavách i nyní. Disco tance jsou podobné tancům africkým. Typické je totiž prostorové seskupení všech tančících, kteří tančí sólově. Tyto taneční prvky se vyskytovaly právě u černošských afrických tanců.

I když disco tance byly a jsou stále populární, doba beatu se dále rozvíjela. Beat je tedy považován za předchůdce dnešního rapu. A z rapu vznikají druhy tanců současné doby jako je break-dance, graffiti, elektro boogie a další (Balaš, 2003).

S tanci break-dance, elektro boogie, funk jazz i hip hop se setkáváme zejména u mladých jedinců. Tance oslovují nejen dívky, ale také chlapce. Nejvíce oblíben je u chlapců break-dance.

Break-dance vznikl v Americe v chudinských ulicích smíšených obyvatel. Zpočátku tanečníci tančili na disco hudbu, která byla ovlivněna rapem a později k tanečním prvkům disco hudby přidávali akrobacii a pantomimu. Break-dance původně odrážel život dospívajících lidí ve velkoměstech a pouliční kultury, v dnešním dvacátém prvním století se v tanci odráží spíše problémy dospívajících lidí (www.cs.wikipedia.org).

Z break-dance se vyvíjel hip hop, elektro boggie, elektro robot. Tyto uvedené tance zaujímají své místo opět mezi mladými lidmi. Stávají se také inspirací pro utváření nových tanečních kreačí v jiných druzhů tanců. Například určité taneční prvky z tanců elektro boggie a elektro robot se přenášejí do latinskoamerických tanců.

- Expresivní výrazový tanec, neboli Modern Jazz Dance

Jeden z propagovanějších druhů tanců v dnešním dvacátém prvním století je moderní jazzový tanec v českém názvu expresivní výrazový tanec. Jeho historie však začíná ve dvacátém století v Americe.

Začal vznikat postupným stěhováním černochoů z jihu na sever Ameriky, což mělo dopad na vznik music hall počátkem dvacátého století a roku tisíc devět set sedmnáct již existuje druh tance s názvem jazz dance. Po roce tisíc devět set čtyřicet Evropané připojují k jazzovému tanci prvky klasického baletu, z důvodu vyčerpaných klasických forem romantického tance a baletu. Tím vznikl nynější konečný název Modern Jazz Dance. Původ je tedy v Americe a dále se dostává do Německa, Anglie, Skandinávie, Francie. V české republice se ustálil název expresivní výrazový tanec (Balaš, 2003).

Hlavními představitelkami zrodu výrazového tance jsou Martha Grahamová, Isadora Duncanová a Ruth St. Denis.

- Taneční prvky ve sportu

Důležitým vývojovým mezníkem je proniknutí tanečních prvků jazzu sportovním směrem v druhé polovině dvacátého století. Instruktorka aerobiku Fondová využívala hudby jazzu z hudebních hitů, které spojovala s prvky módních tanců. Tento směr se nezabývá

taneční technikou, ale je směřován k utužování zdraví. Tak se vyvíjí od základního aerobiku přes step aerobic, dance aerobik po kanaletiku a různé formy, které jsou zaměřené na formování postavy.

Mimo jiné, prolínání tance se sportem lze doložit také na příkladu sportovní či moderní gymnastiky, krasobruslení, či synchronizovaném plavání. Opět tyto sportovní disciplíny čerpají ze základů pohybových a tanečních technik (Balaš, 2003; Drdácký, 1983).

- Tance etnických kultur

Tance etnických kultur se vyvíjely v daných zemích a jejich původ má určitý význam pro danou kulturu. Stávaly se důležitou součástí života v jednotlivých kulturách. Patří mezi ně například indiánské tance, country tance, irské tance, africké tance, flamenco, orientální tance, tance australských domorodců, nebo tance bretonské. Uvedeme si příklady tanců, které jsou v současné době populární natolik, že se staly součástí naší nabídky tanců v tanečních lekcích v České republice. Jde zejména o orientální břišní tanec a flamenco. Vedle těchto tanců zůstávají neoddělitelnou součástí naší kultury lidové tance českého původu, které jsou stále hojně zastoupeny taktéž v naší taneční nabídce.

- Orientální břišní tance

Názory na původ břišního tance se liší. Některé prameny uvádí kolébku ve Středním východě, jiné se shodují na původu ve střední Africe. V obou lokalitách se jednalo o tanec plodnosti, či tanec rodiček. Ženy se tímto tancem připravovaly na porod pomocí určitých pohybů. Břišní tance tančily dívky již od velmi útlého věku, aby posílily svaly na budoucí porod (www.cs.wikipedia.org).

V této době je v mnoha zemích velmi rozšířen. Můžeme se s ním setkat v Americe, ve Francii, v Řecku a také u nás v České republice.

- Flamenco

Tanec vznikl mezi cikány, kteří v patnáctém století putovali z Indie přes Pákistán a Egypt. Proto se flamenco mísí s indickou, židovskou a arabskou kulturou. Dnešní kolébkou a centrem flamenca je Španělsko (www.cs.wikipedia.org).

Flamenco je druh tance pojímán jako hudebně-taneční žánr. Hlavními složkami flamenca je zpěv, tanec, hra na kytaru s rytmickým doprovodem. Rytmickým doprovodem je tleskání a hra na cajón.

Také tento tanec nachází v současné době své místo mezi populárními žánry.

České a moravské lidové tance

České a moravské lidové tance mají svou specifickou historii, kterou jsme zmiňovali v době vývoje evropské kultury. Svůj účel splňovali u lidí prostého života, kde vyjadřovali odraz ze života tohoto lidu. Lidové tance byly zábavou u lidových muzik a lidé jimi vyjadřovali radost i smutek, vyprávěli skrze tance a hudbu lidské příběhy, a také se jimi bavili v dobách útisku (www.cs.wikipedia.org).

Vývoj lidových tanců je v průběhu popisu historie tance lehce nastíněn, nicméně z hlediska důležitosti tohoto druhu tance bude hlouběji uveden.

Nejstarší skupina lidových tanců zasahuje do doby pohanských Slovanů. Je charakteristická obřadními tanci a chorovody. Patří mezi ně například vynášení moreny, tance pohřební či svatební, tance kolem svatojánských ohňů a další. Typickými prvky jsou jednoduché formy chůze, držení se za ruce a vytváření různých řadových linií. Mezi mužské tance tohoto druhu zařazujeme mužské sólové skoky. Jsou jimi například verbuňky, odzemky, vovčácké a marše. Tance cechovní patří také mezi mužské sólové skoky, byly zmiňovány při charakteristice středověkých tanců. Mužské sólové skoky obvykle začínají úvodním zpěvem a poté jsou tančeny. Tančí se buď skupinově, nebo sólově. Druhá skupina je zařazována do období šestnáctého a sedmnáctého století. V těchto stoletích se rozvíjí tance točivé s otáčením v páru i jednotlivě, zejména u dívek. Vznikají tance vrtěná, sedlácká, danaj a další. Třetí skupina spadá do sedmnáctého, osmnáctého a devatenáctého století. U tanců dochází k rozpracovávání krokových variací, skočných figur a zvedání tanečnic. Tance v tomto období se rozdělují do tzv. mladší a starší doby. Do mladší doby tj. sedmnácté a osmnácté století, je charakteristické střídavým taktém nazývané mateníky, sem patří např. tanec manšestr. Starší doba tj. osmnácté a devatenácté století, se vyznačuje tanci mazurkou, kvapíkem, polkou a valčíkem (www.ftvs.cuni.cz).

České a moravské lidové tance se rozdělují dle výskytu hudby v daných oblastech na západní a východní oblast. Do západní oblasti patří Čechy, dále západní a střední Morava (Horácko, Podhorácko a Haná). Do východní oblasti zařazujeme Lašsko, Valašsko, Slovácko a celé Slovensko (www.ftvs.cuni.cz)

V současné době se u lidových tanců stále setkáváme s jejich pravou podstatou a významem zejména v oblastech, kde vznikly. Tam mají své opodstatnění, svou kulturní hodnotu a staly se tak součástí celé národní kultury.

2.3 Jedinec a jeho tělesno-psycho-sociální sféra

Tělesno-psycho-sociální sféra u jedince v tanci má význam z hlediska jeho prožitku. Tvoří podklad pro dosažení nejlepšího vztahu k tanci u jedince. Jedinec na základě tělesno-psycho-sociální sféry a jeho prožitku má snahu vyhledávat opětovně tanec. Tanec se tak stává záměrem k vzdělávání jeho osobnosti, nebo jeho úmyslem k objevení nové formy zábavy a odpočinku (Ansimov, 1983; Merleau-Ponty, 1994).

Je tedy důležitou částí všech tanečních organizací zaměřovat se nejen na samotný tanec, ale také na jedince a jeho cíle vyhledávat tance. Vysvětlení součinnosti tří sfér nám pomůže pochopit jednak vztahy mezi nimi, a také nám pomůže pochopit jedince směřujícího k určitému cíli v tanci. Na základě nich nám také umožní pochopit vztah jedince k tanci.

Jedinec jako osobnost je tvořen z jednoty tělesné a duchovní. Tělesnou částí je tělo a duchovní částí je vnitřní myšlenkový systém. Tyto dvě složky jedince jsou ve velmi úzkém spojení a dochází mezi nimi k vzájemnému ovlivňování. Výsledkem souladu obou složek v tanci je taneční prožitek (Blahutková, & Loubková, 1995; Janeček, 1997; Merleau-Ponty, 1994).

K pochopení tanečního prožitku a celkově podstaty tance je nedílnou součástí znalost popisu fungujících zákonitostí psychiky jedince a jeho těla. Tudíž se budeme nejdříve zabývat popisem faktů a funkcí jednotlivých složek. Jedná se především o psychickou stránku osobnosti a tělesnou stránku osobnosti.

2.3.1 Psychická stránka osobnosti

Říčan (2005, 219) definuje osobnost „jako psychologický celek, ve kterém fungují různé mechanismy“.

Tyto mechanismy mezi sebou navzájem spolupracují, a to se navenek projevuje jako jednání a prožívání. Prožívání se snažíme popsat na základě vnímání. Vnímání nám dává pocit kontroly nad tím, co je vnímáno. Je to komplexní proces dějů a vztahů.

„Jednání je konání jedince na základě vnímání...“ (Říčan, 2005, 56).

Účelně navenek jednat nám umožňuje myšlení.

Tedy prožívání a jednání a jejich mechanismy souhrnně nazýváme vnitřními myšlenkovými systémy. Tyto vnitřní myšlenkové systémy jsou v některých vědách také pojmenovávány jako duševní stránka osobnosti.

Prožívání i jednání, tedy vnitřní myšlenkové systémy závisí na stavu psychiky jedince, na jeho psychických vlastnostech společně v závislosti na nervové soustavě.

Uvedeme rozdělení psychických vlastností osobnosti dle Říčana (2005, 238):

- a) schopnosti a dovednosti
- b) kvalita citu a vůle
- c) temperamentní vlastnosti
- d) motivační vlastnosti

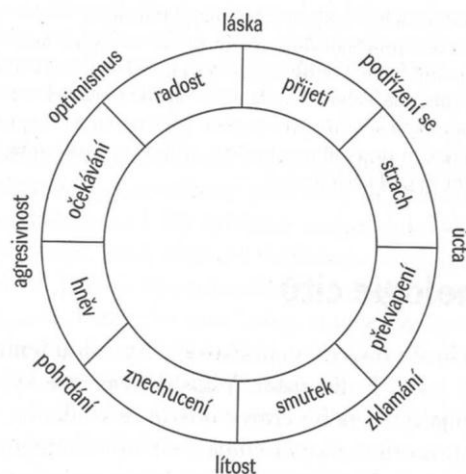
Říčan (2005, 238) ve své knize uvádí rozdělení vlastností osobnosti na čtyři skupiny. Z těchto čtyř skupin se budeme zabývat pouze skupinou citů, které do značné míry ovlivňují naše vnitřní myšlenkové systémy, tudíž prožitek v tanci a s ním související zájem o tanec.

City

City jsou dle psychologů (Nakonečný, 1995; Mikšík, 2005; Stenri, 2004) vysoce subjektivní záležitostí a vychází z vlastní zkušenosti. Dokážeme je nejen cítit, ale také prožívat. Pojmenováváme je například jako radost, strach, hněv, láska, agresivnost, úcta i pohrdání a jsme si jich plně vědomi.

City mají význam zejména v tanečním projevu, kde jsou její součástí.

Pro přehlednost a kategoričnost si ukážeme příklad uspořádání citů do kruhového schématu, které Říčan (2005, 106) převzal od Plutchika (Obrázek 3).

Obrázek 3. Plutchikův kruh

Říčan (2005, 106) zde vysvětluje kruhové schéma, které „znázorňuje osm základních citů, které jsou uspořádány tak, že city umístěné v kruhu vedle sebe jsou si navzájem blízké a podobné, zatímco city stojící v kruhu proti sobě jsou protikladné. Základní city jsou umístěny v mezikruží.“

Na schématu vedle přehledného rozdělení poukazuje také na city protikladné. V tanečním projevu je můžeme také prožívat.

Dále se Říčan (2005, 106) vyjadřuje k citům a jeho funkcím „ke spojení každých dvou základních citů, které v mezikruží sousedí, vzniká jeden odvozený cit, neboli dvojcitová kombinace“.

Což znamená, že můžeme současně prožívat více citů. Mohou to být city stejné či protikladné. Na Plutchikově kruhu jsou protiklady znázorněny vzdáleněji.

City umocňují prožitek v tanci, ale také celkový zážitek z tance. Mohou být jedním z faktorů vedoucích k cíli jedince opětovného dosažení tých citů.

Říčan (2005) a další autoři (Nakonečný, 1995; Mikšík, 2005; Stenri, 2004) pojmenovávají tuto formu opětovného dosažení tých citů jako dosažení citového stavu jedince. Také se shodují v souvislosti s vyhledáváním předmětu uspokojení a vykonáváním žádoucí činnosti. V případě tance je vyhledávajícím předmětem a vykonáváním žádoucí činnosti právě on. Tanec a opětovné dosažení citového stavu jedince souvisí s jeho radostí z průběhu činnosti, či z jeho možnosti seberealizace v tanečním projevu.

Ve spojitosti s vyhledáváním předmětu a vykonáváním žádoucí činnosti často prožíváme souhrn několika citů najednou „tzv. spektrum citů“ (Říčan, 2005, 179). Pokud je

naším cílem dosáhnout opětovně odpovídajících citových a pocitových stavů do detailu je spektrum citů vždy jiné. Pokud je i za okolností dosažení jiného spektra citů potřeba uspokojena, můžeme začít pohyb opětovně vyhledávat.

Z toho vyplývá fakt, že tanec se stává motivem. Ať jedinec vyhledává tanec za účelem dosažení stejného citového stavu, nebo dosažení spektra citů, kde je jeho potřeba uspokojena je důležité si uvědomit, že tanec se tak stává vyhledávanou hodnotou a do značné míry prohlubuje i umocňuje vztah jedince k tanci.

Nakonečný (1995), Stenri (2004) a Říčan (2005) vysvětlují funkci citů v běžném životě tak, že člověk neuvažuje o tom jakého citového stavu, či spektra citů by rád dosáhl. Myslí spíše na to, s kterými lidmi by chtěl být, která činnost se mu chce dělat a z čeho pociťuje radost. Proto se uceleněji setkáváme s pojmem potřeba a cit se tedy může stát opakovaným cílem a záměrem jedince.

Každý cit má své vlastnosti (Říčan 2005, 104-105):

- hloubku citu - můžeme určit jako míru, neboli intenzitu, do jaké proniká celou osobností, týká se myšlenek, záměrů, jednání, prožívání i vztahů k lidem
- city jsou předmětné - mají vztah k někomu nebo k něčemu, například k určitému člověku či jiné bytosti, k ideálu, nebo k předmětu
- city jsou silně nakažlivé – v mimice a pantomimice, v tónu hlasu a v dynamice řeči budí v těch, kdo jsou ve styku s „cítícím“ člověkem, podobné city
- city a jejich spontaneita – je charakterizována jako vyjádření vlastních citů navenek bez zábran

Budeme li city a jejich vlastnosti rozvíjet, dojde dle Říčana (2005), ale také dle Jeřábkové (1986) k:

- ovlivnění našeho vnitřního prostředí
- umocnění prožitku
- rozvoji celkového vztahu k tanečnímu projevu
- rozvoji celkového vztahu k tanci

City v tanečním projevu jedince a jeho vztahu k tanci mají silný význam. Ovlivňují jeho vnitřní myšlenkové systémy. Společně se složkou tělesnou slouží k umocňování celkového prožitku z tance.

City tvoří směr v našem jednání a vrchol našeho prožívání. (Jeřábková, 1986; Nakonečný, 1995; Říčan, 2005).

2.3.2 Tělesná stránka osobnosti

Tělesná stránka osobnosti je jednou ze tří sfér komplexních stránek jedince. Vedle psychiky jedince se zaměřuje spíše na tělesnou část jedince. Tělesná stránka osobnosti se týká fyzického těla.

Fyzické tělo je pojímáno jako hmota, která se skládá z nervového systému a svalů. Tělo jako hmota dospívá k novému poznání pomocí smyslových zkušeností. Mezi ně patří zrak, sluch, hmat a čich. Tyto zkušenosti získává z reality okolního prostředí, které jsou dále přenášeny do nervové soustavy. Zde se informace zpracovávají, třídí a vyhodnocují. V tomto momentu vzniká propojenost a vztah mezi objektivní hmotou a vnitřním myšlenkovým systémem. Tedy vztah mezi psychickou a tělesnou stránkou osobnosti. Vztahy mezi těmito myšlenkovými systémy a tělem můžeme také chápat jako Kalokagathii.

Merlau-Ponty (1994) tento mechanismus nazývá též tělesností. Tuto tělesnost lze vyjádřit i v tanečním projevu. Kde je snaha zachytit intenzivní vztahy mezi duchovním a tělesným.

U jedince se v současné době setkáváme s vnímáním těla jako samostatné části v komplexní stránce osobnosti. Jedinec se zaměřuje v tanečním projevu na své možnosti těla jako je výkon, technika tance, kondice a opomíjí vztah mezi duchem a tělem. K vnímání této skutečnosti napomáhá technický pokrok doby, který se zaměřuje na materiální život a opomíjí vztahy mezi tělem a duchem. Vztahy mezi tělem a duchem jsou potlačovány do pozadí.

Důkazem potlačení vztahů je prožívání a vnímání své tělesnosti pouze v úzkém okruhu činností, který spadá do oblasti volného času (Jebavá, 1998).

Je to oblast sportu, hudby, péče o vlastní tělo, meditace a zvláště tance.

Tělesné umění tance

Tělesnou stránku osobnosti významně rozvíjí tanec, k tomuto názoru se přiklání řada autorů (Blahutková, & Loubková, 1995; Janeček, 1997; Merleau-Ponty, 1994).

Merleau-Ponty (1994) blíže popisuje tělo v tanci jako lidský nástroj, který je potřeba trénovat a formovat tak, jako bychom mu umožňovali to, co samo požaduje. Jeho cílem je dle Merleau-Ponty dosažení harmonického lidského pohybu, nikoliv tanečního výkonu, či dosažení precizní taneční techniky.

Taneční mistři a pedagogové zdůrazňují snahu o dosažení souznění těla a vnitřního myšlenkového systému (Blahutková, & Loubková, 1995; Janeček, 1997; Merleau-Ponty, 1994). V tomto pojetí kolektiv autorů Blahutková a Loubková; Janeček; Merleau-Ponty také zdůrazňují rovnováhu těchto dvou složek. Uvádí, že díky rovnováze lze lidský pohyb v tanci vést k dokonalé harmonii tanečního pohybu.

Tanečník tedy prochází neustálým procesem sladování těla a myšlení se snahou dosažení rovnováhy. Tím současně odhaluje své vnitřní prostředí, svou svobodu projevu, poznává své možnosti a utváří sám sebe. Tento proces vyvolává na základě duchovní zkušenosti silnější prožitky. Silnější prožitky vedou jedince k záměru vyhledávat svobodu projevu v tanci. Tanec se tak stává u jedince vyhledávanou hodnotou.

Osobnost jedince a jeho psychická a tělesná stránka jsou základem k porozumění vztahu tanečníka k tanci. Pokud jedinec a jeho záměr vyhledávat tanec se bude ubírat směrem porozumění a objevování možnosti svého vnitřního prostředí, tento vztah bude dále směřovat i k poznávání své vlastní osobnosti.

K těmto principům dochází v každém věkovém období jak u dětí, dospívajících, tak i u dospěle tančící populace.

Tanec již od pradávna zařazujeme mezi společenské události. Během vývoje tance se setkáváme nejen s různými druhy tanců, ale také s různými tanečními formami v tanci. (Jebavá, 1998).

Základem tanečních forem jsou tanečníci. Tanečníci mohou vystupovat jako skupina, nebo jako pár, nebo tanečník může tančit sám. V současné době se také objevují taneční organizace, které se zaměřují na tanečníka a jeho prožitek v tanci společně s prožitky

ostatních tanečníků. Z toho vyplývá, že tanec se koná zejména ve skupinách osob, ve kterých probíhají sociální vztahy.

2.3.3 Sociální vztahy

Sociální vztahy definuje sociolog Zich (2003) jako chování lidí mezi sebou navzájem. Zich také charakterizuje jejich vývoj v čase tím, že se časem přirozeně mění a vyvíjí. Jsou to vztahy v každém seskupení lidí, v každé sociální organizaci, tudíž v každé společnosti.

Sociální skupiny

Člověk jako jedinec je vázán na společnost, konkrétněji na jiné jedince a skupiny. Tuto teorii vysvětlují autoři (Petrušek, Alan, Duffková, Havlík, & Kaberle, 1994; Zich, 2003) a rozebírají souvislost s hlavním důvodem jedince a jeho snahy vyhledávat společnost za záměrem uspokojování svých potřeb ve skupinách.

Jedinec „má potřebu se sdružovat s druhými na základě náklonnosti nebo dosažení svých cílů“ (Petrušek et al., 1994, 74).

Tanec jako pohybová aktivita se koná většinou ve skupině. Uvnitř probíhá vnitřní dění, které je charakteristické určitým prožíváním a jednáním jejích členů.

Jedním z hlavních cílů snahy jedince vyhledávat taneční skupiny může být například zavazující se společná aktivita, komunikace, nebo již zmíněné společné prožitky.

Sociální skupiny v tanci dle Říčana (2005, 206):

- a) formální skupiny – mívají stanovenou úlohu a jednoznačně určenou organizaci, patří mezi ně:
- kurzy tanců – taneční výuka
 - taneční sport
 - sportovní taneční činnost
 - soutěže
 - jevištní tanec

- b) neformální skupiny – vznikají spontánně a jejich seskupení může být krátkodobé i dlouhodobé, patří mezi ně zábavné společenské tance – diskotéky a tančírny

V těchto všech výše uvedených organizacích probíhá tanec.

V historii se setkáváme s vnímáním tance u jedince jako jeho hlavní součást života (Jebavá, 1998).

V současné době se tanec přetransformovat na užší formu společenské události a tvoří tak u jedince vedlejší část života. Ve vedlejší části života jedinec vnímá tanec jako krátkodobou formu zábavy, tudíž i jeho prožitek v tanci se více stává pobavením a rozptýlením. Prožitek u jedince tedy může vést ke způsobu odlehčení od každodenních povinností v životě člověka (Balaš, 2003).

3 METODOLOGICKÁ VÝCHODISKA

3.1 Cíle a úkoly práce

Hlavní cíl práce

Cílem práce je zjistit vztah jedince k tanci v současné době.

Dílčí cíle

Zjistit obecné informace o respondentech a rozčlenit získané údaje

Zjistit jaké je vnímání tance z pohledu tanečníka

Zjistit hlavní důvody neprofesionálních tanečníků vyhledávat tanec v současné době

Zkoumat zainteresovanost jedince k tanci

Úkoly práce

Popsat a charakterizovat vztah jedince k tanci

Vybrat výzkumný vzorek

Realizovat vlastní výzkum

Vyhodnotit získaná data a interpretovat je ve výsledkové části

Shrnout a v závěrech doporučit další možné využití informací v tanci

3.2 Výzkumné metody

Vyšetřovací dotazníková metoda a analýza dat.

3.3 Popis výzkumného souboru

K výzkumnému účelu byly vybrány dva vedlejší předvýzkumné soubory a jeden hlavní výzkumný soubor.

Prvním předvýzkumným souborem byla skupina aktivně tančících tanečnicků, se kterými byl proveden rozhovor. Skupina se skládala z pěti tanečnic, které se zabývaly moravskými lidovými tanci a flamencem. Druhým předvýzkumným souborem byla oslovena lektorka taneční organizace Druna Z. P.

Hlavním souborem výzkumu byli k výzkumnému účelu vybráni respondenti z tanečních organizací. Taneční organizace se zabývaly výukou tanců, které byly určeny pro neprofesionální tanečnický dospělý populace. Byly vybrány taneční organizace Druha, Zig-Zag, Kaláb, Pantáno, Rosénka a Centrum tance v Praze. Uvedené organizace poskytují výuku lekcí různého druhu tanců.

V Druně byly osloveni respondenti zabývající se tanci renesance, baroko, kontaktní improvizace, soul dance, kosti v letu. V taneční organizaci Zig-Zag byly osloveni respondenti zabývající se tanci step a lindy hop. V taneční organizaci Rosénka byla oslovena vedoucí souboru vyučující moravské lidové tance v Praze. V taneční organizaci Kaláb byli osloveni respondenti zabývající se moravskými lidovými tanci v Praze. V taneční organizaci Pantáno byli osloveni respondenti zabývající se latinskoamerickými a standardními tanci a v taneční organizaci Centrum tance v Praze na Václavské náměstí byli osloveni respondenti zabývající se tanci zumba, lady sexy dance, latin flirt dance, flamenco, salsa, latin dance, port de bras, samba axe, orient dance.

3.4 Průběh sběru dat

Sběr dat byl rozdělen na dvě výzkumné etapy.

První výzkumná etapa plnila funkci předvýzkumnou, z níž získané informace sloužily k provedení druhé etapy výzkumu, a to vyšetřovací dotazníkové metody.

Úvodní skupinový a individuální rozhovor

V první etapě předvýzkumu byl proveden úvodní skupinový rozhovor se skupinou pěti tanečnicků a poté byl uskutečněn individuální rozhovor s lektorkou taneční organizace Druna

Z. P. K záznamu rozhovoru byla možnost použít vyšetřovací pomůcku diktafon. Výzkumný soubor pěti tanečnicků nesouhlasil zaznamenávat rozhovor, zatímco lektora taneční organizace Druna souhlasila s možností záznamu rozhovoru na diktafon.

Navazující dotazníková metoda

Druhou etapou výzkumu bylo dotazníkové šetření. Dotazníkové šetření se opíralo o data získaná předvýzkumem a v celém výzkumu tak tvořilo hlavní část. Dotazníkové šetření probíhalo následovně. Nejdříve byly telefonicky osloveny taneční organizace s požadavkem možnosti uskutečnit výzkum v tanečních lekcích dané organizace, poté byl zaslán motivační dopis s dotazníkem a posléze byl sběr dat realizován.

Bylo telefonicky osloveno šest tanečních organizací Druna, Zig-Zag, Kalab, Pantáno, Centrum tance v Praze a Rosénka. Výzkumné šetření bylo uskutečněno v tanečních organizacích Druna, Zig-Zag, Kalab, Pantáno a v Centrum tance v Praze. Taneční organizace Rosénka odmítla po telefonickém oslovení a poslání informací na emailovou adresu provést výzkum.

U tanečních organizací Druna, Kalab, Pantáno, Centrum tance v Praze bylo dotazníkové šetření uskutečněno formou kontaktního oslovení respondentů a následného vyplnění dotazníků. U taneční organizace Zig-Zag byla forma vyplnění dotazníku uskutečněna přes emailovou adresu. Vedoucí lektor taneční organizace Zig-Zag oslovil a následně poslal emailový soubor s dotazníky. Oslovení respondenti mi soubor po vyplnění poslali zpět.

Sběr dat byl realizován v městě Praze. Z celkového počtu 94 /100%/ dotazníků bylo 20 mužů a 74 žen, což představuje 21% mužů a 79% žen z celkově dotazovaných respondentů.

4 ANALÝZA A INTERPRETACE VÝSLEDKŮ

4.1 Analýza a interpretace výsledků respondentů dotazníkového šetření

Dotazník obsahoval 13 položek. Z níž otázky 1, 2, 12, 13 měly zjišťovací charakter o respondentech, otázky 3, 4, 5, 6, 7, 8 měly zjišťovací charakter týkající se vnímání tance z pohledu tanečnicka, otázka 9 zjišťovala hlavní důvod respondentů vyhledávat tanec a otázky 10 a 11 zkoumaly zainteresovanost respondentů k tanci. Jednotlivé položky byly respondentům pokládány jako otázky otevřené, uzavřené a polouzavřené. Dotazníkové šetření a sesbíraná data byla vyhodnocována v MS Excel.

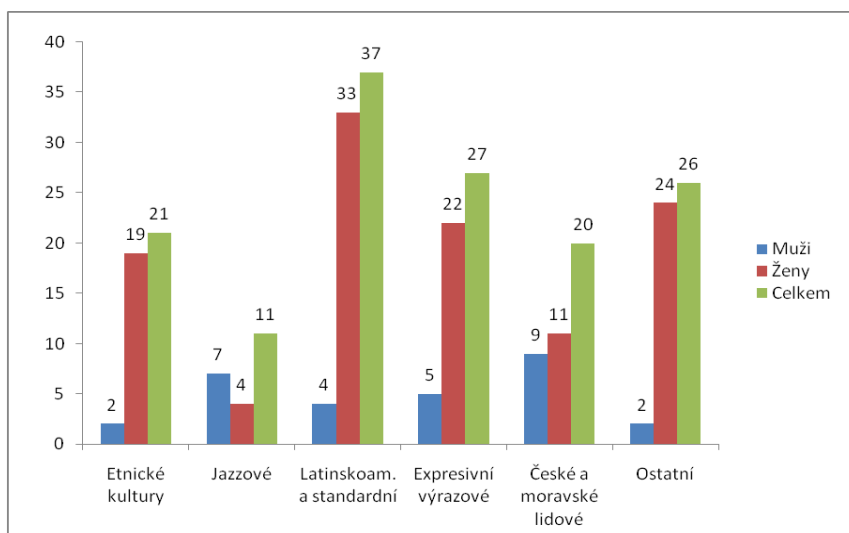
4.1.1 Obecné informace o respondentech

Položky s čísly 1, 2, 12, 13 měly zjišťovací charakter o respondentech. Zjišťovaly, jakému druhu tance se respondenti věnují, kolikrát měsíčně respondenti navštěvují taneční lekce a dále zjišťovaly pohlaví a věk respondentů.

Položka číslo 1 byla polouzavřená a zjišťovala, **jaký druh tance respondenti tančí**. Obsahem položky číslo 1 bylo uvedeno 5. možností výběru zařazení respondenta do určitého okruhu skupiny druhu tance. Možnost f) byla otázkou otevřenu, ve které mohli respondenti napsat druh tance, kterému se věnují, pokud nenašli zařazení v předchozích možnostech, či specifikovat druh tance. Respondenti mohli také zakřížkovat více možností.

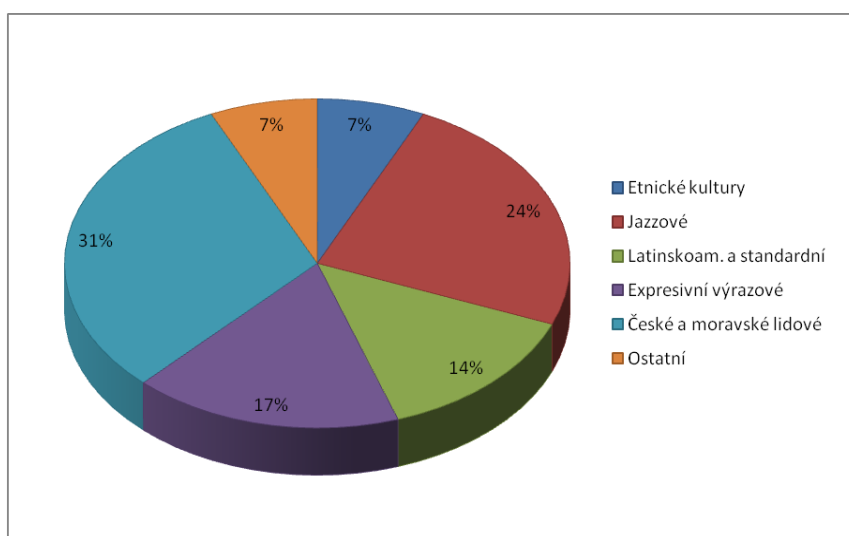
Možnost a) uváděla tance etnických kultur jako je například flamenco, břišní tance, country tance, a další. 21 /15%/ respondentů (z toho 2 /7%/ muži a 19 /17%/ žen) uvedlo zařazení do skupiny a). Možnost b) uváděla tance s prvky jazzu jako je například swing, rap, funk jazz, a další. 11 /8%/ respondentů (z toho 7 /24%/ mužů a 4 /4%/ žen) uvedlo zařazení do skupiny b). Možnost c) uváděla tance latinskoamerické a standardní. 37 /26%/ respondentů (z toho 4 /14%/ mužů a 33 /29%/ žen) uvedlo zařazení do skupiny c). Možnost d) uváděla expresivní výrazový tanec. 27 /19%/ respondentů (z toho 5 /17%/ mužů a 22 /19%/ žen) uvedlo zařazení do skupiny d). Možnost e) uváděla české a moravské lidové tance. 20 /14%/ respondentů (z toho 9 /31%/ mužů a 11 /10%/ žen) uvedlo zařazení do skupiny e).

Možnost f) byla otázkou otevřenou, kde mohli respondenti uvést jiný druh tance, kterému se věnují, nebo dle nezařazení specifikovat druh tance, kterému se věnují. 26 /18%/ respondentů (z toho 2 /7%/ mužů a 24 /21%/ žen) uvedlo zařazení do možnosti f). Z možnosti f) byly kategorizovány odpovědi respondentů: klasický balet, labanova analýza tance, capoeira, historické tance a africké tance.

Obrázek 4. Četnost mužů a žen v jednotlivých druzích tanců

Dle grafu (Obrázek 4) a z uvedených hodnot je zřetelné zastoupení respondentů mužů i žen v jednotlivých tanečních skupinách tance. Nejvyšší četnost vykazují ženy ve skupině tanců latinskoamerických a standardních. Důvodem vysoké početnosti této skupiny je zejména způsobeno faktem, že v taneční organizaci Centrum tance v Praze je v současné době nabízeno mnoho lekcí pro ženy s druhy tanců jako je samba, zumba, latin mix. atd. Tance jsou tančeny bez partnerů mužského pohlaví.

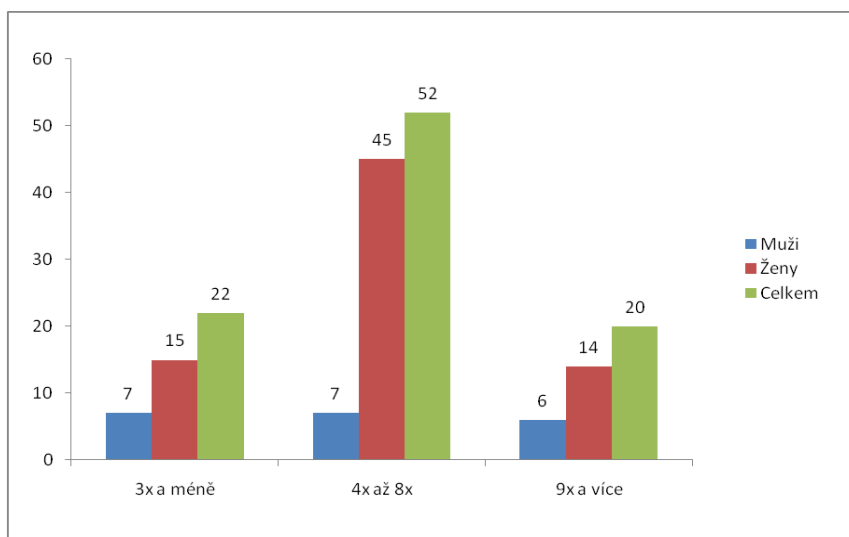
Obrázek 5. Skladba druhů tanců v % mužů

U mužů se ve skupině tanců latinskoamerických a standardních četnost pohybuje spíše v nižších hodnotách. Proto lze lépe vnímat hodnoty u mužů v procentech (Obrázek 5).

Nejvyšší četnost mužů vykazují hodnoty u skupiny českých a moravských lidových tanců. Ve skupině českých a moravských lidových tanců se tančí převážně v páru a oslovení respondenti plně souhlasili s vyplňováním dotazníků. Jako druhou nejvyšší hodnotu u mužů tvoří v procentech tance jazzové. Skupina tanců s jazzovými prvky je velmi rozsáhlá, patří sem nejen tance swingové, ale také se k nim zařazují druhy tanců jako je například funk jazz, nebo breakdance. Zájem mužů o tento druh tance je dle hodnot znatelný.

Položka číslo 2 byla uzavřená a zjišťovala, **kolikrát měsíčně navštěvují respondenti taneční lekce**. Obsahem položky číslo 2 byly uvedeny 3. možnosti. Respondenti mohli vybrat pouze jednu odpověď.

Možnost a) uváděla návštěvnost taneční lekce 3x a méně. 22 /23%/ respondentů (z toho 7 /35%/ mužů a 15 /20%/ žen) uvedlo, že navštěvují taneční lekci 3x a méně za měsíc. Možnost b) uváděla návštěvnost taneční lekce 4x až 8x. 52 /55%/ respondentů (z toho 7 /35%/ mužů a 45 /61%/ žen) uvedlo, že navštěvují taneční lekce 4x až 8x za měsíc. Možnost c) uváděla návštěvnost taneční lekce 9x a více za měsíc. 20 /21%/ respondentů (z toho 6 /30%/ mužů a 14 /19%/ žen) uvedlo, že navštěvují taneční lekce 9x a více za měsíc.

Obrázek 6. Měsíční četnost návštěvnosti tanečních lekcí u mužů i žen

Oslovení respondenti z 52 /55%/ více navštěvují taneční lekce 4x až 8x za měsíc. Tvoří tak ve výzkumu početnou skupinu respondentů, kteří pravděpodobně mají zájem o taneční lekce jako pravidelnou činnost. Menší zájem o taneční lekce tvoří na druhém místě skupina

respondentů v počtu 22 /23%. A nejvyšší zájem o tanec jako činnost tvoří skupina respondentů 20 /21%/ z dotazovaných.

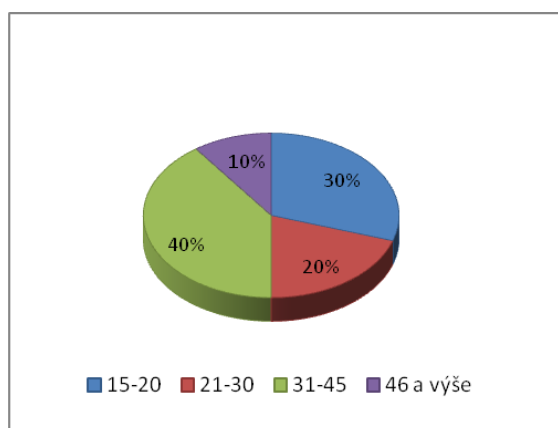
Položka číslo 12 byla uzavřená a zjišťovala **pohlaví respondentů**. Obsahem položky číslo 12 byly uvedené 2. možnosti. Respondenti mohli vybrat jednu odpověď.

Možnost a) uváděla pohlaví ženy a možnost b) uváděla pohlaví muže. 94 /100%/ respondentů bylo 20 /21%/ mužů a 74 /79%/ žen.

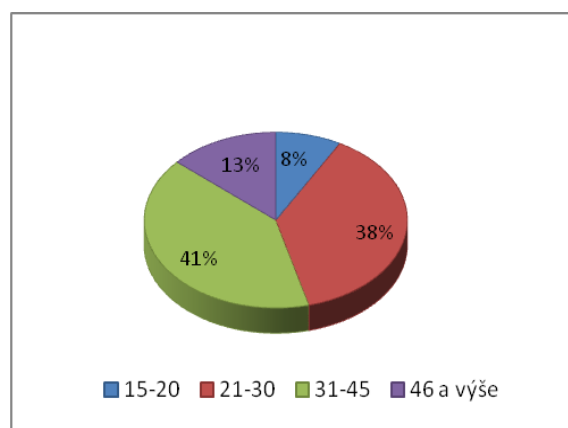
Z celkového počtu dotazovaných respondentů tedy vyplývá, že větší zájem o tanec ve výzkumu jeví až 79% ženy.

Položka číslo 13 byla uzavřená a zjišťovala **věk respondentů**. Obsahem položky číslo 13 byly 4. možnosti. Respondenti mohli vybrat jednu odpověď.

Možnost a) uváděla věk respondentů od 15 do 20 let. 12 /13%/ respondentů (z toho 6 /30%/ mužů a 6 /8%/ žen) uvedlo svůj věk od 15 do 20 let. Možnost b) uváděla věk respondentů od 21 do 30 let. 32 /34%/ respondentů (z toho 4 /20%/ mužů a 28 /38%/ žen) uvedlo svůj věk od 21 do 30 let. Možnost c) uváděla věk respondentů od 31 do 45let. 38 /40%/ respondentů (z toho 8 /40%/ mužů a 30 /41%/ žen) uvedlo svůj věk od 31 do 45let. Ve výzkumu tvoří tato skupina respondentů nejpočetnější skupinu. A to jak u mužů, tak i u žen (Obrázek 7 a 8). Možnost d) uváděla věk respondentů od 46 a výše let. 12 /13%/ respondentů (z toho 2 /10%/ mužů a 10 /14%/ žen) uvedlo svůj věk od 46 a výše let, tedy nejméně zastoupenou skupinou ve výzkumu.

Obrázek 7. Věkové skupiny v % žen

Obrázek 8. Věkové skupiny v % mužů

Dle grafu (Obrázek 7) je znatelné, že u žen tvoří ve výzkumu nejpočetnější skupinu neprofesionálně tančící populace věk od 21 let až do 45 let. Zatímco muži (Obrázek 8) jsou ve výzkumu spíše zastoupeni ve věku od 21-30 let a dále ve věku od 31 – 45 let.

4.1.2 Vnímání tance z pohledu tanečníka

Položky s čísly 3, 4, 5, 6, 7 měly zjišťovací charakter týkající se vnímání tance z pohledu tanečníka. Zjišťovaly, jaká je tanečnickova představa tance, co tanečník od tance očekává, zda taneční lekce plní tanečnickova očekávání tance, také zjišťovala, jaké pojetí tance tanečník vnímá, dále z pohledu tělesné stránky jedince jeho vztah k tanci a zda je pro tanečníka vedle pracovních povinností tanec zábavou a odpočinkem.

Položka číslo 3 byla otázkou otevřenou a zjišťovala, **co pro respondenta tanec představuje.**

Všechny dotazníky s položkou číslo 3 byly vyplněny. Odpovědi od respondentů obsahovaly větší množství názorů, proto byly tyto informace kategorizovány do 6. nejčastěji se vyskytujících odpovědí. Kolonka 7. se týkala menšího počtu odpovědí pod názvem ostatní (Tabulka 1 a 2). Výsledky byly také rozčleněny na muže, ženy a do věkových kategorií.

Jako nejčastější odpověď o představě tance jako činnosti je u mužů (Tabulka 1) zlepšování fyzické kondice a pohybu v četnosti 19 /33%. Zejména ve věku od 15-20 let a také ve věku 31-45 se muži vyjádřili o tanci jako fyzické a pohybové aktivitě. Druhou nejčastěji vyskytující se odpovědí byla představa tance, jako činnosti kde se muži mohou setkávat s lidmi a cítit určitou komunitu tance, v četnosti 9 /16%/ respondentů. Zejména muži ve věku od 15 -20 let mají potřebu se v tanci setkávat s lidmi a cítit taneční komunitu. Následující hodnotou je představa tance jako činnosti seberealizační v četnosti 8 /14%/ respondentů, z toho jsou v procentech významné odpovědi respondentů ve věku od 21-30 tvoří 25% z dotazovaných a 33% z dotazovaných ve věku 46 let a výše. Stejně hodnoty v četnosti 5 /9%/ dotazovaných respondentů je představa o tanci jako zábavy, a také představa o tanci jako o umění. Poslední nejčastěji se vyskytující hodnotou v četnosti 2 /3%/ je představa tance jako činnosti k relaxaci, odpočinku a uvolnění. Pro muže tanec nepředstavuje aktivitu k relaxaci a odpočinku. 10 /17%/ dotazovaných respondentů uvádí ostatní představy o tanci. Uvedeme si citace několika respondentů, kteří se vyjadřují v otevřené otázce o tanci.

Tyto odpovědi jsou, dle mého názoru oproti odpovědím žen, více konstruktivnější a působí tak originálněji.

Respondent 1 poukazuje na tanec jako činnost, která: *„prostupuje celým mým tělem, spojuji se v tanci se sebou samým a současné je mé splynutí s hudbou“*.

Respondent 2 staví tanec ve svém životě na jedno z nejpřednějších míst: *„tanec je plnohodnotně zastoupen v mém životě a je součástí mého života“*.

Respondent 3 má představu o tanci, jako činnosti se kterou může i cestovat: *„tanec pro mě představuje pohyb, umění, setkávání se s dalšími tanečnickými, cestování (zahraniční semináře)“*.

Respondent 4 uvádí například: *„pocit kontaktu s partnerkou“*.

Respondent 5 vyjádřil představu o tanci jako: *„prostorové vyjádření vibrací“*.

Tabulka 1. Představa tance - muži

Představa tance	Muži									
	Věk								Celkem	
	15-20		21-30		31-45		46 a výše			
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
Zlepšení fyz. kondice a pohyb	7	39%	5	31%	6	29%	1	33%	19	33%
Ostatní	3	17%	3	19%	4	19%	0	0%	10	17%
Setkání s lidmi, komunita	6	33%	2	13%	1	5%	0	0%	9	16%
Seberealizaci	0	0%	4	25%	3	14%	1	33%	8	14%
Zábava	0	0%	0	0%	5	24%	0	0%	5	9%
Umění	2	11%	2	13%	1	5%	0	0%	5	9%
Uvolnění, odpočinek, relax	0	0%	0	0%	1	5%	1	33%	2	3%
Celkem	18	100%	16	100%	21	100%	3	100%	58	100%

Nejčastější odpověď u žen zaznamenáváme, že tanec představuje činnost k odpočinku, relaxaci a uvolnění v četnosti 56 /37%/ (Tabulka 2). Tvoří tak velmi vysokou hodnotu. Pokud se zaměříme na věk, lze zjistit, že číselné hodnoty všech věkových kategorií jsou zastoupeny rovnoměrně. Nejen, že tedy tvoří až 37% z celkové hodnoty, ale názory respondentů se ve všech věkových kategoriích shodují. Druhou nejčastější odpovědí je vyjádření kladných emocí v četnosti 23 /15%/ dotazovaných respondentů. Tanec je tedy pro ženy činností, kde mohou prožívat a vyjadřovat své pocity. Zejména jsou jimi ženy ve věku od 15-20 let. V četnosti 22 /15%/ je představa o tanci jako o zábavě. Tato hodnota je v procentech totožná s vyjadřováním kladných pocitů. A v další těsné blízkosti odpovědí dvou předcházejících je v četnosti 20 /13%/ představa o tanci jako činnosti k zlepšování tělesné kondice a pohybu. Ohledně této odpovědi se zde ženy liší od mužů, kteří zlepšování tělesné kondice a pohyb v představě o tanci staví na první místo. Vedle výše uvedených odpovědí žen se dále řadí v malé četnosti a to 7 /5%/ a 6 /4%/ odpovědi respondentů o představě tance, která má pro ně význam z hlediska seberealizace a naplnění, dále je tanec činností představující u respondentů svobodu. Z uvedených hodnot je zřetelné, že ženy mají hlavní představu o tanci jako činnosti, která pro ně znamená zejména odpočinek a uvolnění, prožívání emocí, dále zábavu a také možnost zlepšení fyzické kondice a pohybu. V četnosti 17 /11%/ je představa tance vyjádřena v ostatních odpovědích. Ženy v ostatních odpovědích více odhalují své nitro a jejich představa tance je více vyjadřována z pocitové stránky. Uvedeme si některé citace respondentů ze skupiny ostatní.

Respondent 1 uvádí představu o tanci jako: „*harmonii několika umění, a to tance, hudby, návrhářství, make-up a architektury.*“

Pro respondenta 2 je tanec: „*vášní a krásou*“

Respondent 3 odhaluje svou citovou stránku a uvádí význam tance. Tanec je pro něj: „*možností vyjádření svých emocí a momentálních pocitů. Nemohla bych bez tance být, velice mě naplňuje*“.

Respondent 4 mimo jiné, cítí také endorfin neboli tzv. hormon štěstí: „*je pro mě radostí, potěšením z pohybu, prostě endorfinem*“.

Tabulka 2. Představa tance - ženy

Představa tance	Ženy									
	Věk								Celkem	
	15-20		21-30		31-45		46 a výše			
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
Uvolnění, odpočinek, relax	4	21%	19	32%	27	50%	6	33%	56	37%
Vyjádření kladných emocí	7	37%	6	10%	9	17%	1	6%	23	15%
Zábava	0	0%	12	20%	6	11%	4	22%	22	15%
Zlepšení fyz. kondice a pohyb	5	26%	9	15%	2	4%	4	22%	20	13%
Ostatní	0	0%	7	12%	7	13%	3	17%	17	11%
Seberealizaci a naplnění	1	5%	5	8%	1	2%	0	0%	7	5%
Svobodu	2	11%	2	3%	2	4%	0	0%	6	4%
Celkem	19	100%	60	100%	54	100%	18	100%	151	100%

Položka číslo 4 byla otázkou otevřenou a zjišťovala, **co respondenti čekávají od tance.**

Všechny dotazníky s položkou číslo 4 byly vyplněny. Odpovědi byly kategorizovány do 5. nejčastěji se vyskytujících odpovědí. Odpovědi v položce 4 byly v některých případech totožné s odpověďmi z otázky 3. I tyto odpovědi jsou opakovaně interpretovány v této části. Výsledky byly rozčleněny na odpovědi mužů, žen a do skupin věkových kategorií.

Muži (Tabulka 3) očekávají od tance v nejvyšší četnosti 11 /46%/ pohybovou a fyzickou aktivitu. Tím tato odpověď logicky navazuje na předchozí otázku zabývající se představou tance, včetně věkových kategorií. V četnosti 5 /21%/ očekávají muži od tance získávání nové energie. Další skupinu tvoří odpovědi o uvolnění se v tanci, v četnosti 4 /17%. Z níž muži ve věku 20-30 let očekávají vedle pohybové a fyzické aktivity, také uvolnění. Poslední skupinu tvoří ve stejné četnosti 2 /8%/ názor, že je očekáváno emoční naplnění a získávání poznatků.

Tabulka 3. Očekávání tance - muži

Očekávání od tance	Muži									
	Věk								Celkem	
	15-20		21-30		31-45		46 a výše			
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
Pohybová a fyz. aktivita	4	40%	2	50%	5	63%	0	0%	11	46%
Získávání energie	3	30%	0	0%	2	25%	0	0%	5	21%
Uvolnění	2	20%	2	50%	0	0%	0	0%	4	17%
Emoční naplnění	1	10%	0	0%	0	0%	1	50%	2	8%
Kontakt s hudbou	0	0%	0	0%	1	13%	1	50%	2	8%
Celkem	10	100%	4	100%	8	100%	2	100%	24	100%

Ženy (Tabulka 4) očekávají v nejvyšší četnosti 28 /26%/ od tance pohybovu a fyzickou aktivitu. Odpovědi respondentů byly mezi muži i ženami stejné, s výjimkou jiných procentuálních výsledků. Dle věku nejvyšších procentuálních hodnot dosáhly ženy od 31 do 45 let a ženy od 46 a výše let. Je zřejmé, že tanec v životě těchto věkových kategorií tvoří vyhovující formu pohybu. Velmi vysokou hodnotou také tvoří v četnosti 25 /24%/ učení a zdokonalení se v tanci. Očekávání získávání nových poznatků a zdokonalování se v tanci je tedy u žen také rozhodujícím faktorem vyhledávat taneční lekce. Další skupinou očekávání od tance tvoří v četnosti 22 /21%/ prožití radosti. Opět vcelku vysoké procentuální hodnoty. O 2% méně tedy 20 /19%/ očekávají ženy uvolnění. A posledním očekáváním tance je zábava v četnosti 11 /10%/. Zábava v očekávání tance žen není tolik významná.

Tabulka 4. Očekávání tance - ženy

Očekávání od tance	Ženy									
	Věk								Celkem	
	15-20		21-30		31-45		46 a výše			
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
Pohybová a fyz. aktivita	5	28%	6	14%	13	38%	4	33%	28	26%
Učení a zdokonalování tance	6	33%	11	26%	7	21%	1	8%	25	24%
Prožití radosti	4	22%	9	21%	7	21%	2	17%	22	21%
Uvolnění	3	17%	10	24%	5	15%	2	17%	20	19%
Zábava	0	0%	6	14%	2	6%	3	25%	11	10%
Celkem	18	100%	42	100%	34	100%	12	100%	106	100%

Pokud se blíže podíváme na rozdílnost v očekávání tance mužů a žen, je zřejmé, že pro muže není učení a zdokonalení se v tanci jednou z důležitějších priorit. Muži sice uvádí získávání poznatků, nicméně v poměru s důležitostí oproti ženám je spíše nevýznamná. Více

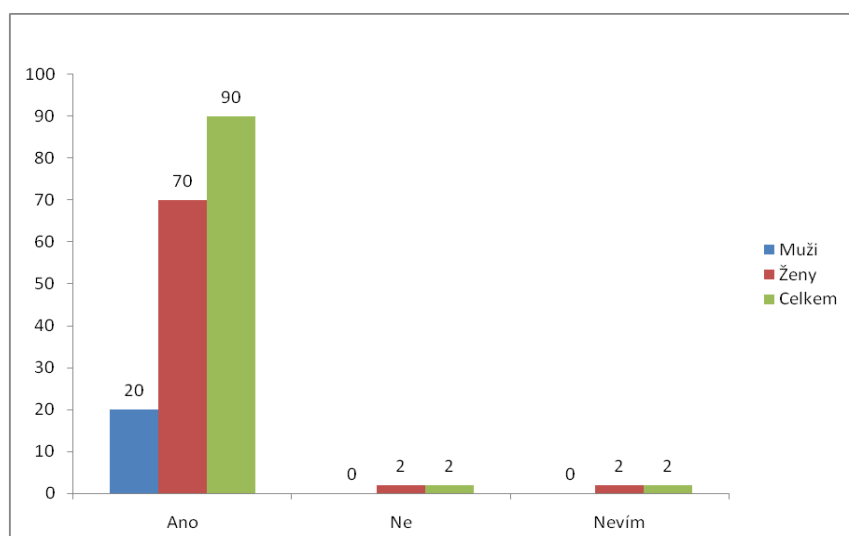
se přiklání na získávání z tance energii a uvolnění. U žen se odpověď získávání energie vůbec neobjevuje a uvolnění tvoří až předposlední místo v tabulce. Tyto získané údaje se u žen rozcházejí s údaji získanými z představ tance žen.

Souhrnně můžeme říct, že ženy jsou náročnější na obsahové zastoupení taneční lekce. Musí být hojně zastoupen pohyb, získávání poznatků a zdokonalování se v tanci a současně s těmito očekáváními prožívat radost a uvolnění. Zábava nemusí být zastoupena.

Položka číslo 5 byla uzavřená a zjišťovala, **zda plní taneční lekce u tanečnicka očekávání tance**. Obsahem položky číslo 5 byly 3. možnosti. Respondenti mohli vybrat jednu odpověď.

Možnost a) uváděla souhlas tanečnicka/ce s plněním taneční lekce jeho/í očekávání tance. 90 /96%/ respondentů (z toho 20 /100%/ mužů a 70 /90%/ žen) bylo spokojeno s tanečními lekcemi a taneční lekce plní jejich očekávání tance. Možnost b) uváděla nesouhlas tanečnicka/ce s plněním taneční lekce jeho/í očekávání tance. 2 /2%/ respondentů (z toho 0 /0%/ mužů a 2 /3%/ žen) nebylo spokojeno s tanečními lekcemi a taneční lekce neplnily očekávání tance, ale přesto tyto taneční lekce ženy navštěvují. Možnost c) uváděla neutrální postoj tanečnicka/ce k plnění taneční lekce jeho/í očekávání tance. 2 /2%/ respondentů (z toho 0 /0%/ mužů a 2 /3%/ žen) zaujalo neutrální postavení k plnění očekávání tance od tanečnických lekcí tanečnicka/ce.

S nespokojeností v možnosti b) a s neutrální odpovědí v možnosti c) u žen můžeme polemizovat o vzniklém důvodu. Je možné, že z důvodu kladení vyšších nároků na taneční lekce jsou tímto ženy nespokojeny.

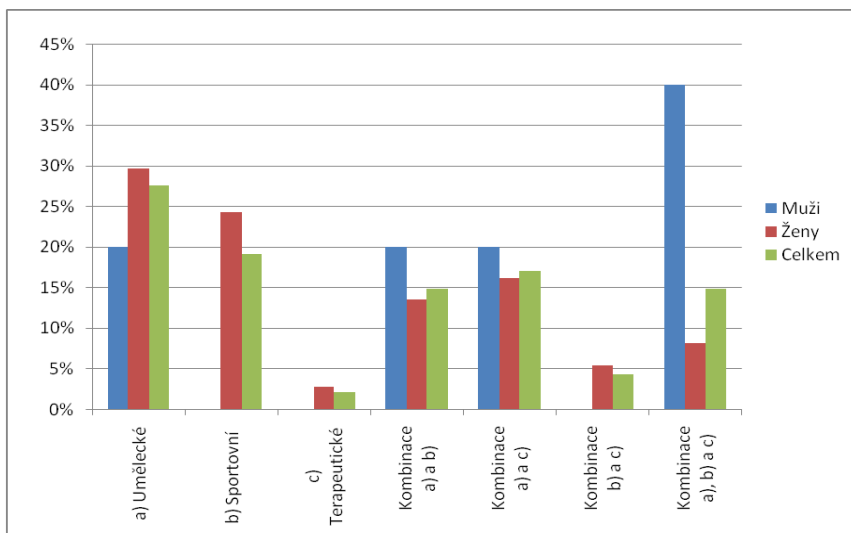

Obrázek 9. Spokojenost respondentů s tanečními lekcemi

Položka číslo 6 byla uzavřená a zjišťovala, **které pojetí tance je pro tanečnicka přijatelnější.** Obsahem položky číslo 6 byly 3. možnosti. Respondenti mohli vybrat více odpovědí, tedy odpovědi se stávaly kombinací 3. uvedených a byly také vyhodnocovány zvlášť v tabulkovém hodnocení.

Možnost a) uvádělo pojetí tance jako umělecké. 26 /28%/ respondentů (z toho 4 /20%/ mužů a 22 /30%/ žen) uvedlo pojetí tance jako umělecké. Procentuálně, tedy celkem se muži i ženy shodli na tom, že tanec je na prvním místě uměním. Možnost b) uvádělo pojetí tance jako sportovní. 18 /19%/ respondentů (z toho 0 /0%/ mužů a 18 /24%/ žen) uvedlo pojetí tance jako sportovní. V celkovém pojetí tvoří tanec jako sport druhé místo. Zde muži nesouhlasí, ale velké procento žen tanec vnímá jako sportovní činnost. Možnost c) uvádělo pojetí tance jako terapeutické. 2 /2%/ respondentů (z toho 0 /0%/ mužů a 2 /2% žen) uvedlo pojetí tance jako terapeutické. Toto pojetí je v nejnižším zastoupení jak u mužů, žen, tak i celkově (Obrázek 10). Pojetí tance jako samostatná terapeutická činnost je v současné době nevýznamná, i když odpočinek, relax a uvolnění se od tance očekává a hlavně představa tance je u respondentů žen vnímána zejména jako činnost odpočinková, relaxační a uvolňovací. Nicméně jak je níže uvedeno pojetí tance jako terapeutické, je vnímáno spíše v kombinaci s uměním. Možnost a) a b) uvádělo pojetí tance jako umělecké a sportovní. 14 /15%/ respondentů (z toho 4 /20%/ mužů a 10 /14%/ žen) uvedlo pojetí tance jako umělecké a sportovní. Možnost a) a c) uváděly pojetí tance jako umělecké a terapeutické. 16 /17%/ respondentů (z toho 4 /20%/ mužů a 12 /16%/ žen) uvedlo pojetí tance jako umělecké a terapeutické. V obou předchozích možnostech souhlasí s pojetím tanců v kombinaci umění a sport, umění a terapie, muži. Možnost b) a c) uvádělo pojetí tance jako sportovní a terapeutické. 4 /4%/ respondentů (z toho 0 /0%/ mužů a 4 /5%/ žen) uvedlo pojetí tance jako sportovní a terapeutické. Tato kombinace je nejnižší ze všech kombinací ohodnocena. Složka umělecká je tedy u vnímání tance respondenty velmi významná. Možnost a), b), c) uvádělo pojetí tance jako umělecké, sportovní a terapeutické. 14 /15%/ respondentů (z toho 8 /40%/ mužů a 6 /8%/ žen) uvedlo pojetí tance jako uměleckou, sportovní a terapeutickou činnost. U mužů je kombinace všech tří složek nejvýznamnější.

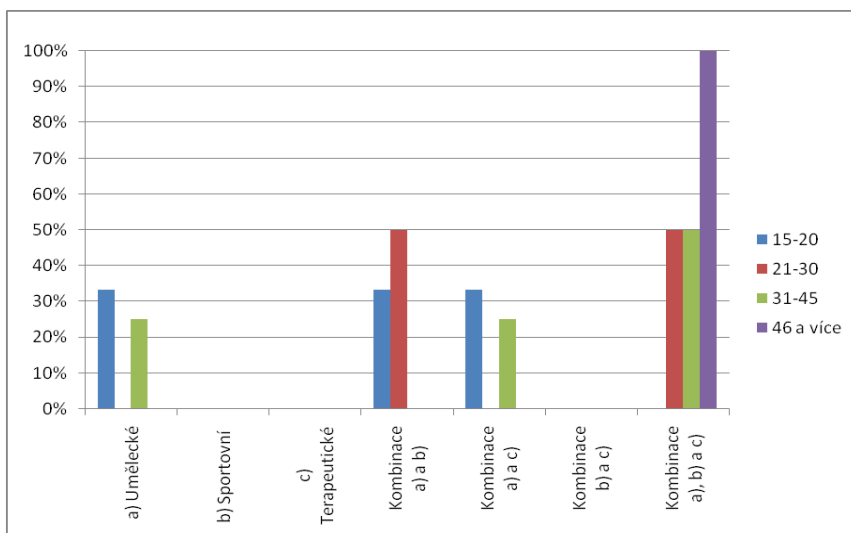
Z uvedených výsledků tedy muži komplexněji chápou pojetí tance jako činnost propojenou mezi uměním, sportem a terapií. Ženy se více přiklání buď k samostatnému pojetí tance jako umění, či sportu, nebo v kombinaci umění a sport, či umění a terapie.

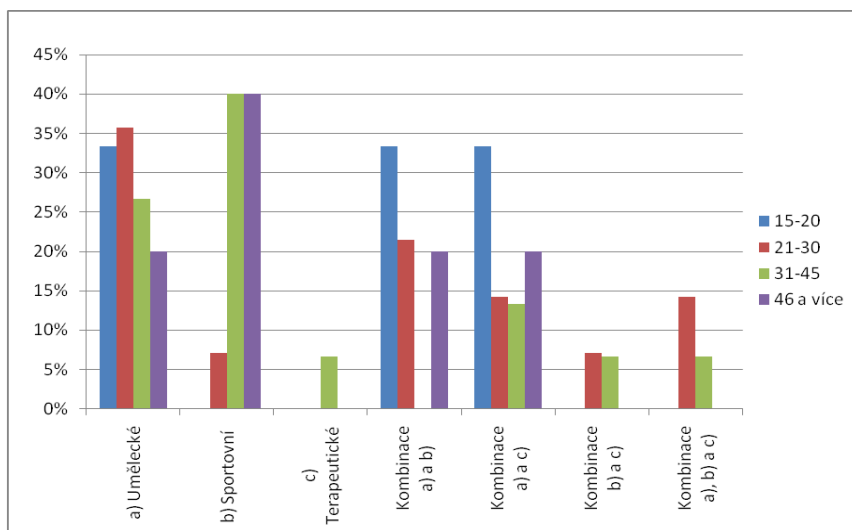
Obrázek 10. Pojetí tance respondentů v %

Z důvodu velkého množství získaných informací a názorů je zajímavé uvést ještě pojetí tance dle věkových skupin mužů a žen zvlášť.

Obrázek 11. znázorňuje pojetí tance dle věkových skupin v procentech muže. Zcela nevýznamné, tedy nulové hodnoty se objevují u sportu, terapii a kombinaci sportu a terapie u všech věkových kategorií. Muži se ve výše uvedených variantách shodují. A velkou shodu mimo věku 15-20 let se objevuje pojetí tance jako kombinace umění, sportu a terapie. Muži se celkově shodují v pojetí tance také dle věkových skupin.

Obrázek 11. Pojetí tance dle věkových skupin v % mužů

Obrázek 12. Pojetí tance dle věkových skupin v % žen

Obrázek 12. znázorňuje pojetí tance dle věkových skupin v procentech žen. V grafu je znázorněno mnoho rozlišných odpovědí a různých názorů na pojetí tance. Můžeme polemizovat, že ženám jako početnější skupině, která projevuje více zájem o tanec je nabízeno mnoho druhů tance s různými koncepty výuky. Ženy si tedy mohou více vybírat z druhů tanců a najít v tanečních lekcích právě ty složky tance, které potřebují. Tím se utváří také konečné pojetí tance.

Položka číslo 7 zjišťovala, **z hlediska tělesné stránky tanečnicka jeho vnímání tance.** Obsahem položky číslo 7 bylo 5. variant. Ke každé variantě se měli respondenti vyjádřit zaškrtnutím známky od nulového významu 0 až po nejvyšší význam známky 5. Výsledek byl vyhodnocován průměrnou známkou (Tabulka 5).

První varianta se týkala zdokonalování techniky tance. Byla ohodnocena průměrnou známkou 3,68 (z toho 3,75 u mužů a 3,60 u žen). Druhá varianta se týkala zdokonalování postavy. Byla ohodnocena průměrnou známkou 2,08 (z toho 1,65 u mužů a 2,52 u žen). Třetí varianta se týkala vnímání tanečních pohybů v tanci. Byla ohodnocena průměrnou známkou 4,22 (z toho 4,15 u mužů a 4,40 u žen). Čtvrtá varianta se týkala zdokonalování tělesné kondice v tanci. Byla ohodnocena průměrnou známkou 3,34 (z toho 2,88 u mužů a 3,81 u žen). Pátá varianta se týkala objevování nových pohybů v tanci. Byla ohodnocena průměrnou známkou 4,24 (z toho 4,42 u mužů a 4,13 u žen).

Tabulka 5. Tělesná stránka tance

Tělesná stránka tance	Muži	Ženy	Celkem
	Průměrná známka	Průměrná známka	Průměrná známka
Zdokonalování techniky	3,75	3,60	3,68
Zdokonalování postavy	1,65	2,52	2,08
Vnímání tan. pohybů	4,15	4,30	4,22
Zdokonalování kondice	2,88	3,81	3,34
Objevování nových pohybů	4,42	4,13	4,27
Celkem	3,37	3,67	3,52

Vnímání tělesné stránky respondentů je dle výsledů v malých odchylkách u žen i u mužů stejné. Respondenti mají vyšší zájem z tělesné stránky o objevování nových pohybů a o vnímání tanečních pohybů. Jsou tedy více zaměřeni na poznání propojenosti mezi tělem a duší, neboli tělem a vnitřními myšlenkovými systémy, oproti jednostrannému zaměření těla na jeho zušlechťování. Technika tance je zařazena na třetím místě.

Položka číslo 8 byla uzavřená a zjišťovala, **zda tanec v životě respondenta znamená vedle pracovních povinností zábavu a odpočinek**. Obsahem položky číslo 8 byly 2. možnosti. Respondenti mohli vybrat jednu odpověď.

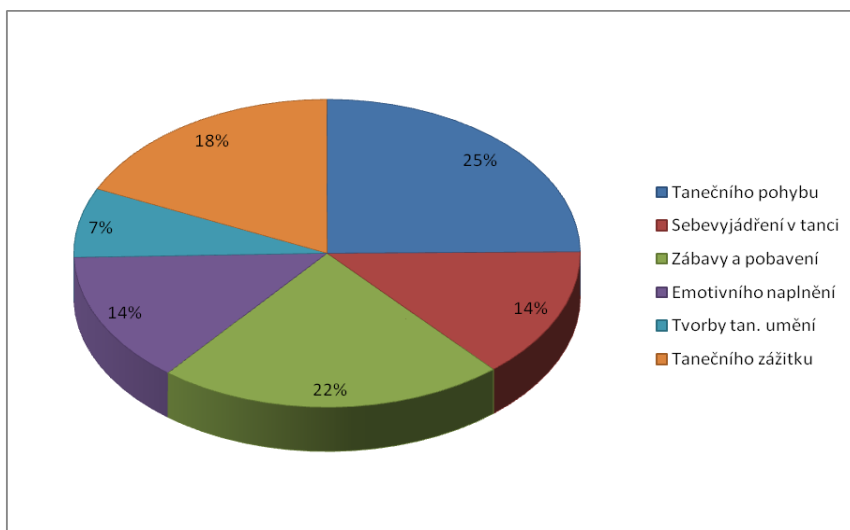
Možnost a) uváděla souhlas tanečníka/ce s tvrzením, že tanec v životě respondenta znamená vedle pracovních povinností zábavu a odpočinek. 94 /100%/ respondentů (z toho 20 /100%/ mužů a 74 /100%/ žen) souhlasilo s tvrzením, že tanec v životě respondenta znamená vedle pracovních povinností zábavu a odpočinek. Je zde tedy dle hodnot stoprocentní souhlas ze strany respondentů. Možnost b) uváděla nesouhlas tanečníka/ce s tvrzením. 0 /0%/ respondentů nesouhlasilo s tvrzením, že tanec v životě respondenta znamená vedle pracovních povinností zábavu a odpočinek.

4.1.3 Důvody neprofesionálních tanečníků vyhledávat tanec v současné době

Důvody neprofesionálních tanečníků vyhledávat tanec zjišťovala položka pouze jedna, a to s číslem 9.

Položka číslo 9 byla polouzavřená a zjišťovala, **jaké jsou důvody respondentů vyhledávat tanec**. Obsahem položky číslo 9 bylo 6. možností, ve kterých byly uvedeny možné varianty vyhledávat tanec respondenty. Obsahem byla také 7. možnost, ve které se mohli respondenti vyjádřit k jinému důvodu vyhledávání tance. Byla tedy otázkou otevřenou. Respondenti mohli označit více možností.

V možnosti a) byla uvedena varianta vyhledávat tanec z důvodu tanečního pohybu. 85 /25%/ respondentů (z toho 20 /25%/ mužů a 65 /25%/ žen) uvedlo vyhledávání tance z důvodu tanečního pohybu. Z uvedených hodnot je zcela patrné, že obě skupiny vyhledávají na prvním místě v tanci pohyb. Tanec je tedy současně vnímán zejména jako pohybová aktivita. V možnosti b) byla uvedena varianta vyhledávat tanec z důvodu sebe vyjádření se v tanci. 47 /14%/ respondentů (z toho 10 /12%/ mužů a 37 /14%/ žen) uvedlo vyhledávání tance z důvodu sebevyjádření se v tanci, tato hodnota není dle výsledku tolik důležitá. V možnosti c) byla uvedena varianta vyhledávat tanec z důvodu zábavy a pobavení se v tanci. 76 /22%/ respondentů (z toho 17 /21%/ mužů a 59 /23%/ žen) uvedlo vyhledávání tance z důvodu zábavy a pobavení se v tanci. Tato položka vykazuje poměrně vysoké výsledkové hodnoty. Vedle tanečního pohybu je zábava a pobavení se v tanci druhou nejvyhledávanější hodnotou. Zábava a pobavení by tedy měly být dle respondentů neodmyslitelně zastoupeny v tanečních lekcích. V možnosti d) byla uvedena varianta vyhledávat tanec z důvodu emotivního naplnění se z tance. 47 /14%/ respondentů (z toho 12 /15%/ mužů a 35 /13%/ žen) uvedlo, že vyhledávají tanec z důvodu emotivního naplnění se z tance. Tato hodnota není dle výsledku tolik důležitá. V možnosti e) byla uvedena varianta vyhledávat tanec z důvodu tvorby tanečního umění. Pouze 25 /7%/ respondentů (z toho 4 /5%/ mužů a 21 /8%/ žen) uvedlo vyhledávání tance z důvodu tvorby tanečního umění. Tato možnost je respondenty nejméně ohodnocena. Respondenti z velké části nemají zájem o tvorbu jakéhokoliv tanečního umění. Domnívám se, že za tuto činnost v tanečních lekcích plně přebírá odpovědnost lektor tance. V možnosti f) byla uvedena varianta vyhledávat tanec z důvodu tanečního zážitku. 62 /18%/ respondentů (z toho 18 /22%/ mužů a 44 /17%/ žen) uvedlo vyhledávání tance z důvodu tanečního zážitku. Tanečním zážitkem je vnímána určitá vzpomínka respondentů na taneční lekci. Ta je dle respondentů vedle pohybu a zábavy důležitá. V možnost g) se mohli respondenti vyjádřit k jinému důvodu vyhledávání tance. Tato varianta nebyla žádným respondentem zaškrtnuta a vyplněna.

Obrázek 13. Důvody vyhledávání tance v % mužů i žen

Obrázek 13. vyhodnocuje výsledky mužů i žen současně. Důvodem uvedení těchto výsledků jsou stejné hodnoty, které se u obou pohlaví objevily.

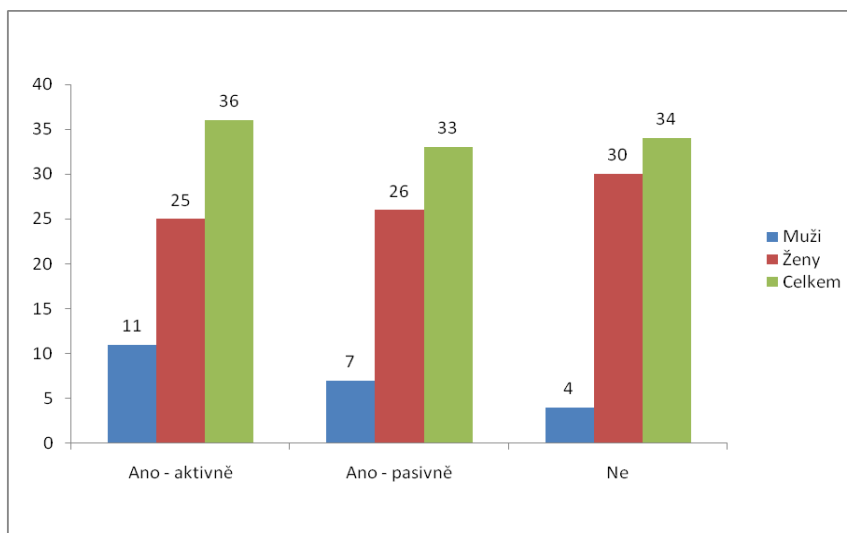
4.1.4 Zainterесovanost jedince k tanci

Položky s čísly 10 a 11 zkoumaly zainterесovanost tanečníka k tanci. Zkoumaly, zda se tanečníci účastní tanečních vystoupení a zda mimo pravidelných tanečních lekcí vyhledávají jinou aktivní formu tance.

Položka číslo 10 zkoumá, zda se oslovení respondenti **účastní tanečních vystoupení**. Obsahem položky číslo 10 byly 3. možnosti. Respondenti mohli zakřížkovat více odpovědí.

Možnost a) nabízela souhlas respondenta s návštěvou tanečních vystoupení, a to aktivně. 36 /35%/ respondentů (z toho 11 /50%/ mužů a 25 /31%/ žen) uvedlo, že se aktivně účastní tanečních vystoupení. Zde zejména muži projevují zájem o aktivní zúčastňování vystoupení. Možnost b) nabízela souhlas respondenta s návštěvou tanečních vystoupení, a to pasivně. 33 /32%/ respondentů (z toho 7 /32%/ mužů a 26 /32%/ žen) uvedlo, že se pasivně účastní tanečních vystoupení. Zde jsou hodnoty mužů i žen v procentech vyrovnané a aktivně se zúčastňují pasivního diváctví na tanečních vystoupení. Možnost c) nabízela zápornou odpověď, tedy nesouhlas respondenta s návštěvou tanečních vystoupení. 34 /33%/ (z toho 4 /18%/ mužů a 30 /37%/ žen) respondentů uvedlo, že nenavštěvují taneční vystoupení.

Muži vykazují dle grafu (Obrázek 14) a z uvedených hodnot aktivnější přístup k tanečním vystoupením, než ženy. U žen jsou poměry kladné odpovědi s malou odchylkou stejné, ale záporná odpověď vykazuje nejvyšší hodnotu. Tedy ženy vykazují k tanečním vystoupením celkově pasivnější přístup.

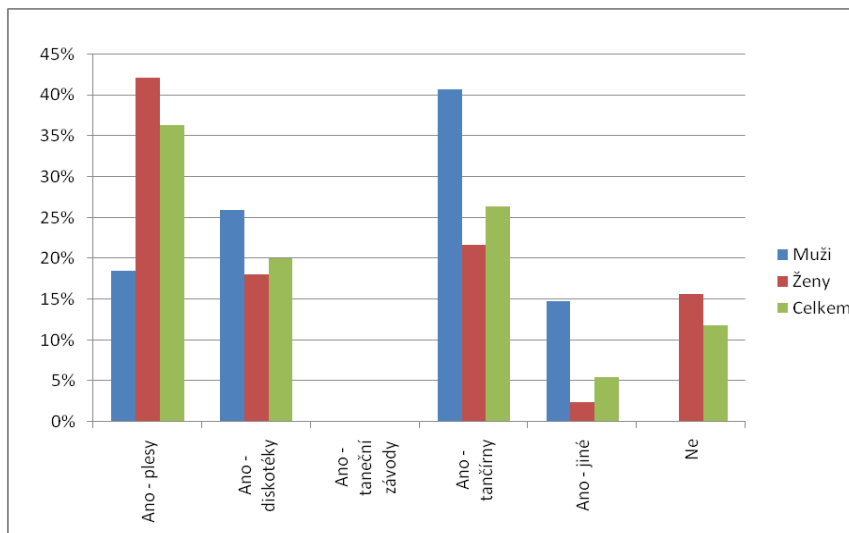

Obrázek 14. Účast respondentů na tanečních vystoupení

Položka číslo 11 je otázkou polouzavřenou a zkoumá, **zda mimo pravidelných lekcí respondenti vyhledávají ještě jinou aktivní formu tance**. Obsahem položky číslo 11 bylo 6. možností. 4. možnosti byly kladné odpovědi s uvedenými variacemi, 1. možnost byla záporné odpovědi a 1. možnost nabízela otevřenou formu odpovědi, ve které se respondenti mohli vyjádřit k jiné formě vyhledávání tance mimo pravidelných tanečních lekcí.

Možnost a) nabízela kladnou odpověď vyhledávání aktivní formy tance, a to formu plesů. 40 /36%/ respondentů (z toho 5 /19%/ mužů a 35 /42%/ žen) se zúčastňují mimo pravidelných lekcí plesů. Z hodnot je patrné, že zejména ženy se velmi rádi zúčastňují plesů vedle tanečních lekcí. Mimo jiné v celkovém hodnocení mužů a žen dosahují plesy nejvyšších hodnot. Plesy tedy vykazují vysoké opodstatnění ve společnosti a tanečníci ve velké míře vyhledávají tuto formu tance. Možnost b) nabízela kladnou odpověď vyhledávání aktivní formy tance, a to diskotéky. 22 /20%/ respondentů (z toho 7 /26%/ mužů a 15 /18%/ žen) se zúčastňuje mimo pravidelných lekcí tance zábavy diskotékové. Má tedy opodstatněné místo. Zejména u mužů (Obrázek 15). Možnost c) nabízela kladnou odpověď vyhledávání aktivní formy tance, a to formu tanečních závodů v tanci. 0 /0%/ respondentů se zúčastňuje tanečních závodů, tedy žádný z dotazovaných respondentů. Možnost d) nabízela kladnou odpověď vyhledávání aktivní formy tance, a to formu tančírén. 29 /26%/ respondentů (z toho 11 /41%/ mužů a 18 /22%/ žen) se zúčastňuje mimo pravidelných lekcí tance další formy, kterou jsou

tančírny. V celkovém hodnocení jsou tančírny na druhém místě v nejnavštěvovanější formě tance. Ve větším zájmu u mužů, ale i u žen je prokazující zájem. Avšak oproti plesům dosahují až o polovinu méně procent. Možnost e) byla variací, kde se respondenti mohli s kladnou odpovědí vyjádřit k jiné formě vyhledávání tance mimo pravidelných tanečních lekcí. 6 /5%/ respondentů (z toho 4 /15%/ mužů a 2 /2%/žen) navštěvují jiné formy tance. Z uvedených odpovědí byly kategorizovány odpovědi. A to zúčastňování se tanečních koncertů, nebo tančení doma. Možnost f) nabízela zápornou odpověď na vyhledávání aktivní formy tance mimo pravidelné taneční lekce. 13 /13%/ respondentů (z toho 0 /0%/ mužů a 13 /16%/ žen) se mimo pravidelných tanečních lekcí nezúčastňuje žádné jiné formy tance. Tato odpověď je potvrzením aktivnějšího přístupu mužů k tanečním vystoupením a také k jiným formám tance

Obrázek 15. Jiná aktivní forma tance mimo taneční lekce v % mužů i žen

5 DISKUSE A ÚVAHY

V této práci jsme se zabývali vztahem jedince k tanci v současné době a cílem bylo zjistit jeho vnímání tance a jeho motivaci opakovaně vyhledávat tanec. Tyto zjištěné údaje vytvořily náhled na celkové postavení tance v současné době z pozice neprofesionálních tanečníků.

Fromm (Umění milovat, 1967) vysvětluje, jak se v posledních století život jedinců zaměřuje na materiální život. Čímž dochází k utlumování rozvoje života duchovního. Jebavá (Z dějin tance, 1998) tento způsob života vysvětluje na tanci, ve kterém dle jejích slov dochází ke ztrátě jakýchsi pomyslných jistot a jednotného chápání světa, což způsobuje ztrátu uměleckých kritérií a hodnověrnosti. Jedinec si k tomuto životu a k této době musí vytvořit nový vztah a pocit, jak uvádí. Zcela určitě budou nové jistoty ze strany jedinců tvořeny odlišně u profesionálních tanečníků a neprofesionálních tanečníků, na kterých jsme se ve výzkumu zaměřili.

Balaš (Tance 20. století, 2003) ve své knize tvrdí, že tanec se v současné době přesunul z předního společenského dění do vedlejší formy, a to zábavné. Můžeme usuzovat, že právě tato zábava je ono vytvoření si nového vztahu ze strany jedince k tanci. Z dotazníkového šetření našeho výzkumu se ukázalo, že tento názor je potvrzen a dále se ukázaly další podstatné souvislosti vytvoření si vztahu jedince k tanci. Pro neprofesionálního tanečníka představuje tanec vedle svých pracovních povinností činnost pohybově odpočinkovou a zábavnou. Pohyb a odpočinek tvoří vedle zábavy u jedince velkou důležitost. Tyto získané informace tak tvoří ucelený náhled na současnou podobu tance jako činnosti terapeutické.

Zajímavým zjištěním je rozdílnost vnímání tance z hlediska společenského kontextu a z hlediska náhledu neprofesionálního tanečníka ve smyslu své potřeby. Z hlediska společenského kontextu u současného neprofesionálního tanečníka je přijímáno pojetí tance jako umělecké činnosti v nejvyšší čestnosti. Blíže jsou výsledky popsány v kapitole 4.1.2. Tato skutečnost je odlišná u různých věkových skupin a také se ukazují rozdílnosti ve vnímání pojetí tance mužů a žen. Souhrnně však je tanec pojímán ze společenského kontextu jako umělecká činnost a v nejnižší četnosti jako činnost terapeutická. Zjištěním této skutečnosti lze ukázat, jak se tanec v současné době rozděluje. A to mezi profesionálními tanečníky, kteří se tancem hlouběji zabývají a neprofesionálními tanečníky. Od profesionálních tanečníků je požadováno taneční umění. Ale neprofesionální tanečník od

tanečních lekcí, žádné umění neočekávají, ani jej nechtějí tvořit. Blíže v kapitole 4.1.3, kde tvorba tanečního umění nemá žádný význam.

Pokud se zamyslíme nad budoucností tance, můžeme usuzovat, že rozdílnost této skutečnosti se může prohlubovat, a tím docházet k rozdělování tance ve společnosti. Například na tanec umělecký a tanec terapeutický. Na druhé straně k této skutečnosti docházet nemusí. Pokud budou probíhat ve společnosti změny vedoucí k přehodnocování hodnot duchovních a materiálních, může se tak změnit ucelený náhled na tanec. Pak se tedy tanec může vyvíjet jiným směrem.

Dle mého názoru získané údaje z dotazníkového šetření poskytují mnoho další četné informace a možnosti náhledu na danou problematiku tance. Ze svého pohledu, který je zcela jistě určitým způsobem omezený, je možné, že jsem neobsáhla danou problematiku tance hlouběji. Doufám tedy, že dané informační údaje mohou sloužit také jako návod k odbornějším diskusím a náhledům na danou věc.

6 ZÁVĚRY

6.1 Závěry z výzkumu dotazníkového šetření

6.1.1 Odpovědi vyplývající z dílčích cílů práce výzkumu

Jaké jsou získané údaje o respondentech?

Dotazovanými respondenty ve výzkumu tvoří z 79% ženy a 21% muži. Dle věkové hranice jsme zjistily, že taneční lekce jsou z největší části navštěvovány tanečnicí ve věku od 31 – 45 let u obou pohlaví. Nejméně navštěvovány jsou taneční lekce ve věkové hranici od 46 a výše let u obou pohlaví. Dle zařazení respondentů do jednotlivých skupin druhů tanců jsme zjistili, že nejpočetnější skupinou ve výzkumu tvoří tance latinskoamerické a standardní. Nejméně pak početnou skupinu tvoří české a moravské lidové tance z dotazovaných respondentů. Respondenti pravidelněji navštěvují taneční lekce a to z 55% 4x až 8x měsíčně.

Jak tanečnick v současné době vnímá tanec?

V současné době představuje tanec pro neprofesionální tanečnický činnost pohybovou a odpočinkovou. Muži se přiklání k tanci jako činnosti pohybové, od které logicky očekávají fyzickou a pohybovou aktivitu. Na základě tohoto pohybu a fyzického napětí dále očekávají získání energie a uvolnění. Pro ženy je tanec zejména činností odpočinkovou a relaxační. To může vyplývat z velkého obsazení dotazovaných žen ve věku od 31-45 let, kde vedle pravidelných pracovních povinností by se rádi uvolnily. V jejich očekávání by měl ale tanec dále splňovat fyzickou a pohybovou aktivitu, rozvoj a zdokonalování v tanci a prožívání radosti (Tabulka 4). Očekávání od tance žen má tedy z obsahové stránky vyšší nároky než očekávání od tance u mužů. V současné době taneční lekce z 96% tyto požadavky respondentů splňují.

Respondenti dále projevují vyšší zájem v tanci o vnímání svého těla jako propojenosti těla a mysli. Nezajímají se tolik o tělesnou kondici, techniku tance či o vzhled postavy tanečnicka, ale snaží se vnímat a poznávat své tělo v tanci. V tanečních lekcích by dle respondentů mělo být vnímání a poznávání těla v tanci zastoupeno ve větší míře před tělesnou

kondicí, technikou tance a před formováním postavy tanečnicka. Na druhé straně i tyto složky mají u respondentů význam (Tabulka 5) a neměly by být ve výuce opomíjeny.

Náhled na tanec z hlediska obecného pojetí tance se u respondentů odlišuje u pohlaví. Muži vnímají pojetí tance komplexněji. Buď jako souhru všech tří složek a to umění, sportu a terapie najednou nebo alespoň v stejných procentech kombinaci dvou složek umění a sportu, či umění a terapie, nebo jako umění samotné. Ženy a jejich pojetí tance je velmi rozmanité. Oproti mužům však vnímají tanec v nejvyšších procentech spíše jako jednotlivou činnost. Z 30% je u žen tanec pojímán jako umění a až z 24% je chápán jako sport. Tanec je tedy pro mnoho žen sportem. Celkově v procentech je tanec pojímán u mužů i žen v nejvyšší četnosti 28% jako činnost umělecká.

Jaké jsou důvody tanečnicků opakovaně vyhledávat tanec v současné době?

Tanečníci opakovaně vyhledávají tanec z důvodu tanečního pohybu z 25%. Otázka se tedy stává potvrzením ze strany respondentů a z výše uvedených výsledků. Zábavu a pobavení vyhledávají respondenti z 22%, což je druhá nejvyšší četnost v procentech v položce č. 9. Zde se výsledky rozcházejí. Respondenti ze samostatných odpovědí v položce č. 3 a v položce č. 4 nemají o tanci představu jako o zábavě a ani od tance zábavu neočekávají, nicméně zábava představuje významný důvod opakovaně tanec vyhledávat. Je možné, že mnoho respondentů ve svých samostatných odpovědích v položce č. 3 a v položce č. 4 zapomněli tento důvod uvést a v položce č. 9, kde se jim tato možnost k výběru předkládá, ji uvádějí. Můžeme tedy zábavu a pobavení zařadit mezi další hlavnější důvod respondentů opakovaně vyhledávat tanec v tanečních lekcích.

Zajímavým zjištěním je, že jedinci v položce č. 9 v nejnižší četnosti vybrali možnost vyhledávání tance z důvodu tvorby tanečního umění. Odpovědnost za tvorbu tanečního umění předkládají pravděpodobně na lektora tance. Tato skutečnost může mít dopad zejména na tanečnický. Z jejich strany totiž nedochází k plnohodnotnému rozvoji představivosti, taneční fantazie a dalších myšlenkových systémů. Tanečníci bezmyšlenkovitě memorují předložené party a tím se ochuzují.

Jaká je zainteresovanost jedinců k tanci?

V současné době jedinci aktivně vystupují na tanečních vystoupení, a to celkem v nejvyšší četnosti 36 /35%/ mužů i žen. 34 /33%/ se respondenti vůbec nezúčastňují tanečního vystoupení a to ani pasivně, tedy divácky, ani aktivně. Tvoří tak poměrně vysokou a vyrovnanou skupinu záporného postoje k tanečním vystoupením. Zúčastňování se tanečních vystoupení ať aktivně, či pasivně u jedince rozvíjí pozitivně přehled o tanci. Je potěšující, že mnoho neprofesionálních tanečníků vyhledávají taneční vystoupení buď jako diváci, nebo se aktivně zúčastňují jako tanečníci.

Taneční lekce nejsou cíleny u neprofesionálních tanečníků na taneční závody (Obrázek 15). Jedinci vedle pravidelných tanečních lekcí navštěvují ve vysokých procentuálních číslech formy tance, jako jsou plesy, tančírny a z většího procenta, tedy 26% se u mužů můžeme setkat také se zájmem o diskotékovou formu tance.

6.1.2 Obecné závěry z dotazníkového šetření

V současné době je neprofesionálním tanečníkům předkládáno mnoho tanečních lekcí, které poskytují tanečníkům uspokojení v jeho potřebě vyhledávat tanec. Z výzkumu jsme zjistili, že taneční lekce plní z 96% požadavky tanečníků. Významné bylo zjišťování, které požadavky to v současné době jsou. Tanec u neprofesionálních tanečníků v současné době představuje činnost zejména pohybovou, relaxační a zábavnou.

Lektor tance se může ve své výuce zamyslet nad svými tanečníky, co například mohou od tanečních lekcí očekávat a zda cíle tanečníků souhlasí s jeho cíly a popřípadě změnit obsah své výuky.

Také z obecného hlediska nám výzkum předkládá vnímání tance ze strany neprofesionálních tanečníků a ze získaných údajů lze chápat jaké postavení v současné době tanec, jako činnost vedle pracovního života u jedince zaujímá. Do budoucnosti mají získané údaje také své opodstatnění. Vývoj tance se totiž neustále vyvíjí v závislosti na potřebách tanečníků. Lze tedy navázat na získané informační údaje.

7 SOUHRN

V současné době se tanec přesunul z předního společenského dění do formy volnočasové aktivity. Tato volnočasová aktivita tance předkládá jedincům možnost rozvoje své osobnosti po stránce tělesné, duševní, ale i emoční. Jedinci vedle pracovních povinností vyhledávají aktivitu, která je naplňuje a přináší jim uspokojení. Tanec se v současné době jeví jako jedna z možností jak trávit volný čas a zároveň získávat naplnění po stránce buď tělesné, duševní, či emoční.

Teoretická část práce pojednávala o vztahu jedince k tanci během historického vývoje až do současné doby a objasňovala jedince ve vztahu tělesno-psycho-sociální sféře. Výzkumná část potvrdila, že jedinci v současné době vedle pracovních povinností vnímají tanec zejména jako činnost odpočinkovou a zábavnou, která společně s tanečním pohybem přináší jedinci naplnění. Tanec se tímto dostává z náhledu neprofesionálních tanečníků do postavení terapeutického. Konkrétnější výsledky jsou uvedeny v závěrech.

Výsledky jsou hodnotným informačním zdrojem pro lektory tance. Mohou využít získané informace jako prostředek k srovnání svých cílů výuky s cíly tanečníků vyhledávající taneční lekce. Význam práce je také hodnotným informačním zdrojem pro ucelený náhled na postavení tance v současné době.

8 SUMMARY

Nowadays, dancing has moved from the prominent social events to an area of free time activities. Dancing as a free time activity not only enables individuals to enhance their physical body and spirit but also their emotions. Generally, people search, apart from their work, for activities that would make them happy. At the present time, dancing seems to be one of the options how to spend free time and to achieve physical, mental and emotional contentment.

The theoretical part of the thesis deals with an individual's relationship towards dancing in the course of historical development to the present, it also elucidates an individual in relation to the physical-mental-social sphere. The research part confirms that contemporary understanding of dancing is that it is a relaxing and an entertaining activity which together with the exercise brings also fulfilment to the individual. Therefore, dancing has become, from the unprofessional dancer's point of view, a therapeutic activity. More concrete findings are in the closing part.

The findings are a valuable source of information for dance lecturers. They can use the gained information as a means to compare their own goals within dance lectures with those goals of people that are searching for dancing classes. This thesis also creates a valuable source of information as it presents a comprehensive view on a position of dancing at the present time.

Referenční seznam

- Ansimov, G. P. (1983). *Vždycky se začíná znovu*. Praha: Panton.
- Balaš, R. (2003). *Tance 20. století*. Olomouc: Hanex.
- Bauer, J. (2003). *Velká kniha o jménech*. Praha: Regia.
- Bergson, H. (1995). *Duše a tělo*. Olomouc: Votobia.
- Bláhová, E. (1928). *Pohyb-rytmus-výraz*. Brno: Spolek Vesna.
- Blahutková, M., & Kloubková, J. (1995). *Psychomotorika, aneb prožitek z pohybu*. Brno: Masarykova Univerzita v Brně.
- Brodská, B., Gremlicová, D., Janeček, V., Kazárová, H., & Žikovská, P., (1998). *Ozvěny tance*. 1.vyd. Praha: Akademie múzických umění v Praze, hudební fakulta.
- Dobry, L. (1997). *Analýza didaktické interakce v tělesné výchově*. Praha: Univerzita Karlova v Praze.
- Dorazil, O. (1995). *Světové dějiny v kostce*. 3.vyd. Rudná u Prahy: Jewa. Vimperk: Papyrus.
- Drdácký, F. (1983). *Lidové tance*. Praha: Olympia.
- Fontana, D. (1997). *Psychologie ve školní praxi*. Praha: Portál.
- Frömel, K. (2002). *Kompéndium psaní a publikování v kinantropologii*. Olomouc: Univerzita Palackého, Fakulta tělesné kultury.
- Fromm, E. (1956). *Umění milovat*. Praha: Orbis.
- Funda, O. A. (1994). *Víra bez náboženství*. Praha: Prvokruh.
- České lidové tance (výběr), Moravské lidové tance (výběr). 1+. Retrieved 15. 9. 2011 from the World Wide Web: http://www.ftvs.cuni.cz/eknihy/gymnastika/texty/g1_11.-12.lekce.pdf
- Janeček, V. (1997). *Tělo a tanec*. Praha: Akademie múzických umění.
- Jeřábková, J. (1986). *Taneční průprava*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- Jebavá, J. (1998). *Z dějin Tance*. Praha: Karolinum.
- Jirásek, I. (2005). *Filosofická kinantropologie*. vyd.1. Olomouc: NP Staré Město.
- Kroschelová, J. (1975). *Nauka o pohybu*. Praha: SPN.
- Kroschlová, J. (2002). *Výrazový tanec*. vyd.1. Praha: Pohyb.
- Merleau-Ponty, M. (1994). *Chvála moudrosti*. Bratislava: Archa.
- Morgan, L. (1997). *Focus groups as qualitative research*. USA: Portugalská státní Univerzita.
- Nakonečný, M. (1995). *Psychologie osobnosti*. Praha: Academia.
- Odstrčil, P. (2004). *Sportovní tanec*. Praha: Grada Publishing

- Pánek, V. (2011). *Prevence syndromu vyhoření vojáků AČR*. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Fakulta tělesné kultury. Olomouc
- Petrusek, M., Alan, J., Duffková, J., Havlík, R., & Kaberle, J., (1994). *Sociologie*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství v Praze.
- Rosenberg, Ch. (1995). *Handbuch für Jazz Dance*. Aschen: Meyer und Meyer.
- Říčan, P. (2005). *Psychologie*. vyd.1. Praha: Portál.
- Stenri, H. (2004). *Životní zásady*. vyd.1. Jihlava: Ekon.
- Turková, M. (2007). *Vztah mezi pohybovým uměním a sportem*. Bakalářská práce. Západočeská univerzita. Fakulta pedagogická. Plzeň
- Wikipedia. *Breakdance*. Retrieved 5. 6. 2011 from the World Wide Web: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Breakdance>
- Wikipedia. *Břišní tanec*. Retrieved 12. 6. 2011 from the World Wide Web: http://cs.wikipedia.org/wiki/B%C5%99i%C5%A1n%C3%AD_tanec
- Wikipedia. *Flamenco*. Retrieved 12. 6. 2011 from the World Wide Web: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Flamenco>
- Wikipedia. *Lidové tance*. Retrieved 15. 9. 2011 from the World Wide Web: http://cs.wikipedia.org/wiki/Lidov%C3%A1_hudba
- Zich, F. (2003). *Úvod do sociologie*. vyd.1. Praha: Vysoká škola finanční a správní.

Přílohy

Příloha 1 Rozhovor 1

Rozhovor s lektorem tanečního studia Druna

Pořadí otázek a jejich formulace nebyla během rozhovoru dodržena.

Jaké je Vaše taneční zaměření (jakému oboru tance se věnujete)?

Věnujete se tanci teoreticky i prakticky (tzn., že vyhledáváte informace o tanci a tančíte)?

Jaké myšlenky Vás napadají pod pojmem tanec?

Myslíte si, co v současné době člověk očekává od tance?

Myslíte si, je důležitější pohybová stránka jedince, nebo spíše duchovní stránka jedince v tanci?

Vidíte nějaké negativa, pokud si tanečník vybere v tanci určitý směr, např. již zmíněný tělesný trénink?

Myslíte si, vyhledávají tanečníci v tanci zábavu (ve smyslu zaplnění času a prožití co největší legrace, nebo je jejich myšlenka hlubší)?

Pořádáte nějaké veřejné taneční vystoupení?

Myslíte si, co nejvíce přitahuje v současné době tanečnický na tanci (proč jej opakovaně vyhledávají)?

Je něco důležitého, co jsme doposud nezmínili?

Příloha 2 Rozhovor 2

Rozhovor se skupinou aktivně tančících tanečnicků

Pořadí otázek a jejich formulace nebyla během rozhovoru dodržena.

Jaký druh tance tančíte (proč jste si vybraly tento druh tance)?

Jak často tančíte (kolikrát týdně navštěvujete tanec)?

Jaké myšlenky Vás napadají pod pojmem tanec (co pro Vás tanec znamená)?

Co si představujete pod pojmem tělesná stránka tance?

Co si představujete pod pojmem duševní stránka tance?

Považujete tanec zejména za činnost zábavnou (ve smyslu zaplnění času, pobavení se a prožití co největší legrace)?

Co Vás na tanci nejvíce přitahuje (proč jej opakovaně vyhledáváte)?

Je něco důležitého, co jsme doposud nezmínili?

Příloha 3 Dotazník

Jmenuji se Marie Turková a jsem studentkou Fakulty tělesné kultury v Olomouci. Mým studijním oborem je tělesná výchova a sport. Píši diplomovou práci na téma *Vztah jedince k tanci v současné době* a chtěla bych Vás tímto požádat o spolupráci.

Zasílám Vám prostřednictvím Vašeho tanečního studia dotazník, který se týká vztahu tanečníka k tanci. Bude zjišťovat bližší informace o Vašem celkovém vnímání tance, dále bude zjišťovat Vaši motivaci opětovně vyhledávat tento druh činnosti a také jak aktivně k tanci přistupujete.

Dotazník je určen pro jedince starší patnáct let. Vyplnění dotazníku bude trvat kolem 5. minut. Zjištěné informace budou sloužit pouze k výzkumnému účelu.

Pokud budete mít zájem o výsledek mého výzkumu, kontaktujte mne buď emailem, nebo telefonicky.

Děkuji za Vaši spolupráci a čas věnovaný k vyplnění dotazníku.

S pozdravem

Marie Turková

Email: maris.t@seznam.cz

Tel: 731 746 006

DOTAZNÍK

1) Jaký druh tance tančíte?

(Zakřížkujte vybranou skupinu tance, či více skupin. Pokud jste nenašli zařazení do uvedených skupin, napište k možnosti f. Váš druh tance)

- a) Tance etnických kultur (flamenco, orientální tance, apod.)
- b) Tance s prvky jazzu (swing, rap, funk jazz, elektro boogie apod.)
- c) Tance latinskoamerické a standardní
- d) Expresivní výrazový tanec
- e) České a moravské lidové tance
- f) Jiné

2) Kolikrát měsíčně navštěvujete taneční lekce?

(vybranou odpověď zakřížkujte)

- a) 3x a méně
- b) 4x až 8x
- c) 9x a více

3) Co pro Vás tanec představuje?

(odpovězte slovně)

--

4) Co od tance očekáváte?

(odpovězte slovně)

--

5) Plní taneční lekce Vaše očekávání tance?

(vybranou odpověď zakřížkujte)

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

6) Jaké pojetí tance je pro Vás přijatelnější?

(můžete zakroužkovat více odpovědí)

- a) Umělecké
- b) Sportovní
- c) Terapeutické

7) Z oblasti tělesné stránky Vás na tanci nejvíce zajímá

(Zakroužkujte dle uvedené číselné stupnice 0 – 5 u každé možnosti Váš postoj k variantám. Od žádného významu 0 až po nejvyšší význam 5).

- a) zdokonalování se v taneční technice
 - b) zdokonalování své postavy
 - c) vnímání tanečních pohybů v tanci
 - d) zdokonalování všestranné tělesné kondice
 - e) objevování nových tanečních pohybů
0	1	2	3	4	5
0	1	2	3	4	5
0	1	2	3	4	5
0	1	2	3	4	5
0	1	2	3	4	5

8) Souhlasili byste s tvrzením, že tanec je ve Vašem životě vedle pracovních povinností zábavou a odpočinkem?

(vybranou odpověď zakřížkujte)

- a) Ano
- b) Ne

9) Vyhledáváte tanec z důvodu:

(můžete zakřížkovat více odpovědí, při volbě poslední možnosti odpovězte slovně)

- a) tanečního pohybu
 - b) sebe vyjádření se v tanci
 - c) zábavy a pobavení se v tanci
 - d) emotivního naplnění z tance
 - e) tvorby tanečního umění
 - f) tanečního zážitku
 - g) Jiné
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐

10) Zúčastňujete se tanečních vystoupení?

(vybrané odpovědi zakřížkujte)

- a) Ano – aktivně
- b) Ano – pasivně
- c) Ne

11) Mimo Vašich pravidelných tanečních lekcí vyhledáváte ještě jinou aktivní formu tance?

(můžete zakřížkovat více odpovědí)

- a) Ano – plesy
- b) Ano – diskotéky
- c) Ano – taneční závody
- d) Ano – tančírny
- e) Ano – jiné
- f) Ne

12) Pohlaví

(vybranou odpověď zakřížkujte)

- a) Žena
- b) Muž

13) Věk

(vybranou odpověď zakřížkujte)

- a) 15 - 20
- b) 21 – 30
- c) 31 – 45
- d) 46 a výše

Příloha 4 Seznam obrázků a tabulek

Seznam obrázků

Obrázek 1. Kinantropologický rámeček

Obrázek 2. Časový diagram vývoje tance

Obrázek 3. Plutchikův kruh

Obrázek 4. Četnost mužů a žen v jednotlivých druzích tanců

Obrázek 5. Skladba druhů tanců v % mužů

Obrázek 6. Měsíční četnost návštěvnosti tanečních lekcí mužů i žen

Obrázek 7. Věkové skupiny v % žen
Obrázek 8. Věkové skupiny v % mužů
Obrázek 9. Spokojenost respondentů s tanečními lekcemi
Obrázek 10. Pojetí tance respondentů v %
Obrázek 11. Pojetí tance dle věkových skupin v % mužů
Obrázek 12. Pojetí tance dle věkových skupin v % žen
Obrázek 13. Důvody vyhledávání tance v % mužů i žen
Obrázek 14. Účast respondentů na tanečních vystoupeních
Obrázek 15. Jiná aktivní forma tance mimo taneční lekce v % mužů i žen
Obrázek 16. Skladba druhů tanců v % žen
Obrázek 17. Skladba druhů tanců v % mužů i žen
Obrázek 18. Graf skladby druhů tanců v %
Obrázek 19. Graf skladby druhů tanců dle věkových skupin - ženy
Obrázek 20. Graf skladby druhů tanců dle věkových skupin - muži
Obrázek 21. Měsíční návštěvnost tanečních lekcí v % mužů
Obrázek 22. Měsíční návštěvnost tanečních lekcí v % žen
Obrázek 23. Měsíční návštěvnost tanečních lekcí v % mužů a žen
Obrázek 24. Graf měsíční návštěvnosti tanečních lekcí v %
Obrázek 25. Graf měsíční návštěvnosti tanečních lekcí dle věkových skupin - ženy
Obrázek 26. Graf měsíční návštěvnosti tanečních lekcí dle věkových skupin - muži
Obrázek 27. Očekávání od tance v % mužů
Obrázek 28. Očekávání od tance v % žen
Obrázek 29. Graf očekávání od tance dle věkových skupin - muži
Obrázek 30. Graf očekávání od tance dle věkových skupin - ženy
Obrázek 34. Graf pojetí tance
Obrázek 35. Skladba tělesné stránky v % mužů
Obrázek 36. Skladba tělesné stránky v % žen
Obrázek 38. Průměrná známka tělesné stránky tance
Obrázek 39. Průměrná známka tělesné stránky dle věkových skupin žen
Obrázek 40. Průměrná známka tělesné stránky dle věkových skupin mužů
Obrázek 41. Graf potvrzení respondentů o tanci jako zábavě a odpočinku
Obrázek 42. Důvody vyhledávání tance v % mužů
Obrázek 43. Důvody vyhledávání tance v % žen
Obrázek 44. Graf důvody vyhledávání tance

Obrázek 45. Graf důvody vyhledávání tance v %
Obrázek 46. Graf důvody vyhledávání tance dle věkových skupin - ženy
Obrázek 47. Graf důvody vyhledávání tance dle věkových skupin - muži
Obrázek 48. Účast na tanečních vystoupení v % mužů
Obrázek 49. Účast na tanečních vystoupení v % žen
Obrázek 50. Účast na tanečních vystoupení v % mužů i žen
Obrázek 51. Graf účasti na tanečních vystoupení v %
Obrázek 52. Graf účasti na tanečních vystoupení dle věkových skupin - ženy
Obrázek 53. Graf účasti na tanečních vystoupení dle věkových skupin - muži
Obrázek 54. Jiná aktivní forma tance v % mužů
Obrázek 55. Jiná aktivní forma tance v % žen
Obrázek 56. Jiná aktivní forma tance v % mužů i žen
Obrázek 57. Graf jiné aktivní formy tance
Obrázek 58. Graf jiné aktivní formy tance dle věkových skupin - ženy
Obrázek 59. Graf jiné aktivní formy tance dle věkových skupin - muži
Obrázek 60. Pohlaví
Obrázek 61. Věkové skupiny v% mužů
Obrázek 62. Věkové skupiny v % žen
Obrázek 63. Věkové skupiny v % mužů i žen
Obrázek 64. Graf četnosti věkových skupin
Obrázek 65. Graf věkové skupiny v % mužů i žen

Seznam tabulek

Tabulka 1. Představa tance - muži
Tabulka 2. Představa tance - ženy
Tabulka 3. Očekávání tance - muži
Tabulka 4. Očekávání tance - ženy
Tabulka 5. Tělesná stránka tance
Tabulka 6. Druhy tanců - muži
Tabulka 7. Druhy tanců - ženy
Tabulka 8. Druhy tanců mužů a žen
Tabulka 9. Návštěvnost tanečních lekcí měsíčně - muži

- Tabulka 10. Návštěvnost tanečních lekcí měsíčně - ženy
- Tabulka 11. Návštěvnost tanečních lekcí měsíčně mužů a žen
- Tabulka 12. Očekávání respondentů od taneční lekce
- Tabulka 13. Pojetí tance - muži
- Tabulka 14. Pojetí tance - ženy
- Tabulka 15. Pojetí tance mužů i žen
- Tabulka 16. Tělesná stránka mužů
- Tabulka 17. Tělesná stránka žen
- Tabulka 18. Potvrzení tance jako zábavy a odpočinku
- Tabulka 19. Důvody respondentů vyhledávat tanec - muži
- Tabulka 20. Důvody respondentů vyhledávat tanec - ženy
- Tabulka 21. Důvody respondentů vyhledávat tanec u mužů a žen
- Tabulka 22. Účast na tanečních vystoupení - muži
- Tabulka 23. Účast na tanečních vystoupení - ženy
- Tabulka 24. Účast na tanečních vystoupení u mužů a žen
- Tabulka 25. Jiná aktivní forma tance - muži
- Tabulka 26. Jiná aktivní forma tance - ženy
- Tabulka 27. Jiná aktivní forma tance mužů i žen
- Tabulka 28. Pohlaví
- Tabulka 29. Věk

Příloha 5 Statistické vyhodnocení dotazníků tanečníků

1) Jaký druh tance tančíte?

Tabulka 6. Druhy tanců - muži

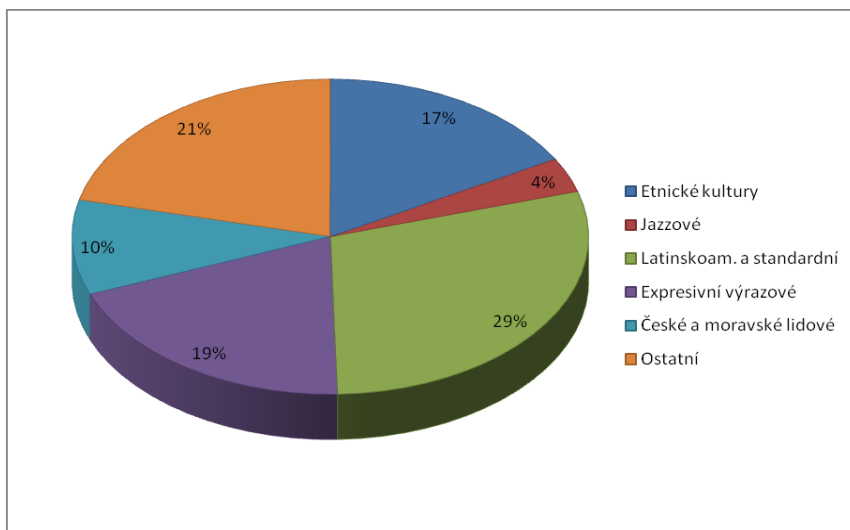
Druhy tanců	Muži									
	Věk								Celkem	
	15-20		21-30		31-45		46 a výše			
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
Etnické kultury	0	0%	0	0%	2	15%	0	0%	2	7%
Jazzové	2	22%	0	0%	4	31%	1	33%	7	24%
Latinskoam. a standardní	2	22%	0	0%	2	15%	0	0%	4	14%
Expresivní výrazové	0	0%	0	0%	3	23%	2	67%	5	17%
České a moravské lidové	5	56%	4	100%	0	0%	0	0%	9	31%
Ostatní	0	0%	0	0%	2	15%	0	0%	2	7%
Celkem	9	100%	4	100%	13	100%	3	100%	29	100%

Tabulka 7. Druhy tanců - ženy

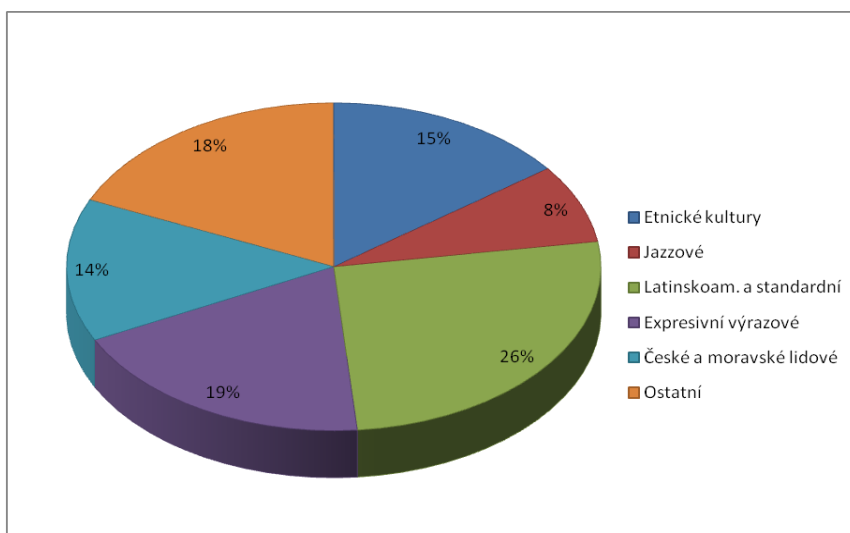
Druhy tanců	Ženy									
	Věk								Celkem	
	15-20		21-30		31-45		46 a výše			
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
Etnické kultury	0	0%	8	22%	8	15%	3	17%	19	17%
Jazzové	0	0%	2	5%	0	0%	2	11%	4	4%
Latinskoam. a standardní	1	17%	11	30%	14	27%	7	39%	33	29%
Expresivní výrazové	0	0%	4	11%	16	31%	2	11%	22	19%
České a moravské lidové	5	83%	4	11%	2	4%	0	0%	11	10%
Ostatní	0	0%	8	22%	12	23%	4	22%	24	21%
Celkem	6	100%	37	100%	52	100%	18	100%	113	100%

Tabulka 8. Druhy tanců mužů a žen

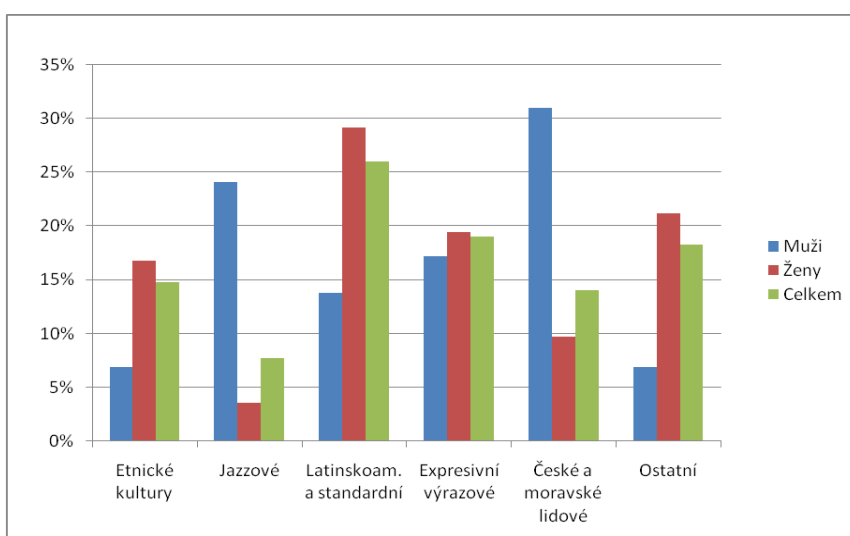
Druhy tanců	Muži		Ženy		Celkem	
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
Etnické kultury	2	7%	19	17%	21	15%
Jazzové	7	24%	4	4%	11	8%
Latinskoam. a standardní	4	14%	33	29%	37	26%
Expresivní výrazové	5	17%	22	19%	27	19%
České a moravské lidové	9	31%	11	10%	20	14%
Ostatní	2	7%	24	21%	26	18%
Celkem	29	100%	113	100%	142	100%

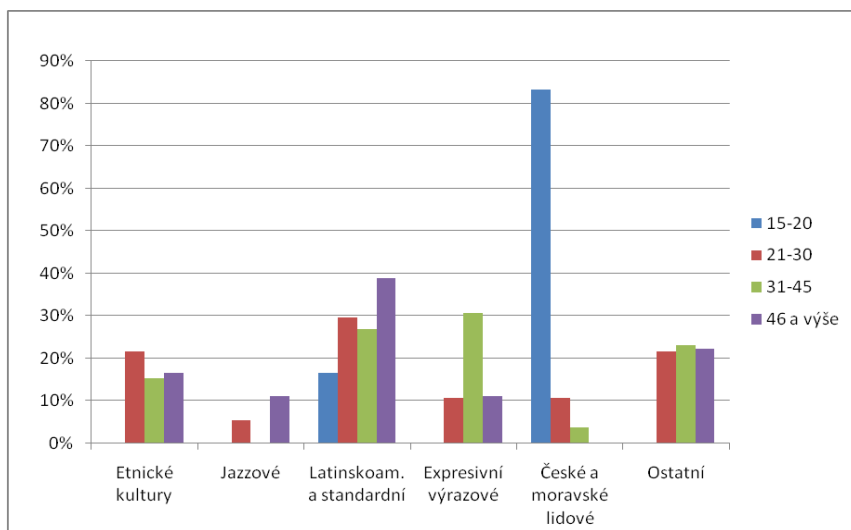
Obrázek 16. Skladba druhů tanců v % žen

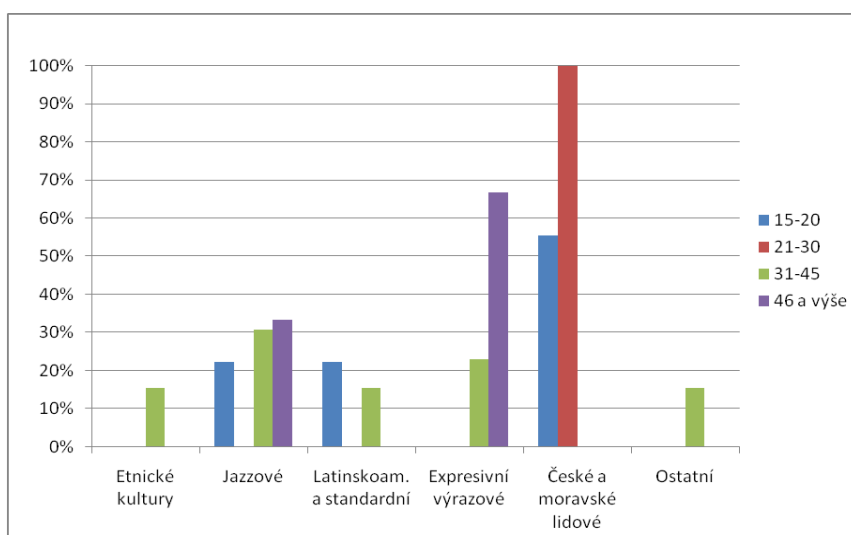
Obrázek 17. Skladba druhů tanců v % mužů i žen

Obrázek 18. Graf skladby druhů tanců v %

Obrázek 19. Graf skladby druhů tanců dle věkových skupin - ženy

Obrázek 20. Graf skladby druhů tanců dle věkových skupin - muži

2) Kolikrát měsíčně navštěvujete taneční lekce?

Tabulka 9. Navštěvnost tanečních lekcí měsíčně - muži

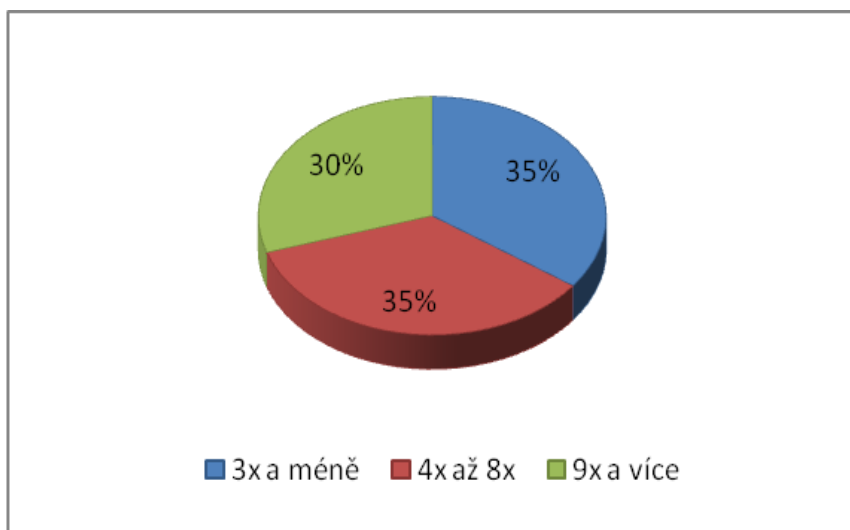
Navštěvnost tanečních lekcí měsíčně	Muži									
	Věk								Celkem	
	15-20		21-30		31-45		46 a výše			
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
3x a méně	2	33%	0	0%	3	38%	2	100%	7	35%
4x až 8x	0	0%	4	100%	3	38%	0	0%	7	35%
9x a více	4	67%	0	0%	2	25%	0	0%	6	30%
Celkem	6	100%	4	100%	8	100%	2	100%	20	100%

Tabulka 10. Navštěvnost tanečních lekcí měsíčně - ženy

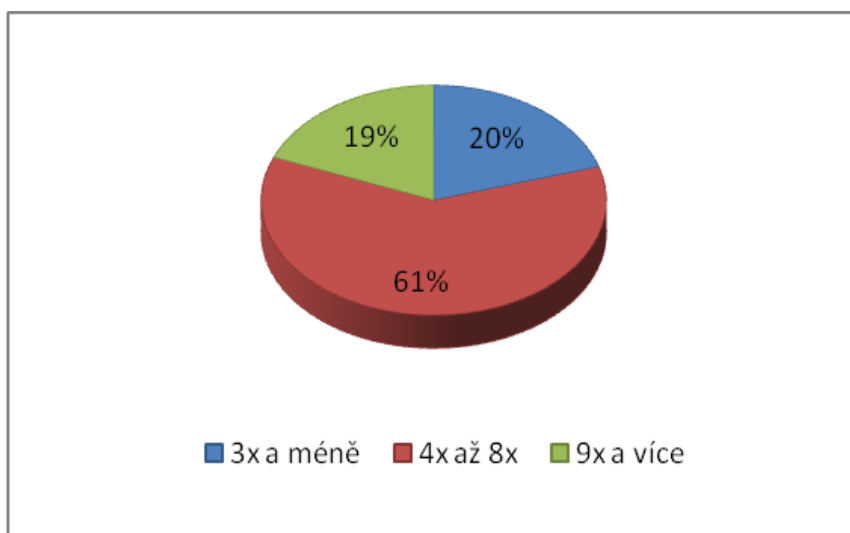
Navštěvnost tanečních lekcí měsíčně	Ženy									
	Věk								Celkem	
	15-20		21-30		31-45		46 a výše			
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
3x a méně	0	0%	6	21%	7	23%	2	20%	15	20%
4x až 8x	4	67%	15	54%	18	60%	8	80%	45	61%
9x a více	2	33%	7	25%	5	17%	0	0%	14	19%
Celkem	6	100%	28	100%	30	100%	10	100%	74	100%

Tabulka 11. Navštěvnost tanečních lekcí měsíčně mužů a žen

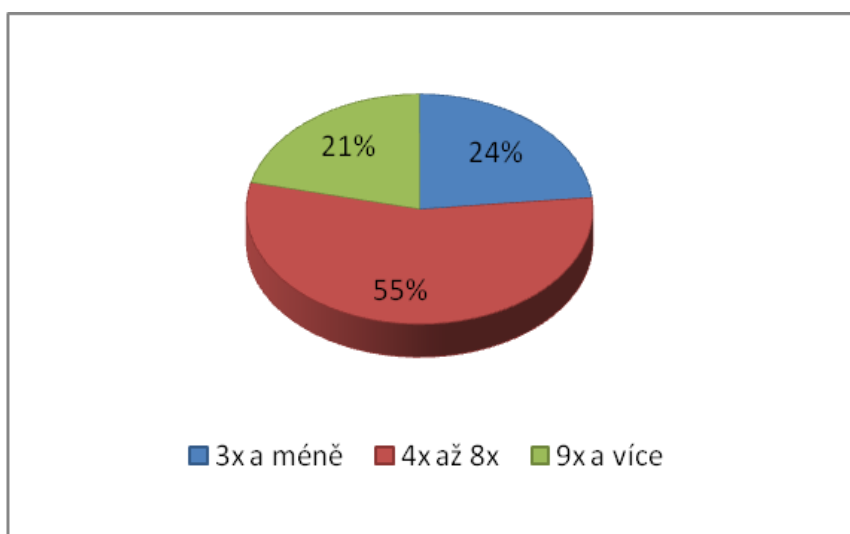
Navštěvnost tanečních lekcí měsíčně	Muži		Ženy		Celkem	
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
3x a méně	7	35%	15	20%	22	23%
4x až 8x	7	35%	45	61%	52	55%
9x a více	6	30%	14	19%	20	21%
Celkem	20	100%	74	100%	94	100%

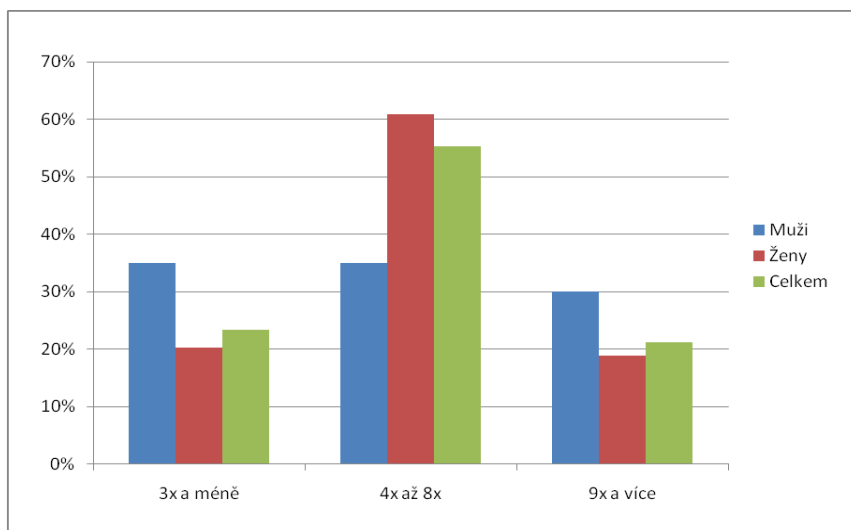
Obrázek 21. Měsíční návštěvnost tanečních lekcí v % mužů

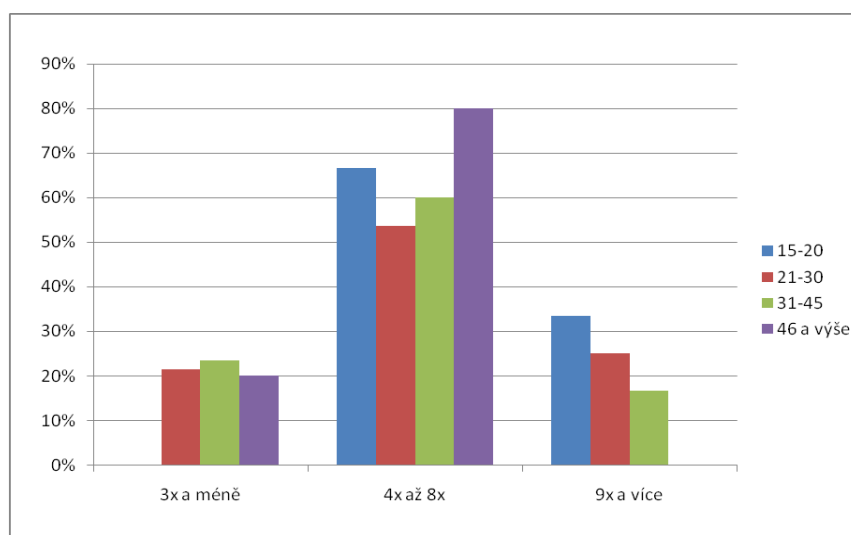
Obrázek 22. Měsíční návštěvnost tanečních lekcí v % žen

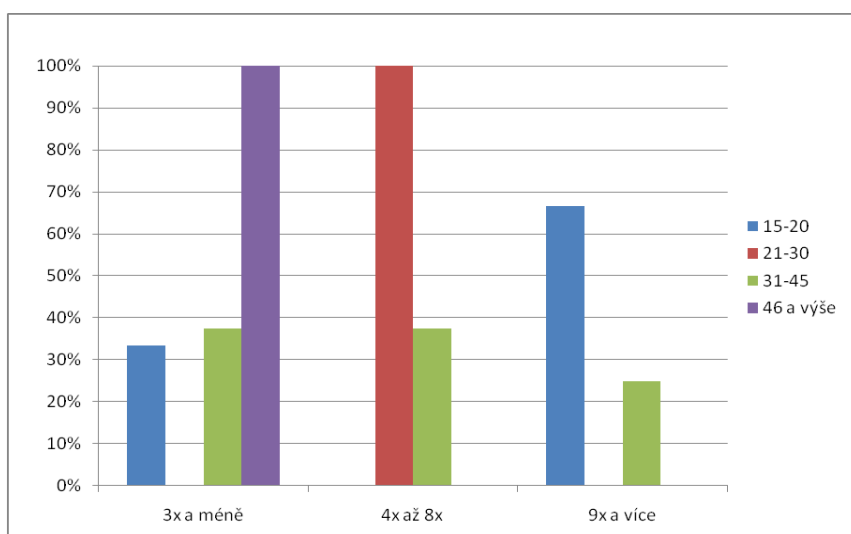
Obrázek 23. Měsíční návštěvnost tanečních lekcí v % mužů a žen

Obrázek 24. Graf měsíční návštěvnosti tanečních lekcí v %

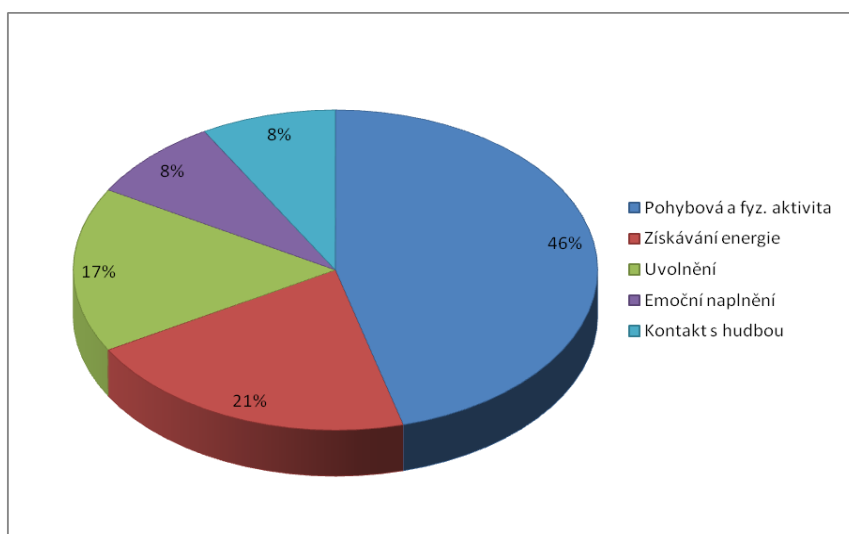

Obrázek 25. Graf měsíční návštěvnosti tanečních lekcí dle věkových skupin - ženy

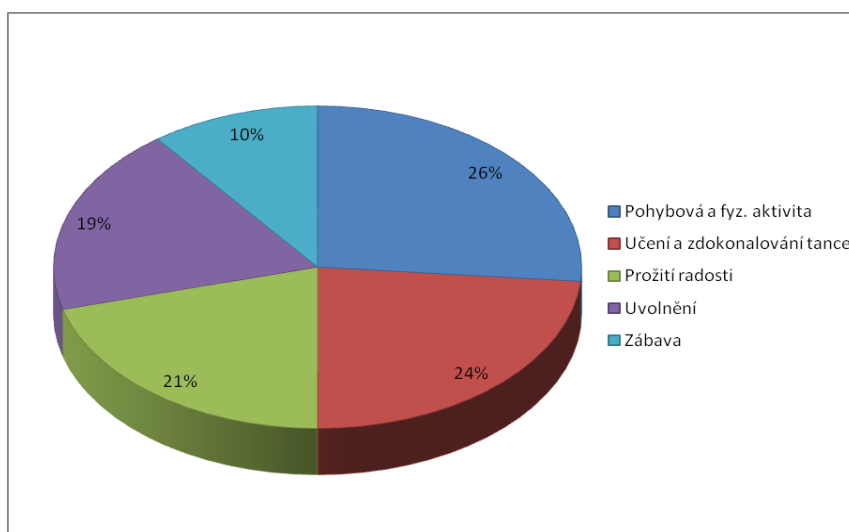

Obrázek 26. Graf měsíční návštěvnosti tanečních lekcí dle věkových skupin - muži

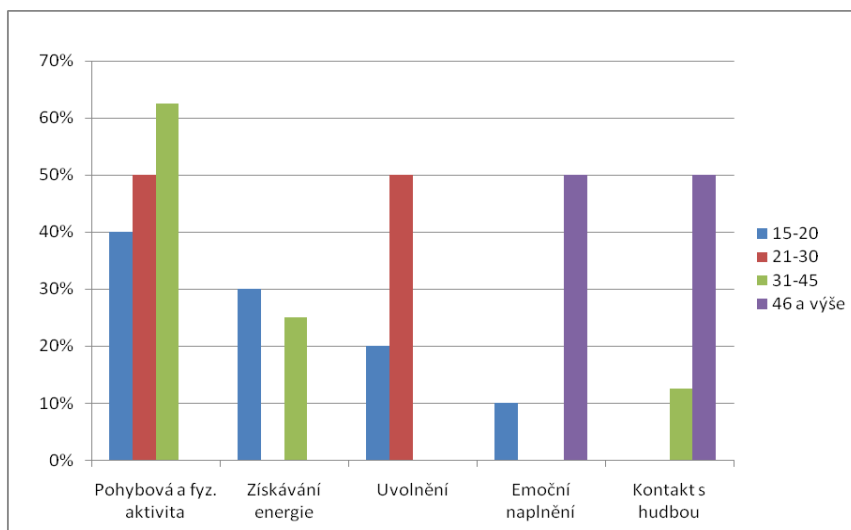
4) Co od tance očekáváte?

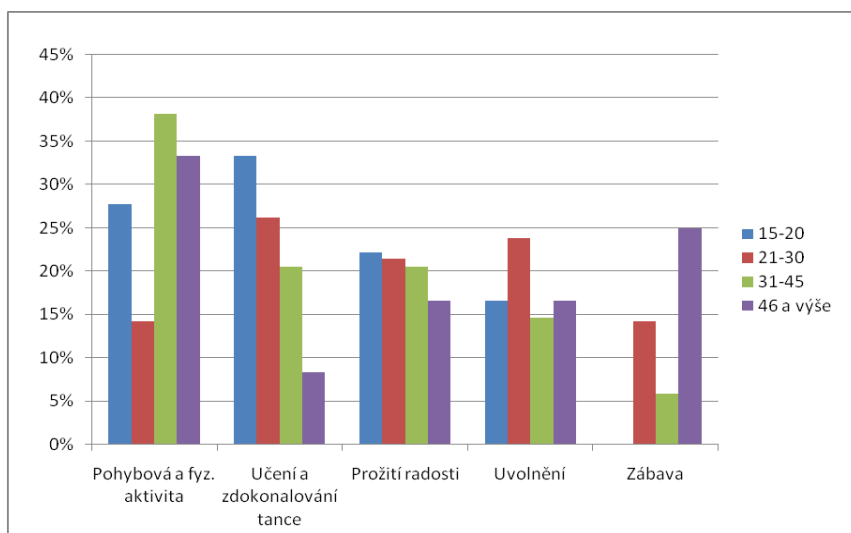
Obrázek 27. Očekávání od tance v % mužů

Obrázek 28. Očekávání od tance v % žen

Obrázek 29. Graf očekávání od tance dle věkových skupin - muži

Obrázek 30. Graf očekávání od tance dle věkových skupin - ženy

5) Plní taneční lekce Vaše očekávání tance?

Tabulka 12. Očekávání respondentů od taneční lekce

Plní taneční lekce očekávání	Muži		Ženy		Celkem	
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
Ano	20	100%	70	95%	90	96%
Ne	0	0%	2	3%	2	2%
Nevím	0	0%	2	3%	2	2%
Celkem	20	100%	74	100%	94	100%

6) Jaké pojetí tance je pro Vás přijatelnější?

Tabulka 13. Pojetí tance - muži

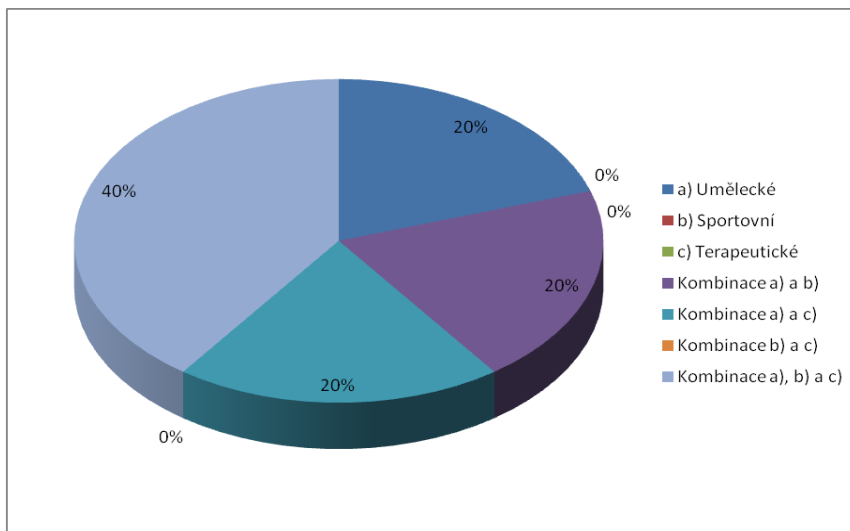
Pojetí tance	Muži									
	Věk								Celkem	
	15-20		21-30		31-45		46 a výše			
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
a) Umělecké	2	33%	0	0%	2	25%	0	0%	4	20%
b) Sportovní	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
c) Terapeutické	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Kombinace a) a b)	2	33%	2	50%	0	0%	0	0%	4	20%
Kombinace a) a c)	2	33%	0	0%	2	25%	0	0%	4	20%
Kombinace b) a c)	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Kombinace a), b) a c)	0	0%	2	50%	4	50%	2	100%	8	40%
Celkem	6	100%	4	100%	8	100%	2	100%	20	100%

Tabulka 14. Pojetí tance - ženy

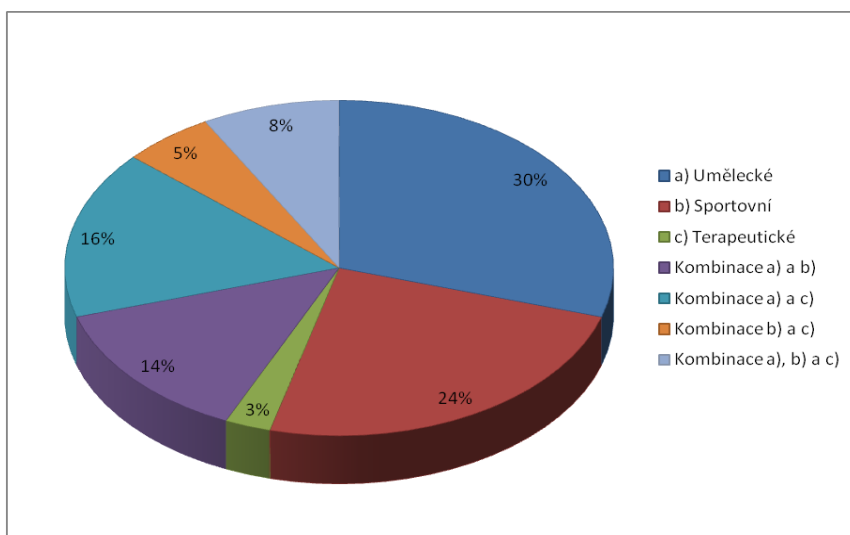
Pojetí tance	Ženy									
	Věk								Celkem	
	15-20		21-30		31-45		46 a výše			
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
a) Umělecké	2	33%	10	36%	8	27%	2	20%	22	30%
b) Sportovní	0	0%	2	7%	12	40%	4	40%	18	24%
c) Terapeutické	0	0%	0	0%	2	7%	0	0%	2	3%
Kombinace a) a b)	2	33%	6	21%	0	0%	2	20%	10	14%
Kombinace a) a c)	2	33%	4	14%	4	13%	2	20%	12	16%
Kombinace b) a c)	0	0%	2	7%	2	7%	0	0%	4	5%
Kombinace a), b) a c)	0	0%	4	14%	2	7%	0	0%	6	8%
Celkem	6	100%	28	100%	30	100%	10	100%	74	100%

Tabulka 15. Pojetí tance mužů i žen

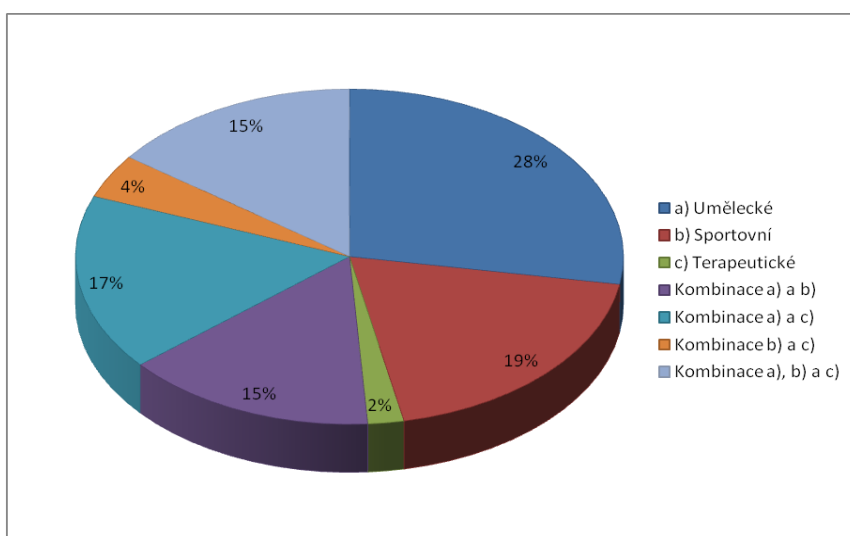
Pojetí tance	Muži		Ženy		Celkem	
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
a) Umělecké	4	20%	22	30%	26	28%
b) Sportovní	0	0%	18	24%	18	19%
c) Terapeutické	0	0%	2	3%	2	2%
Kombinace a) a b)	4	20%	10	14%	14	15%
Kombinace a) a c)	4	20%	12	16%	16	17%
Kombinace b) a c)	0	0%	4	5%	4	4%
Kombinace a), b) a c)	8	40%	6	8%	14	15%
Celkem	20	100%	74	100%	94	100%

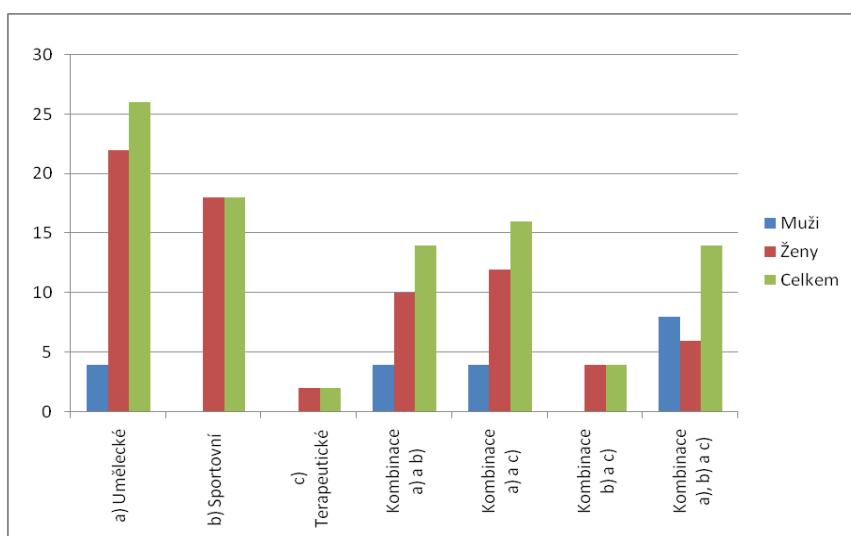
Obrázek 31. Pojetí tance v % mužů

Obrázek 32. Pojetí tance v % žen

Obrázek 33. Pojetí tance v % mužů a žen

Obrázek 34. Graf pojetí tance

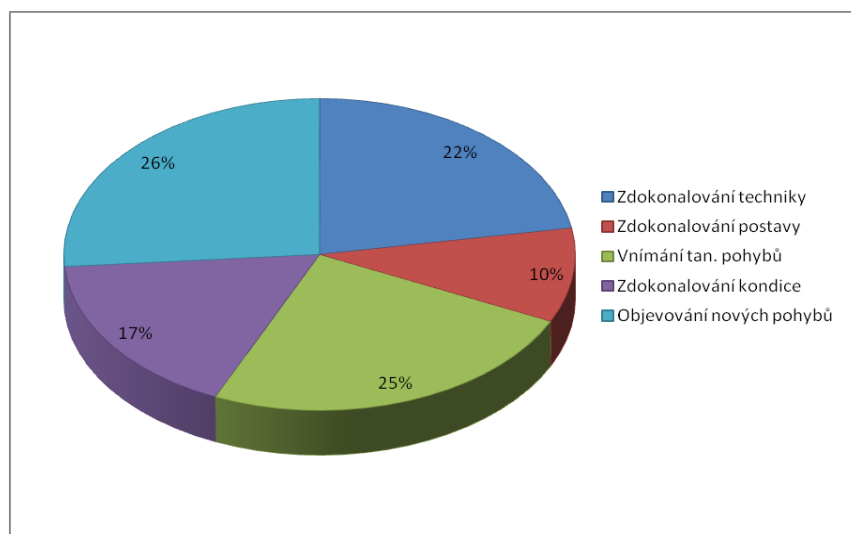
7) Z oblasti tělesné stránky Vás na tanci nejvíce zajímá

Tabulka 16. Tělesná stránka mužů

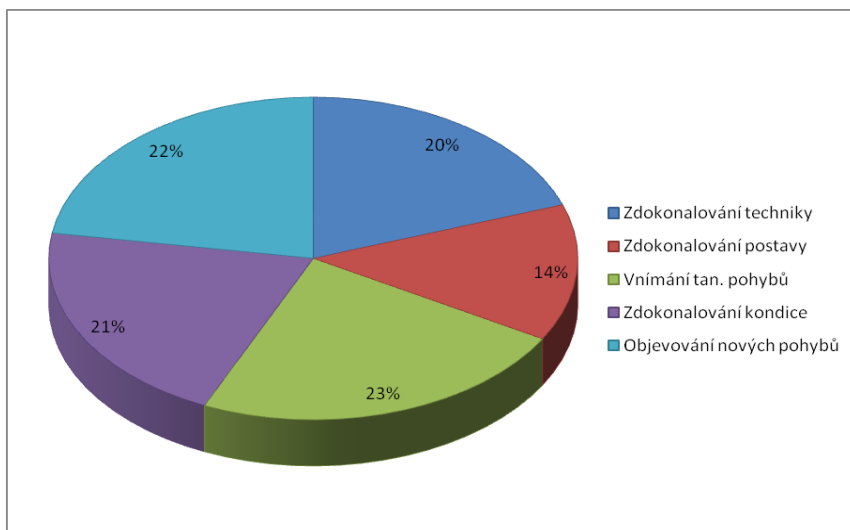
Tělesná stránka tance	Muži				
	Věk				Celkem
	15-20	21-30	31-45	46 a výše	
Průměrná známka	Průměrná známka	Průměrná známka	Průměrná známka	Průměrná známka	
Zdokonalování techniky	4,00	4,50	3,50	3,00	3,75
Zdokonalování postavy	2,33	1,50	1,75	1,00	1,65
Vnímání tan. pohybů	4,33	4,00	4,25	4,00	4,15
Zdokonalování kondice	3,00	2,00	3,50	3,00	2,88
Objevování nových pohybů	3,67	5,00	4,00	5,00	4,42
Celkem	3,47	3,40	3,40	3,20	3,37

Tabulka 17. Tělesná stránka žen

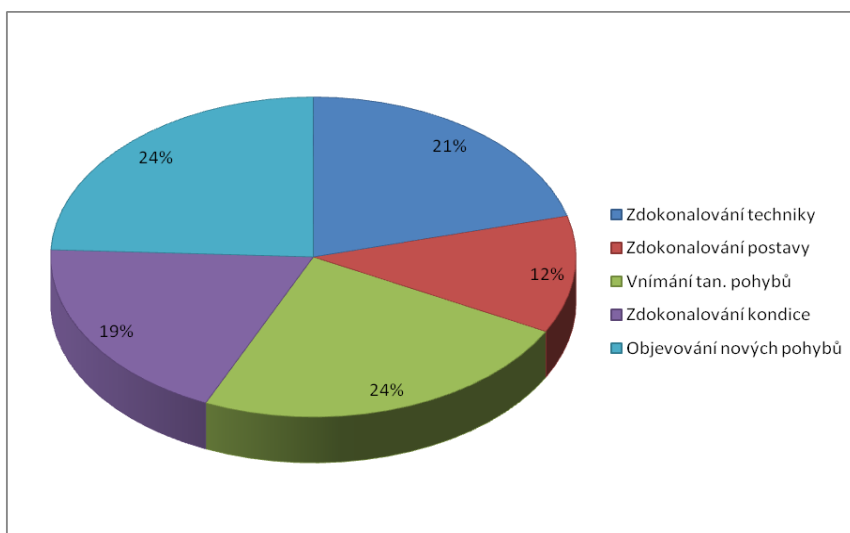
Tělesná stránka tance	Ženy				
	Věk				Celkem
	15-20	21-30	31-45	46 a výše	
Průměrná známka	Průměrná známka	Průměrná známka	Průměrná známka	Průměrná známka	
Zdokonalování techniky	4,33	4,14	3,13	2,80	3,60
Zdokonalování postavy	1,67	2,93	3,07	2,40	2,52
Vnímání tan. pohybů	4,67	4,14	4,00	4,40	4,30
Zdokonalování kondice	3,67	3,71	4,07	3,80	3,81
Objevování nových pohybů	4,33	3,79	4,40	4,00	4,13
Celkem	3,73	3,74	3,73	3,48	3,67

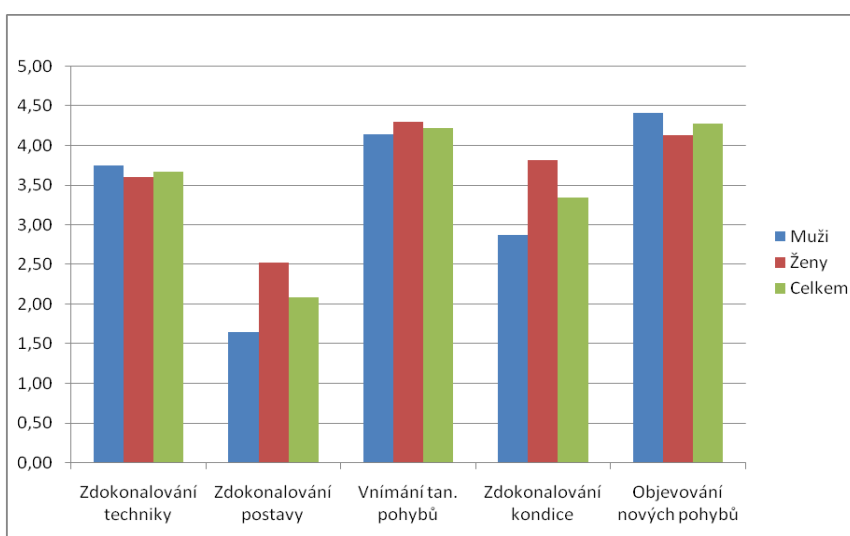
Obrázek 35. Skladba tělesné stránky v % mužů

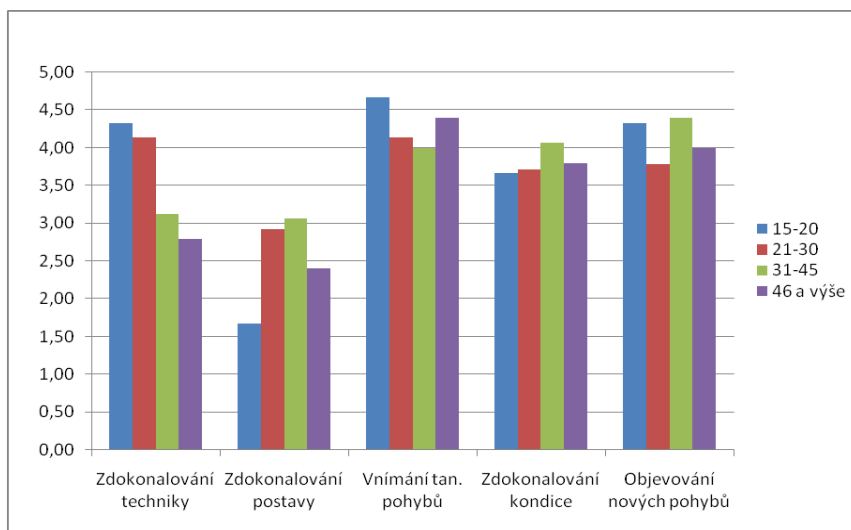
Obrázek 36. Skladba tělesné stránky v % žen

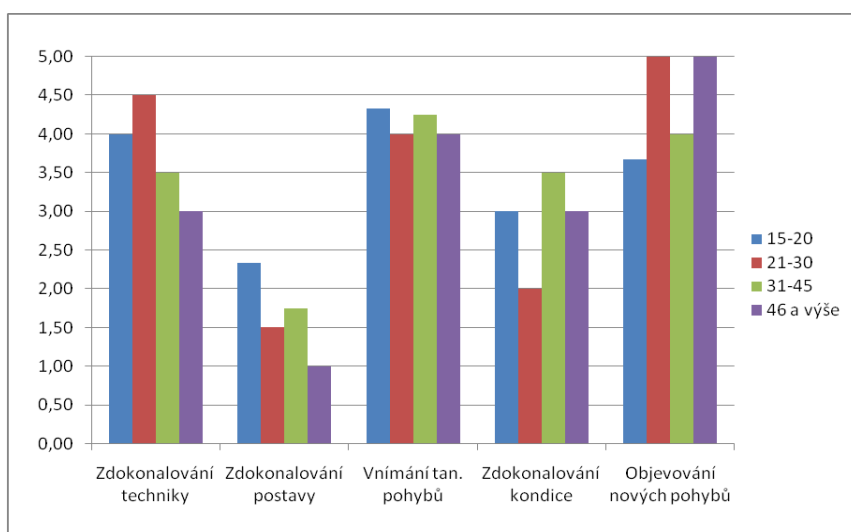
Obrázek 37. Skladba tělesné stránky v % mužů i žen

Obrázek 38. Průměrná známka tělesné stránky tance

Obrázek 39. Průměrná známka tělesné stránky dle věkových skupin žen

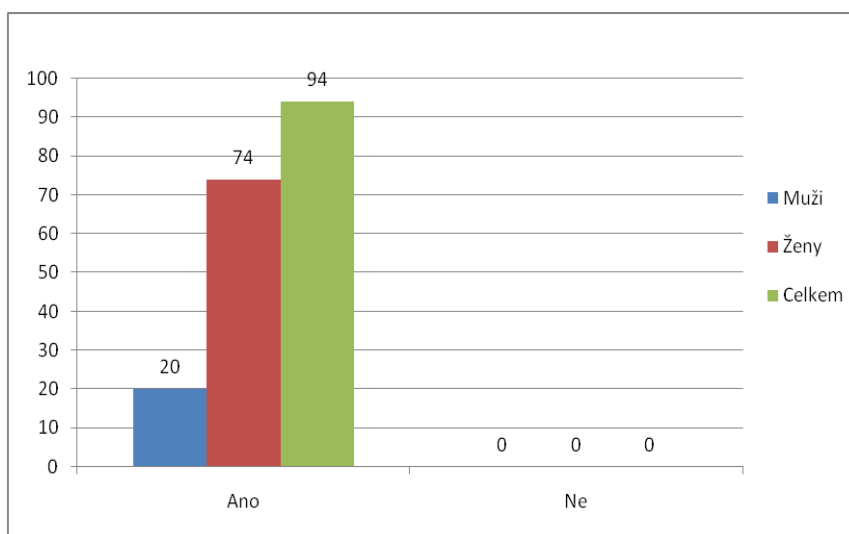

Obrázek 40. Průměrná známka tělesné stránky dle věkových skupin mužů

8) Souhlasili byste s tvrzením, že tanec je ve Vašem životě vedle pracovních povinností zábavou a odpočinkem?

Tabulka 18. Potvrzení tance jako zábavy a odpočinku

Tanec jako zábava a odpočinek	Muži		Ženy		Celkem	
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
Ano	20	100%	74	100%	94	100%
Ne	0	0%	0	0%	0	0%
Celkem	20	100%	74	100%	94	100%

Obrázek 41. Graf potvrzení respondentů o tanci jako zábavě a odpočinku

9) Vyhledáváte tanec z důvodu:

Tabulka 19. Důvody respondentů vyhledávat tanec - muži

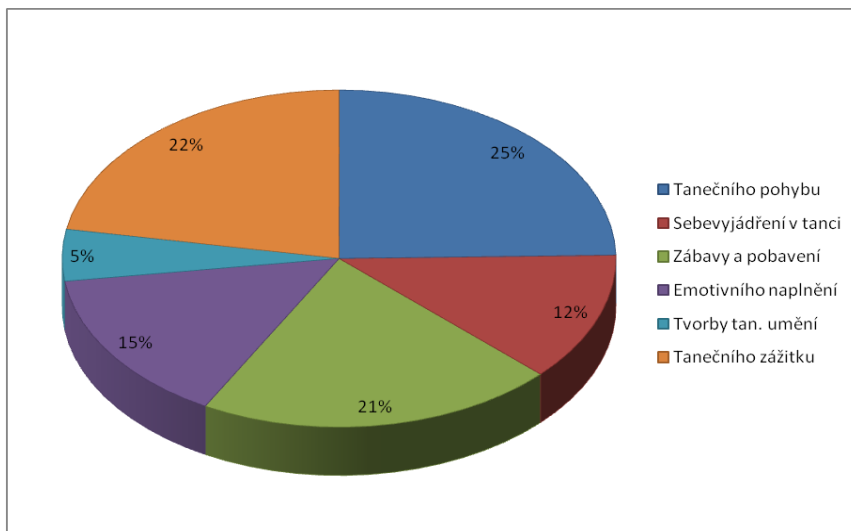
Důvod vyhledávání tance	Muži									
	Věk								Celkem	
	15-20		21-30		31-45		46 a výše			
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
Tanečního pohybu	7	24%	4	33%	8	24%	1	14%	20	25%
Sebevýjádření v tanci	3	10%	1	8%	4	12%	2	29%	10	12%
Zábavy a pobavení	5	17%	3	25%	9	27%	0	0%	17	21%
Emotivního naplnění	4	14%	0	0%	7	21%	1	14%	12	15%
Tvorby tan. umění	3	10%	0	0%	0	0%	1	14%	4	5%
Tanečního zážitku	7	24%	4	33%	5	15%	2	29%	18	22%
Celkem	29	100%	12	100%	33	100%	7	100%	81	100%

Tabulka 20. Důvody respondentů vyhledávat tanec - ženy

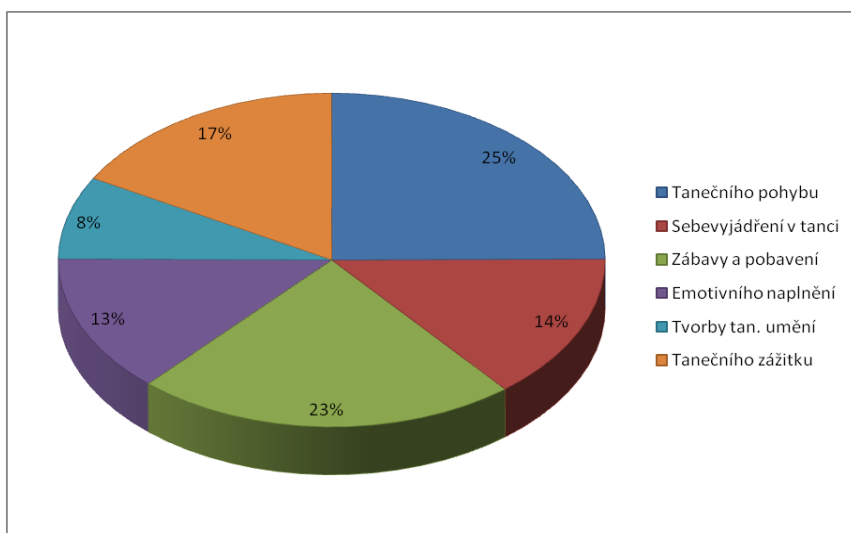
Důvod vyhledávání tance	Ženy									
	Věk								Celkem	
	15-20		21-30		31-45		46 a výše			
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
Tanečního pohybu	6	21%	25	23%	26	28%	8	25%	65	25%
Sebevýjádření v tanci	5	18%	14	13%	11	12%	7	22%	37	14%
Zábavy a pobavení	4	14%	23	21%	24	26%	8	25%	59	23%
Emotivního naplnění	6	21%	16	15%	9	10%	4	13%	35	13%
Tvorby tan. umění	2	7%	12	11%	6	6%	1	3%	21	8%
Tanečního zážitku	5	18%	18	17%	17	18%	4	13%	44	17%
Celkem	28	100%	108	100%	93	100%	32	100%	261	100%

Tabulka 21. Důvody respondentů vyhledávat tanec u mužů i žen

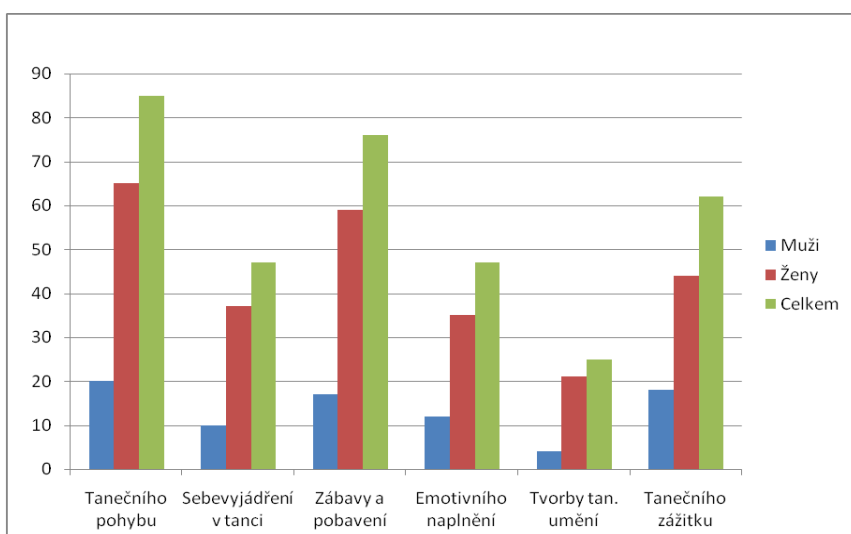
Důvod vyhledávání tance	Muži		Ženy		Celkem	
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
Tanečního pohybu	20	25%	65	25%	85	25%
Sebevýjádření v tanci	10	12%	37	14%	47	14%
Zábavy a pobavení	17	21%	59	23%	76	22%
Emotivního naplnění	12	15%	35	13%	47	14%
Tvorby tan. umění	4	5%	21	8%	25	7%
Tanečního zážitku	18	22%	44	17%	62	18%
Celkem	81	100%	261	100%	342	100%

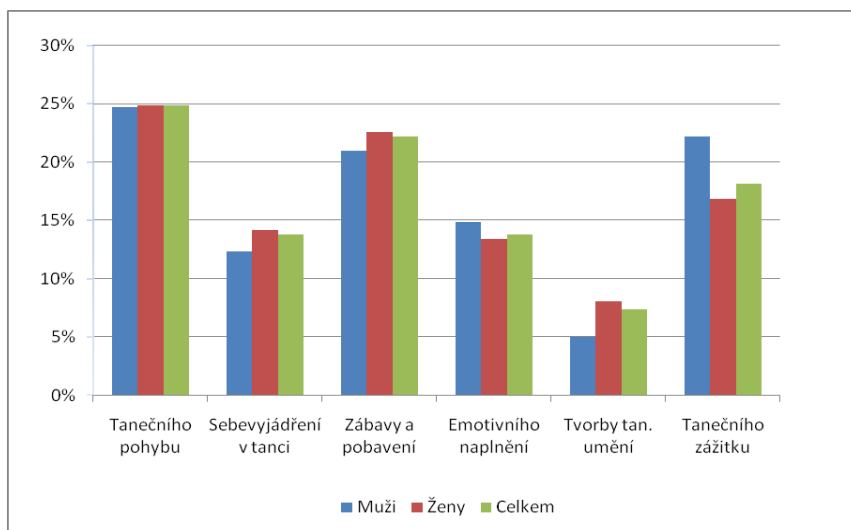
Obrázek 42. Důvody vyhledávání tance v % mužů

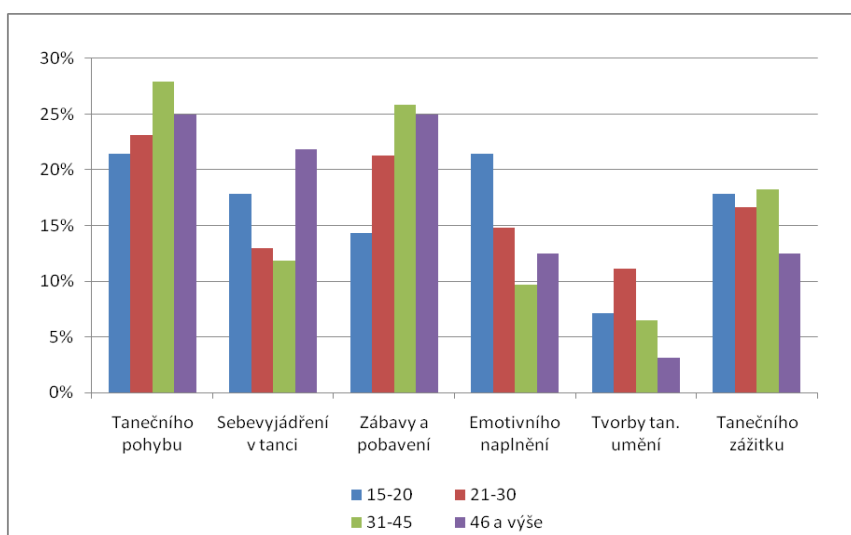
Obrázek 43. Důvody vyhledávání tance v % žen

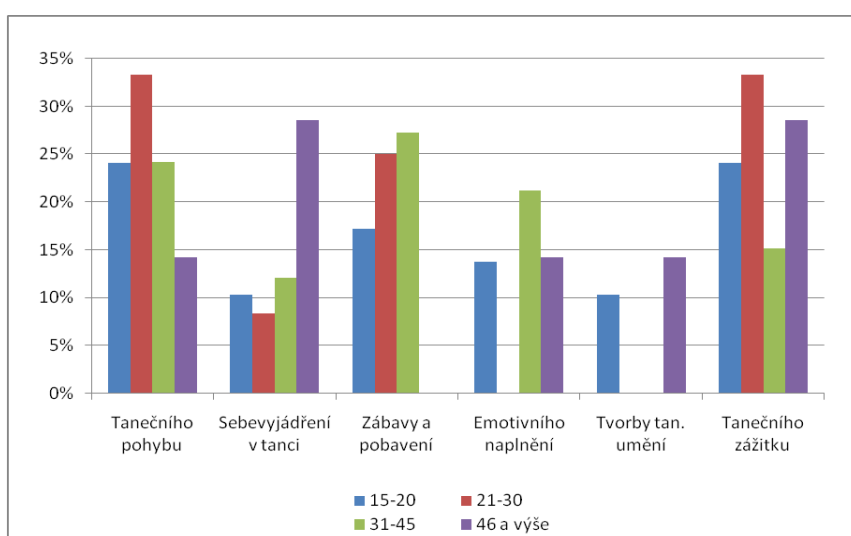
Obrázek 44. Graf důvody vyhledávání tance

Obrázek 45. Graf důvody vyhledávání tance v %

Obrázek 46. Graf důvody vyhledávání tance dle věkových skupin - ženy

Obrázek 47. Graf důvody vyhledávání tance dle věkových skupin - muži

10) Zúčastňujete se tanečních vystoupení?

Tabulka 22. Účast na tanečních vystoupení - muži

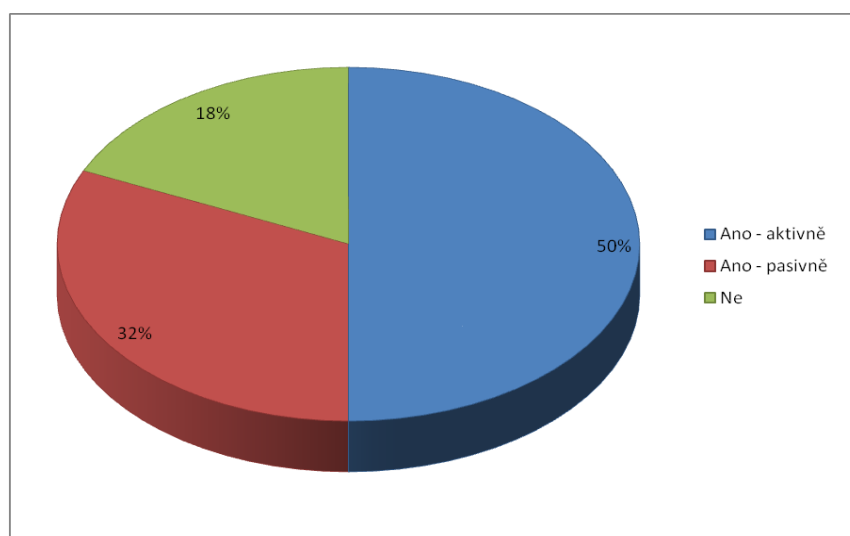
Účast na tan. vystoupeních	Muži									
	Věk								Celkem	
	15-20		21-30		31-45		46 a výše			
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
Ano - aktivně	6	86%	3	60%	2	25%	0	0%	11	50%
Ano - pasivně	1	14%	1	20%	5	63%	0	0%	7	32%
Ne	0	0%	1	20%	1	13%	2	100%	4	18%
Celkem	7	100%	5	100%	8	100%	2	100%	22	100%

Tabulka 23. Účast na tanečních vystoupení - ženy

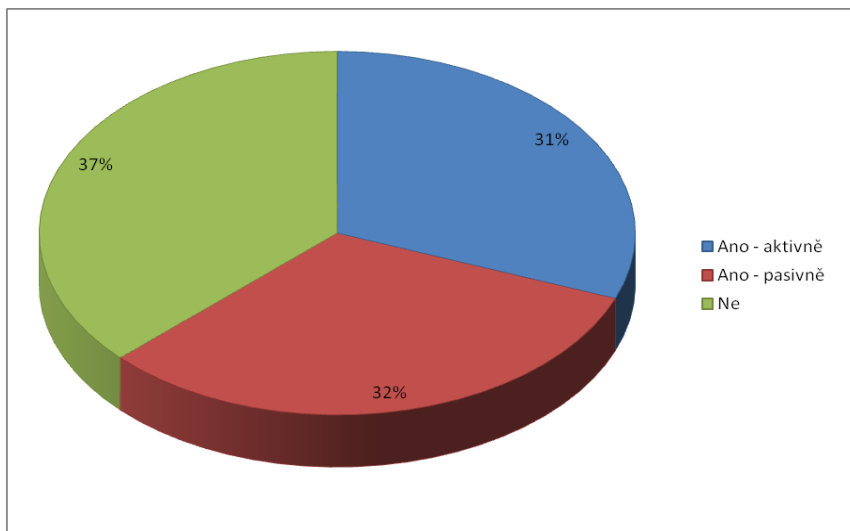
Účast na tan. vystoupeních	Ženy									
	Věk								Celkem	
	15-20		21-30		31-45		46 a výše			
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
Ano - aktivně	6	55%	12	41%	6	19%	1	10%	25	31%
Ano - pasivně	5	45%	7	24%	11	35%	3	30%	26	32%
Ne	0	0%	10	34%	14	45%	6	60%	30	37%
Celkem	11	100%	29	100%	31	100%	10	100%	81	100%

Tabulka 24. Účast na tanečních vystoupení u mužů a žen

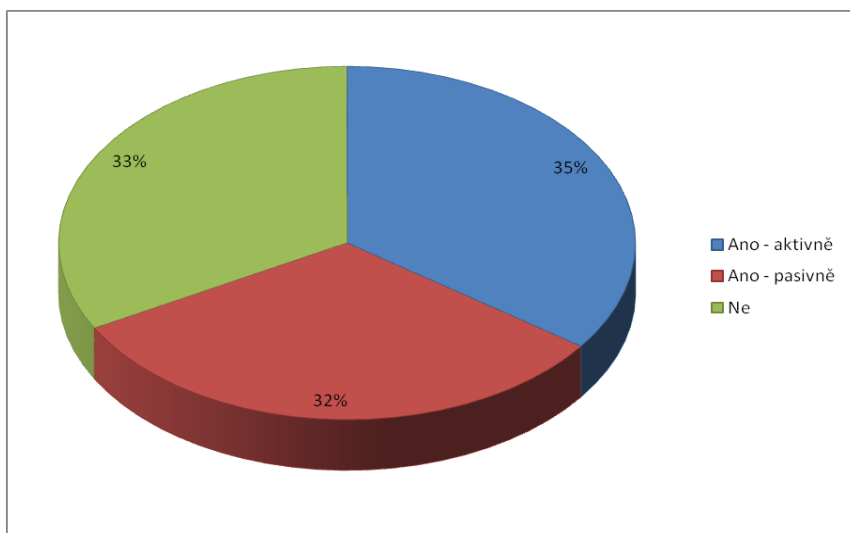
Účast na tan. vystoupeních	Muži		Ženy		Celkem	
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
Ano - aktivně	11	50%	25	31%	36	35%
Ano - pasivně	7	32%	26	32%	33	32%
Ne	4	18%	30	37%	34	33%
Celkem	22	100%	81	100%	103	100%

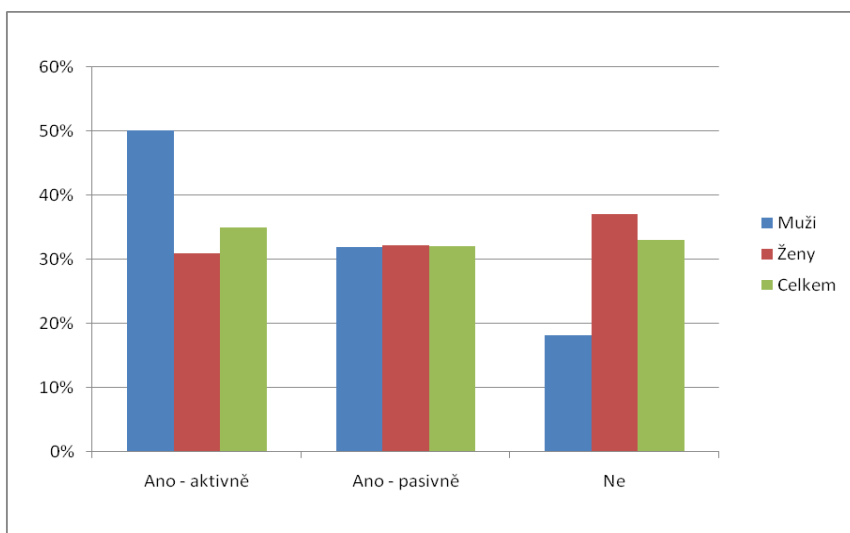
Obrázek 48. Účast na tanečních vystoupení v % mužů

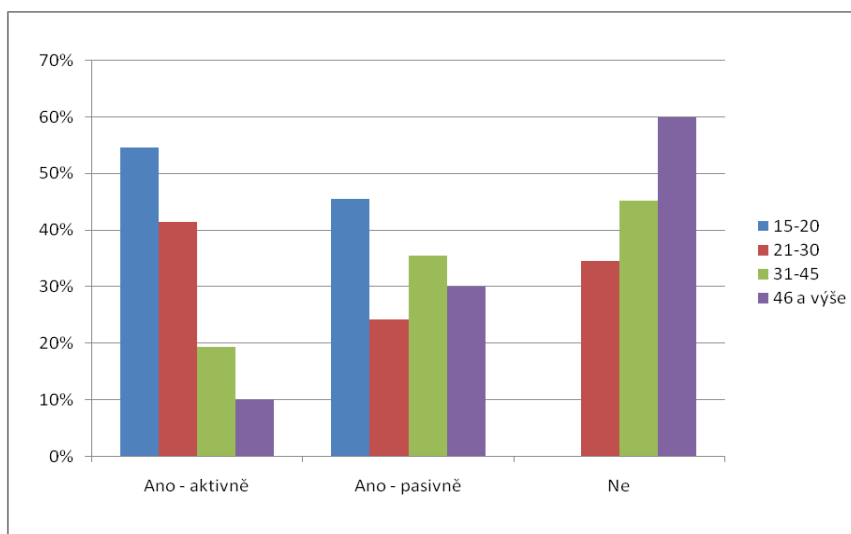
Obrázek 49. Účast na tanečních vystoupení v % žen

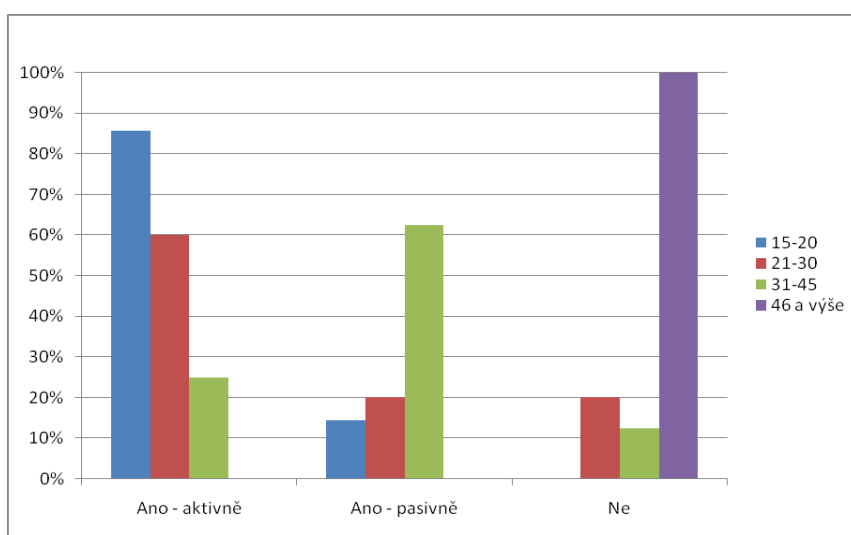
Obrázek 50. Účast na tanečních vystoupení v % mužů i žen

Obrázek 51. Graf účasti na tanečních vystoupení v %

Obrázek 52. Graf účasti na tanečních vystoupení dle věkových skupin - ženy

Obrázek 53. Graf účasti na tanečních vystoupení dle věkových skupin - muži

11) Mimo Vašich pravidelných tanečních lekcí vyhledáváte ještě jinou aktivní formu tance?

Tabulka 25. Jiná aktivní forma tance - muži

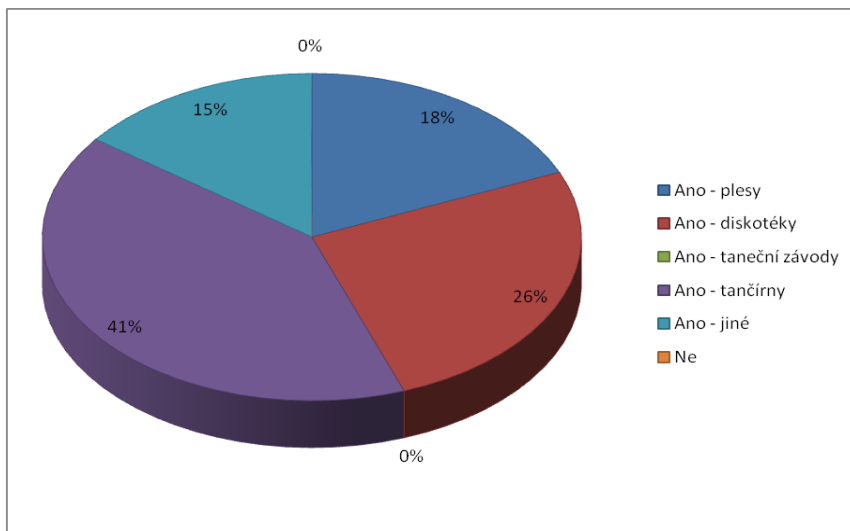
Jiná aktivní forma tance	Muži									
	Věk								Celkem	
	15-20		21-30		31-45		46 a výše			
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
Ano - plesy	2	25%	2	40%	0	0%	1	50%	5	19%
Ano - diskotéky	1	13%	1	20%	5	42%	0	0%	7	26%
Ano - taneční závody	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Ano - tančírny	4	50%	2	40%	5	42%	0	0%	11	41%
Ano - jiné	1	13%	0	0%	2	17%	1	50%	4	15%
Ne	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Celkem	8	100%	5	100%	12	100%	2	100%	27	100%

Tabulka 26. Jiná aktivní forma tance - ženy

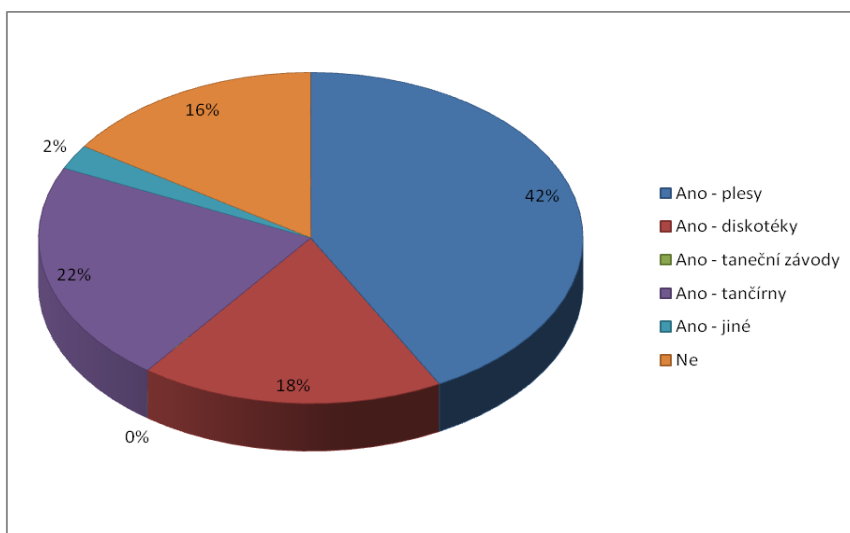
Jiná aktivní forma tance	Ženy									
	Věk								Celkem	
	15-20		21-30		31-45		46 a výše			
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
Ano - plesy	2	29%	15	47%	14	44%	4	33%	35	42%
Ano - diskotéky	3	43%	8	25%	4	13%	0	0%	15	18%
Ano - taneční závody	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Ano - tančírny	2	29%	6	19%	10	31%	0	0%	18	22%
Ano - jiné	0	0%	0	0%	1	3%	1	8%	2	2%
Ne	0	0%	3	9%	3	9%	7	58%	13	16%
Celkem	7	100%	32	100%	32	100%	12	100%	83	100%

Tabulka 27. Jiná aktivní forma tance mužů i žen

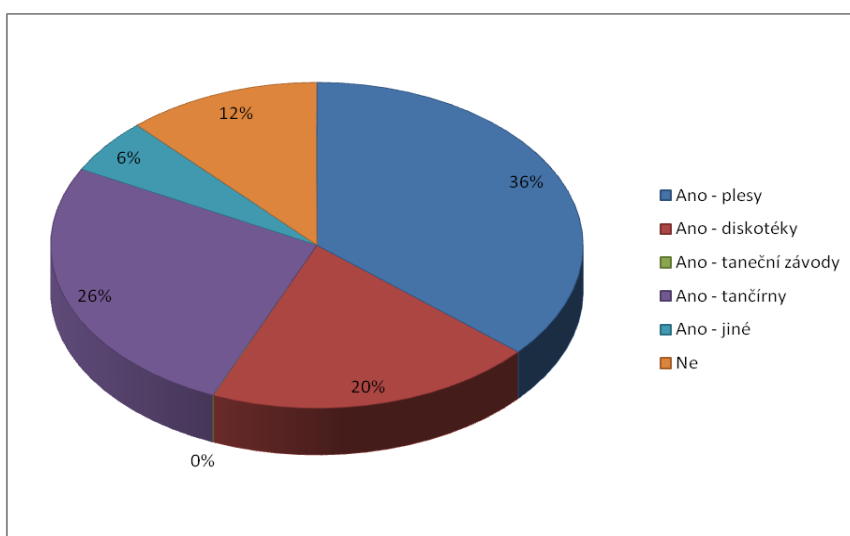
Jiná aktivní forma tance	Muži		Ženy		Celkem	
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
Ano - plesy	5	19%	35	42%	40	36%
Ano - diskotéky	7	26%	15	18%	22	20%
Ano - taneční závody	0	0%	0	0%	0	0%
Ano - tančírny	11	41%	18	22%	29	26%
Ano - jiné	4	15%	2	2%	6	5%
Ne	0	0%	13	16%	13	12%
Celkem	27	100%	83	100%	110	100%

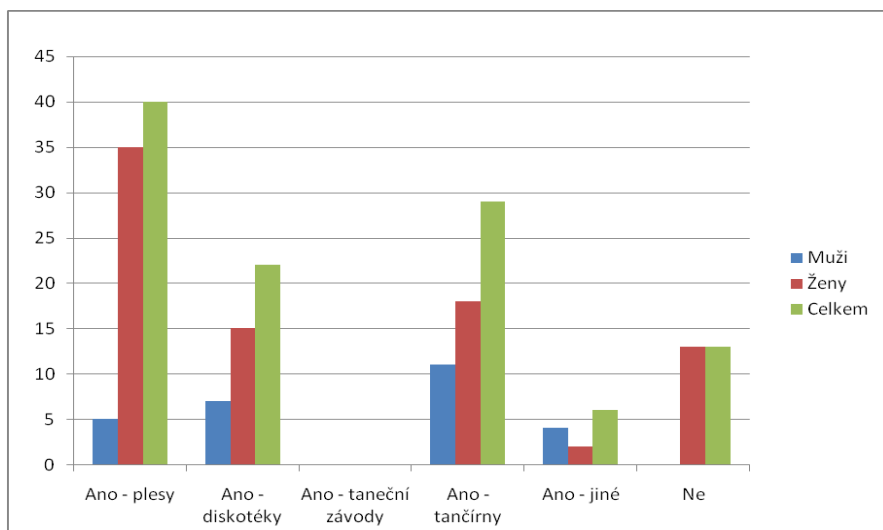
Obrázek 54. Jiná aktivní forma tance v % mužů

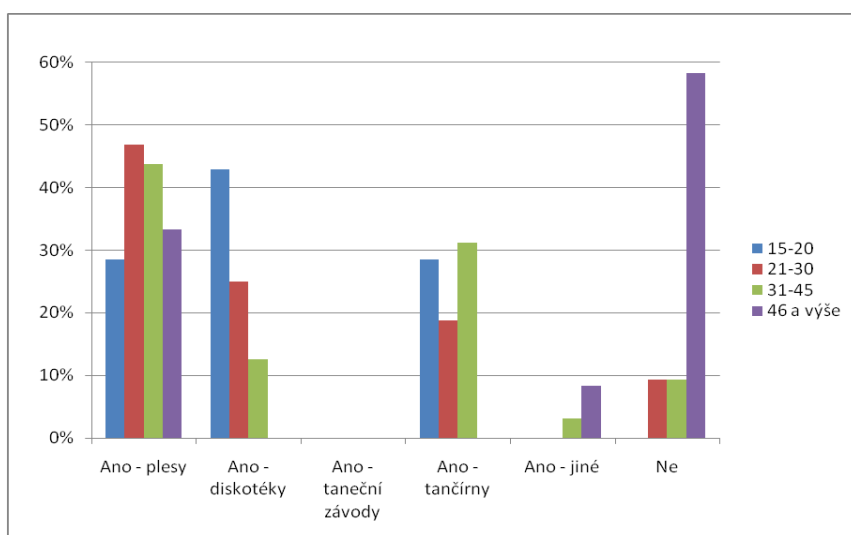
Obrázek 55. Jiná aktivní forma tance v % žen

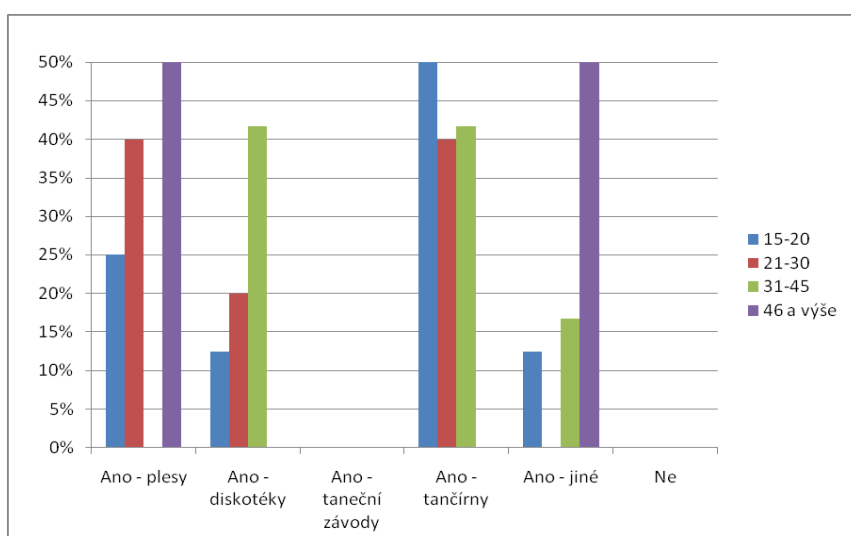
Obrázek 56. Jiná aktivní forma tance v % mužů i žen

Obrázek 57. Graf jiné aktivní formy tance

Obrázek 58. Graf jiné aktivní formy tance dle věkových skupin - ženy

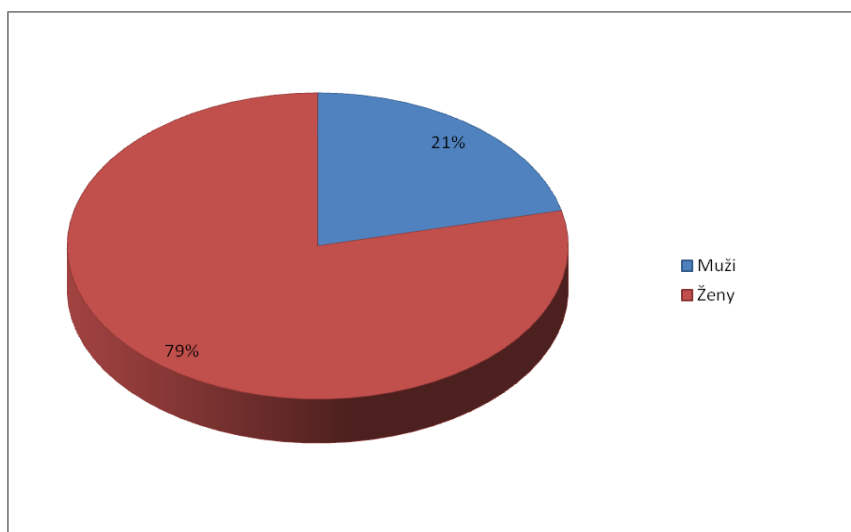

Obrázek 59. Graf jiné aktivní formy tance dle věkových skupin - muži

12) Pohlaví

Tabulka 28. Pohlaví

Pohlaví	Muži	Ženy	Celkem
	Četnost	Četnost	Četnost
Celkem	20	74	94

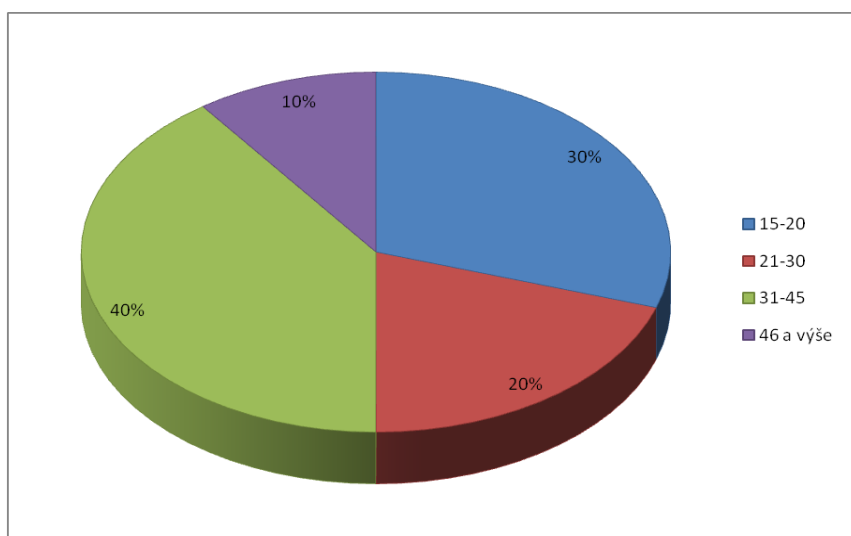

Obrázek 60. Pohlaví

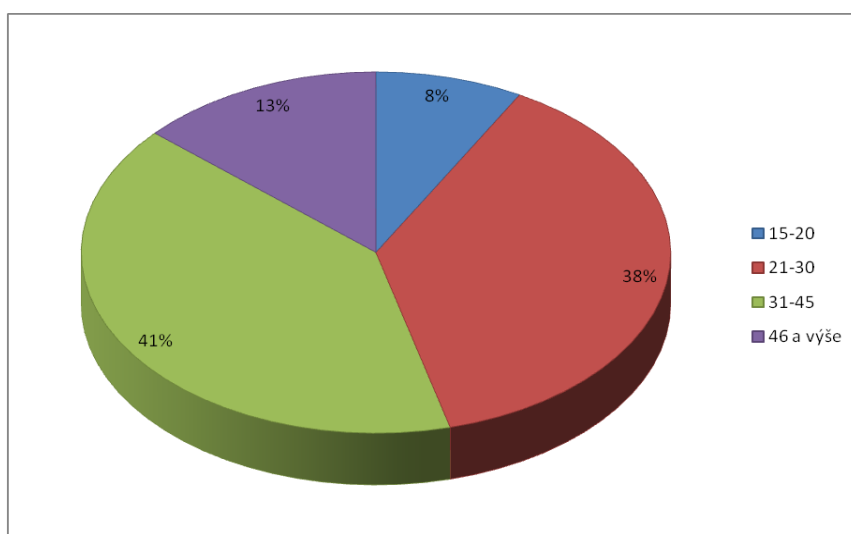
13) Věk

Tabulka 29. Věk

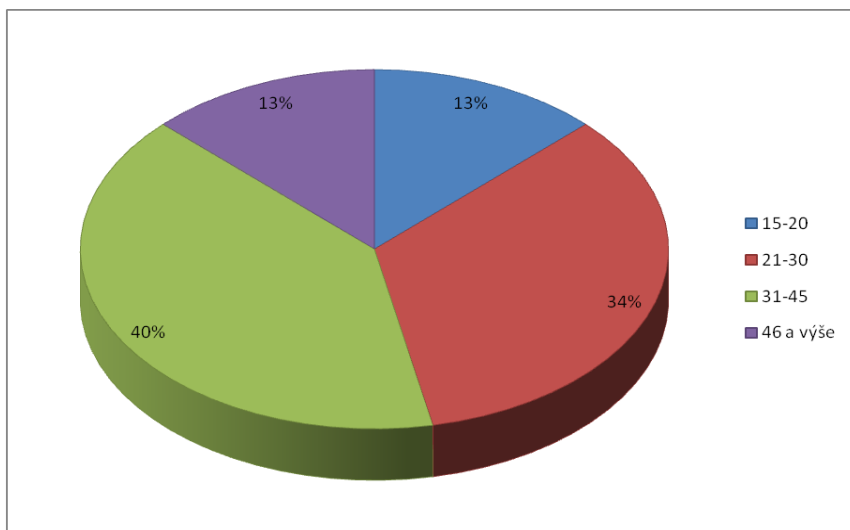
Věk	Pohlaví					
	Muži		Ženy		Celkem	
	Četnost	v %	Četnost	v %	Četnost	v %
15-20	6	30%	6	8%	12	13%
21-30	4	20%	28	38%	32	34%
31-45	8	40%	30	41%	38	40%
46 a výše	2	10%	10	14%	12	13%
Celkem	20	100%	74	100%	94	100%

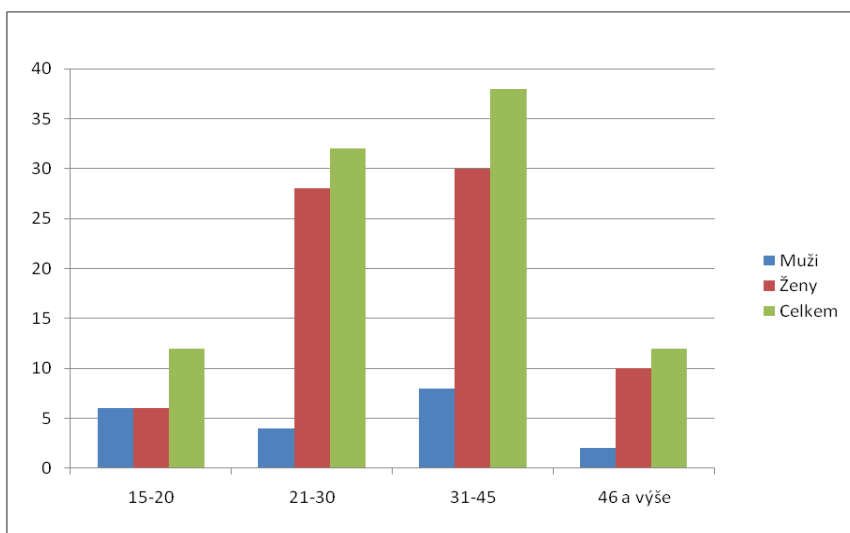
Obrázek 61. Věkové skupiny v% muži

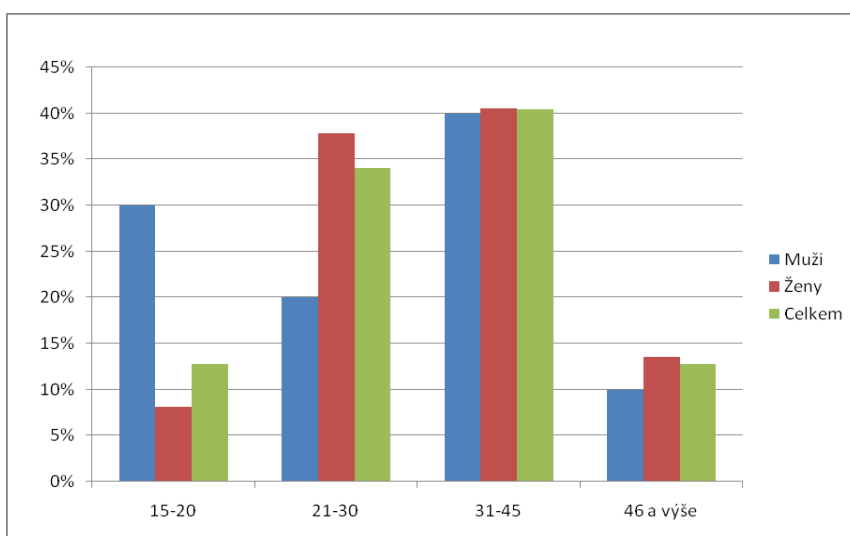
Obrázek 62. Věkové skupiny v % žen

Obrázek 63. Věkové skupiny v % mužů i žen

Obrázek 64. Graf četnosti věkových skupin

Obrázek 65. Graf věkové skupiny v % mužů i žen

